Ἡ ΤΟΥ

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἉΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ

ἹΣΤΟΡΙΑ.

HERODOTI

HALICARNASSENSIS

HISTORIA.

EX EDITIONE JACOBI GRONOVII;

TOMIS NOVEM.

COELATUMQUE NOVEM MUSIS OPUS. HOR.

ADJECTUS EST, EX EADEM EDITIONE, LIBER DE VITA HOMERI; VULGO SED FALSO, ADSCRIPTUS HERODOTO.

TOM. V.

GLASGUAE:
IN AEDIBUS ACADEMICIS
EXCUDEBANT ROBERTUS ET ANDREAS FOULIS
ACADEMIAE TYPOGRAPHI
M DCC LXI.

ΤΩΝ ΤΟΥ

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ

ΠΕΜΠΤΗ,

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ.

HERODOTI

HISTORIARUM

LIBER QUINTUS,

QUI INSCRIBITUR

TERPSICHORE.

HERODOTI

HISTORIARUM

LIBER QUINTUS,

QUI INSCRIBITUR

TERPSICHORE.

AT Persae qui in Europa sub Megabazo relicti a Dario erant, primos ex Hellespontiis Perinthios, Dario parere recusantes, subegerunt, antea quoque a Paeonibus male affectos. Siquidem a Strymone Paeones, admoniti divino responso ut bellum Perinthiis inferrent: et si quidem a Perinthiis ex adverso confidentibus provocarentur, nominatim compellantibus, eos invaderent; sin minus, ab invadendo abstinerent; ita fecerunt. Enimvero confidentibus Perinthiis e regione Paeonum

ΤΩΝ ΤΟΥ

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ

ΠΕΜΠΤΗ,

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ.

ΟΙ δὲ ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν Περσέων καταλειφθέντες ὑπὸ Δαρείου, τῶν ὁ Μεγάβαζος ἦρχε, πρώτους μὲν Περινθίους Ἑλλησποντίων, οὐ βουλομένους ὑπηκόους εἶναι Δαρείου, κατεστρέψαντο, περιεφθέντας πρότερον καὶ ὑπὸ Παιόνων τρηχέως. οἱ γὰρ ὦν ἀπὸ Στρυμόνος Παίονες, χρήσαντος τοῦ θεοῦ στρατεύεσθαι ἐπὶ Περινθίους, καὶ ἢν μὲν ἀντικατιζόμενοι ἐπικαλέσωνταί σφεας οἱ Περίνθιοι, ὀνομαστὶ βώσαντες, τοὺς δὲ ἐπιχειρέειν· ἢν δὲ μὴ ἐπιβώσωνται, μὴ ἐπιχειρέειν· ἐποίεον οἱ Παίονες ταῦτα. ἀντικατιζομένων [a] δὲ τῶν Περινθίων ἐν τῷ προαστείῳ, ἐνθαῦ-

[a] ἀντιζομένων.

τα μουνομαχίη τριφασίη ἐκ προκλήσεος ἐγένετο[b]· καὶ γὰρ ἄνδρα ἀνδρὶ καὶ ἵππον ἵππῳ συνέβαλλον, καὶ κύνα κυνί. νικώντων δὲ τὰ δύο τῶν Περινθίων, ὡς ἐπαιώνιζον κεχαρηκότες, συνεβάλλοντο οἱ Παίονες τὸ χρηστήριον αὐτὸ τοῦτο εἶναι· καὶ εἶπάν κου παρὰ σφίσι αὐτοῖσι, ‘ Νῦν ἂν εἴη ὁ χρησ‘ μὸς ἐπιτελεόμενος ἡμῖν, νῦν ἡμέτερον τὸ ‘ ἔργον.’ οὕτω τοῖσι Περινθίοισι παιωνίσασι ἐπιχειρέουσι οἱ Παίονες, καὶ πολλόν τε ἐκράτησαν, καὶ ἔλιπόν σφεων ὀλίγους.

β΄. Τὰ μὲν δὴ ἀπὸ Παιόνων πρότερον γενόμενα, ὧδε ἐγένετο. τότε δὲ ἀνδρῶν ἀγαθῶν περὶ τῆς ἐλευθερίης γινομένων τῶν Περινθίων, οἱ Πέρσαι τε καὶ ὁ Μεγάβαζος ἐπεκράτησαν πλήθει. ὡς δὲ ἐχειρώθη ἡ Πέρινθος, ἤλαυνε τὸν στρατὸν ὁ Μεγάβαζος διὰ τῆς Θρηΐκης, πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶν ἔθνος τῶν ταύτῃ οἰκημένων ἡμερούμενος βασιλέϊ. ταῦτα[c] γάρ οἱ ἐντέταλτο ἐκ Δαρείου, Θρηΐκην καταστρέφεσθαι.

[b] προκλήσεός σφι ἐγένετο. [c] βασιλέϊ Δαρείῳ. ταῦτα.

in ſuburbanis, ibi ſingulare certamen triplex ex provocatione commiſſum eſt, viri cum viro, equi cum equo, canis cum cane. Et quum victores duobus certaminibus Perinthii prae gaudio paeana cantarent, tunc Paeones hoc ipſum eſſe reſponſum dei conjectantes, inter ſe dixere, 'Nunc 'oraculum dei perfectum eſt, nunc no'ſtrum eſt opus.' Atque ita in Perinthios paeana canentes impetum fecerunt, egregieque vincentes ex illis paucos reliquere.

2. Sic iſta quidem prius a Paeonibus geſta hunc in modum acciderant. Tunc autem Perinthii pro libertate ſtrenue pugnantes, tamen multitudine a Perſis et Megabazo ſuperati ſunt. Perintho capta, Megabazus per Thraciam arma circumferebat, omnes ejus urbes atque omnes nationes inibi viventes pacatas regi reddens. Hoc enim illi a Dario fuerat imperatum, ut Thraciam ſubigeret.

3. Gens Thracum, secundum Indos, omnium hominum maxima est: quae si aut unius imperio regeretur, aut idem sentiret, ut mea fert opinio, inexpugnabilis foret, et omnium gentium multo validissima: sed quia id nimis arduum illis est, et nulla ratione contingere potest, ideo imbecilles sunt. Habent autem multa nomina per singulas regiones singuli. Moribus tamen ac opinionibus consimilibus imbuti sunt, praeter Getas et Trausos, et qui supra Crestonaeos incolunt.

4. Ex quibus quae a Getis fiant qui se pro immortalibus gerunt, a me commemoratum est. Trausi vero in ceteris quidem omnibus idem quod Thraces, verum circa natalia suorum atque obitus hoc factitant: Edito puero, propinqui eum circumsidentes cum ploratione prosequuntur, ob ea mala quae necesse est illi, quod vitam ingressus sit, perpeti, humanas omnes calamitates recensentes; ho-

γʹ. Θρηΐκων δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι, μετά γε Ἰνδοὺς, πάντων ἀνθρώπων· εἰ δὲ ὑπ' ἑνὸς ἄρχοιτο, ἢ φρονέοι[d] κατὰ τὠυτὸ, ἄμαχόν τ' ἂν εἴη, καὶ πολλῷ κράτιστον πάντων ἐθνέων, κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν. ἀλλὰ γὰρ τοῦτο ἄπορόν σφι καὶ ἀμήχανον μή κοτε ἐν γένηται[e]. εἰσὶ δὴ κατὰ τοῦτο ἀσθενέες. οὐνόματα δὲ πολλὰ ἔχουσι κατὰ χώρας ἕκαστοι· νόμοισι δὲ οὗτοι παραπλησίοισι πάντες χρέωνται κατὰ πάντα, πλὴν Γετέων, καὶ Τραυσῶν, καὶ τῶν κατύπερθε Κρηστωναίων οἰκεόντων.

δʹ. Τούτέων δὲ τὰ μὲν Γέται οἱ ἀθανατίζοντες ποιεῦσι, εἴρηταί μοι· Τραυσοὶ δὲ τὰ μὲν ἄλλα πάντα κατὰ ταυτὰ τοῖσι ἄλλοισι Θρήιξι ἐπιτελέουσι, κατὰ δὲ τὸν γινόμενόν σφι καὶ ἀπογινόμενον, ποιεῦσι τοιάδε[f]· τὸν μὲν γινόμενον περιϊζόμενοι οἱ προσήκοντες ὀλοφύρονται, ὅσά μιν δεῖ, ἐπεί τε ἐγένετο, ἀναπλῆσαι κακά· ἀνηγεόμενοι τὰ ἀνθρωπήϊα πάντα πάθεα· τὸν δ' ἀπο-

[d] φρονέοιτο. [e] ἐγγίνηται. [f] τάδε bis.

γινόμενον, παίζοντές τε καὶ ἡδόμενοι, γῇ καλύπτουσι, ἐπιλέγοντες ὅσων κακῶν ἐξαπαλλαχθεὶς, ἐστὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίῃ.

έ. Οἱ δὲ κατύπερθε Κρηστωναίων, ποιεῦσι τοιάδε[f]· ἔχει γυναῖκας ἕκαστος πολλάς· ἐπεὰν ὦν τις αὐτέων ἀποθάνῃ, κρίσις γίνεται μεγάλη τῶν γυναικῶν, καὶ φίλων σπουδαὶ ἰσχυραὶ περὶ τοῦδε, ἥτις αὐτέων ἐφίλετο μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. ἣ δ' ἂν κριθῇ καὶ τιμηθῇ, ἐγκωμιασθεῖσα ὑπό τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, σφάζεται ἐς τὸν[g] τάφον ὑπὸ τοῦ οἰκηιοτάτου ἑωϋτῆς. σφαχθεῖσα δὲ, συνθάπτεται τῷ ἀνδρί. αἱ δὲ ἄλλαι συμφορὴν μεγάλην ποιεῦνται. ὄνειδος γάρ σφι τοῦτο μέγιστον γίνεται.

ϛ'. Τῶν δὲ δὴ ἄλλων Θρηΐκων ἐστὶ ὅδε νόμος· πωλεῦσι τὰ τέκνα ἐπ' ἐξαγωγῇ· τὰς δὲ παρθένους οὐ φυλάσσουσι, ἀλλ' ἐῶσι οἷσι αὐταὶ βούλονται ἀνδράσι μίσγεσθαι. τὰς δὲ γυναῖκας ἰσχυρῶς φυλάσσουσι, καὶ ὠνέονται τὰς γυναῖκας παρὰ τῶν γονέων

f τάδε bis. g ἐπὶ τὸν.

minem autem fato functum, per lusum atque laetitiam terrae demandant, referentes quod malis liberatus in omni sit felicitate.

5. At qui supra Crestonaeos incolunt, ista agunt: Singuli plures uxores habent: quorum ubi quis decessit, disceptatio magna fit inter uxores, acri amicorum circa hanc rem studio, quaenam dilecta fuerit a marito praecipue. Quae talis judicata est et hunc honorem adepta, ea a viris ac mulieribus exornata, in tumulo a suo propinquissimo mactatur, unaque cum viro humatur, ceteris uxoribus id sibi pro ingenti calamitate ducentibus. nam id eis summo dedecori datur.

6. Reliquis Thracibus hic mos est: Liberos sub conditione avehendi venundant. Virgines autem non asservant, sed quibus libuerit cum viris concumbere sinunt. at uxores asservant vehementer, easque magno aere a parentibus coëmunt.

Punctam notis habere cutem, nobile judicatur: non habere notas, ignobile. Otiosum esse, pro honestissimo habetur: agricolam vero, pro contemptissimo. E bello atque rapto vivere, pulcherrimum. Atque hi quidem sunt eorum maxime insignes mores.

7. Deos autem hos colunt, Martem, Liberum, Dianam: sed reges, praeter populares alios, etiam Mercurium, eumque é diis praecipue: per quem solum jurant, a quo progenitos quoque se ajunt.

8. Optimatibus eorum tales sunt sepulturae: Prolato triduum cadavere, mactatisque omnis generis hostiis, convivantur, illudque defletum prius, deinde combustum sepeliunt, aut aliter humo tectum. Aggestoque desuper tumulo, omnis generis agona proponunt, in quo praemia maxima ponuntur ex ratione singularis certaminis. Et sepulturae quidem Thracum hujusmodi.

χρημάτων μεγάλων. καὶ τὸ μὲν ἐστίχθαι, εὐγενὲς κέκριται· τὸ δ᾽ ἄστικτον, ἀγενές. ἀργὸν εἶναι, κάλλιστον· γῆς δὲ ἐργάτην, ἀτιμότατον. τὸ ζῆν ἀπὸ πολέμου καὶ ληϊστύος, κάλλιστον. οὗτοι μέν σφεων οἱ ἐπιφανέστατοι νόμοι εἰσί.

ζ΄. Θεοὺς δὲ σέβονται μούνους τούσδε, Αρεα, καὶ Διόνυσον, καὶ Αρτεμιν. οἱ δὲ βασιλῆες αὐτέων, πάρεξ τῶν ἄλλων πολιητέων, σέβονται Ἑρμῆν μάλιστα θεῶν· καὶ ὀμνύουσι μοῦνον τοῦτον, καὶ λέγουσι γεγονέναι ἀπὸ Ἑρμέω ἑωϋτούς.

η΄. Ταφαὶ δὲ τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτέων εἰσὶ αἵδε· τρεῖς μὲν ἡμέρας προτιθέασι τὸν νεκρόν· καὶ παντοῖα σφάζαντες ἱρήϊα, εὐωχέονται, προκλαύσαντες πρῶτον· ἔπειτα δὲ θάπτουσι κατακαύσαντες, ἢ ἄλλως γῇ κρύψαντες. χῶμα δὲ χέαντες, ἀγῶνα τιθεῖσι παντοῖον· ἐν τῷ τὰ μέγιστα ἄεθλα τίθεται κατὰ λόγον μουνομαχίης. ταφαὶ μὲν δὴ Θρηΐκων εἰσὶ αἵδε.

θ'. Τὸ δὲ πρὸς βορέω ἔτι τῆς χώρης ταύτης, οὐδεὶς ἔχει φράσαι τὸ ἀτρεκὲς οἵ τινές εἰσι ἀνθρώπων οἱ οἰκέοντες αὐτήν· ἀλλὰ πέρην[a] ἤδη τοῦ Ἴστρου ἔρημος χώρη φαίνεται ἐοῦσα καὶ ἄπειρος. μούνους δὲ δύναμαι πυθέσθαι οἰκέοντας πέρην τοῦ Ἴστρου ἀνθρώπους, τοῖσι οὔνομα εἶναι Σιγύννα, ἐσθῆτι δὲ χρεωμένους[b] Μηδικῇ. τοὺς δὲ ἵππους αὐτέων εἶναι λασίους ἅπαν τὸ σῶμα, ἐπὶ πέντε δακτύλους τὸ βάθος τῶν τριχῶν· μικροὺς δὲ καὶ σιμοὺς, καὶ ἀδυνάτους ἄνδρας φέρειν· ζευγνυμένους δὲ ὑπ' ἅρματα, εἶναι ὠκυτάτους. ἁρματηλατέειν δὲ πρὸς ταῦτα τοὺς ἐπιχωρίους. κατήκειν δὲ τουτέων τοὺς οὔρους ἀγχοῦ Ἐνετῶν τῶν ἐν τῷ Ἀδρίῃ. εἶναι δὲ Μήδων σφέας ἀποίκους λέγουσι. ὅκως δὲ οὗτοι Μήδων ἄποικοι γεγόνασι, ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω ἐπιφράσασθαι· γένοιτο δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. Σιγύνας δ' ὦν καλέουσι Λίγυες οἱ ἄνω ὑπὲρ Μασσαλίης οἰκέοντες, τοὺς καπήλους· Κύπριοι δὲ, τὰ δόρατα.

[a] ἀλλὰ τὰ πέρην. [b] Σιγύνας, ἐσθῆτι χρεωμένους.

9. Quod autem hujus regionis ad aquilonem vergit, nemo poteſt pro comperto referre quinam homines eam incolant: ſed illam quae trans Iſtrum plaga eſt, apparet vaſtam eſſe atque infinitam. Solos tantum reſciſcere poſſum habitantes ultra eum homines nomine Sigynna, veſte Medica utentes, eorumque equos toto corpore hirſutos eſſe, ad quinque digitos altitudine pilorum, eoſdemque puſillos ac ſimos, invalidoſque ad viros geſtandos, ſed currui junctos eſſe perniciſſimos: atque ob haec curribus indigenas uti. Horum fines pertinere prope ad Enetos, qui ſunt in Adria. Eos quoque ſe colonos Medorum dicere: qui quo pacto coloni Medorum fuerint, equidem non queo cogitare: ſed fiat quidlibet in longo tempore. Sigynas Ligures qui ſupra Maſſiliam incolunt, inſtitores appellant; Cyprii autem, jacula.

10. Verum, ut Thraces ajunt, apes loca quae sunt trans Istrum, obtinent, et supra illas ulterius procedi non potest. Quae quum dicunt, haud credibilia apud me dicunt, quoniam hoc animal constat frigoris intolerans esse. Sed mihi videntur loca quae septemtrionibus subsunt, ob gelu inhabitabilia esse. Hactenus de hac regione: cujus oram maritimam Megabazus Persis obedientem reddidit.

11. Darius simulatque transmisso Hellesponto Sardes venit, recordatus est beneficii in se ab Histiaeo collati, et consilii Cois Mitylenaei. Quibus arcessitis in eam urbem, obtulit electionem. Histiaeus, ut qui esset Mileti tyrannus, nullam sibi insuper tyrannidem poposcit: sed Myrcinum Edonidem, animo urbis in ea condendae. Et iste quidem hanc elegit. Coës autem, ut qui non tyrannus sed privatus

ί. Ὡς δὲ Θρήϊκες λέγουσι, μέλισσαι κατέχουσι τὰ πέρην τοῦ Ἴστρου· καὶ ὑπὲρ τουτέων οὐκ εἶναι διελθεῖν τοπροσωτέρω. ἐμοὶ μέν νυν, ταῦτα λέγοντες, δοκέουσι λέγειν οὐκ εἰκότα. τὰ γὰρ ζῶα ταῦτα φαίνεται εἶναι δύσριγα· ἀλλά μοι τὰ ὑπὸ τὴν ἄρκτον ἀοίκητα δοκέει εἶναι, διὰ τὰ ψύχεα. ταῦτα μέν νυν τῆς χώρης ταύτης πέρι λέγεται· τὰ παραθαλάσσια δ' ὦν αὐτῆς Μεγάβαζος Περσέων κατήκοα ἐποίεε.

ια'. Δαρεῖος δὲ, ὡς διαβὰς τάχιστα τὸν Ἑλλήσποντον, ἀπίκετο ἐς Σάρδις, ἐμνήσθη τῆς ἐξ Ἱστιαίου τε τοῦ Μιλησίου εὐεργεσίης, καὶ τῆς παραινέσιος τοῦ Μιτυληναίου Κώεω. μεταπεμψάμενος δέ σφεας ἐς Σάρδις, ἐδίδου αὐτοῖσι αἵρεσιν. ὁ μὲν δὴ Ἱστιαῖος, ἅτε τυραννεύων τῆς Μιλήτου, τυραννίδος μὲν οὐδεμιῆς προσέχρηζε· αἰτέει δὲ Μύρκινον τὴν Ἠδωνῶν, βουλόμενος ἐν αὐτῇ πόλιν κτίσαι. οὗτος μὲν δὴ ταύτην αἱρέεται· ὁ δὲ Κώης,

οἷά τε οὐ τύραννος, δημότης τε ἐών, αἰτέει Μιτυλήνης τυραννεῦσαι. τελεωθέντων δὲ ἀμφοτέροισι, οὗτοι μὲν κατὰ εἵλοντο[a] ἐτράποντο.

ιβ'. Δαρεῖον δὲ συνήνεικε, πρῆγμα τοιόνδε ἰδόμενον, ἐπιθυμῆσαι ἐντείλασθαι Μεγαβάζῳ, Παίονας ἑλόντα ἀνασπάστους ποιῆσαι ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίην. ἦν Πίγρης καὶ Μαντύης[b], ἄνδρες Παίονες· οἳ ἐπεί τε Δαρεῖος διέβη ἐς[c] τὴν Ἀσίην, αὐτοὶ ἐθέλοντες Παιόνων τυραννεύειν, ἀπικνέονται ἐς Σάρδις, ἅμα ἀγόμενοι ἀδελφεὴν μεγάλην τε καὶ εὐειδέα. φυλάξαντες δὲ Δαρεῖον προκατιζόμενον ἐς τὸ προάστειον τὸ τῶν Λυδῶν, ἐποίησαν τοιόνδε· σκευάσαντες τὴν ἀδελφεὴν ὡς εἶχον ἄριστα, ἐπ' ὕδωρ ἔπεμπον, ἄγγος ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχουσαν, καὶ ἐκ τοῦ βραχίονος ἵππον ἐπέλκουσαν καὶ κλώθουσαν[d] λίνον. ὡς δὲ παρεξήιε ἡ γυνή, ἐπιμελὲς τῷ Δαρείῳ ἐγένετο. οὔτε γὰρ Περσικὰ ἦν οὔτε Λύδια τὰ ποιεύμενα

[a] κατὰ τὰ εἵλοντο. [b] Μαστύης. [c] διέβη ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς.
[d] MS. κλῶσαν, cui super adscripsit alia manus syllabam σα.

esset, optavit Mitylenes tyrannidem. Impetrato uterque quod optaverat, eo se contulit.

12. At Dario res hujuscemodi oblata est, ut illam videnti incesserit cupido mandandi Megabazo, ut Paeonas ex Europae sedibus in Asiam transportaret. Erant Pigres et Mantyes viri Paeones, qui, postquam Darius transmisit in Asiam, et ipsi Sardes venere, cupidi tyrannidis apud Paeonas potiundae, ducentes una sororem procera statura atque speciosa. Observato tempore dum in suburbano Lydorum Darius ante fores sederet, talem rem sibi agendam putarunt, sororem quamoptime poterant quum exornassent, ad aquam mittunt, vas capite tenentem, equumque e brachio trahentem, linumque nentem. Eam praetereuntem Darius attente considerabat, quod neque Persica

erant illa quae ageret mulier, neque Lydica, neque ullarum ex Asia feminarum. Haec considerans, misit quosdam suorum satellitum, jussos observare in quam rem uteretur mulier equo. Istis a tergo sequentibus, femina ubi pervenit ad flumen, equum curavit; et mox vas aqua implevit. His actis, eadem via regreditur, aquam capite sustinens, equum e brachio trahens, ac fusum versans.

13. Admiratus Darius, tum iis quae ab exploratoribus audisset, tum iis quae ipse vidisset, adduci coram feminam jubet. Ea adducta, adolescentes fratres qui aderant, non procul rem ipsam speculantes, interroganti Dario cujas illa esset, ajunt se Paeonas esse, et illam suam sororem. Ad quos Darius, quinam homines essent Paeones, et ubi locorum habitarent, et cujus rei gratia illi venissent Sardes, percontari. Adolescentes, se vero ve-

ἐκ τῆς γυναικὸς, οὔτε πρὸς τῶν ἐκ τῆς Ασίης οὐδαμῶν. ἐπιμελὲς δή, ὥς οἱ ἐγένετο, τῶν δορυφόρων τινὰς πέμπει, κελεύον φυλάξαι ὅ, τι χρήσεται[a] τῷ ἵππῳ ἡ γυνή. οἱ μὲν δὴ ὄπισθεν εἵποντο· ἡ δὲ, ἐπεί τε ἀπίκετο ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ἦρσε τὸν ἵππον. ἄρσασα δὲ, καὶ τὸ ἄγγος τοῦ ὕδατος ἐμπλησαμένη, τὴν αὐτὴν ὁδὸν παρεξήιε, φέρουσα τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐπέλκουσα ἐκ τοῦ βραχίονος τὸν ἵππον, καὶ στρέφουσα τὸν ἄτρακτον.

ιγ'. Θωϋμάζων δὲ ὁ Δαρεῖος τά τε ἤκουσε ἐκ τῶν κατασκόπων, καὶ τὰ αὐτὸς ὥρα, ἄγειν αὐτὴν ἐκέλευε ἑωϋτῷ ἐς ὄψιν. ὡς δὲ ἄχθη, παρῆσαν καὶ οἱ ἀδελφεοὶ αὐτῆς, οὔ κη πρόσω σκοπιὴν ἔχοντες τουτέων. εἰρωτέωντος δὲ τοῦ Δαρείου ὁποδαπὴ[b] εἴη, ἔφασαν οἱ νεηνίσκοι εἶναι Παίονες, καὶ ἐκείνην εἶναι σφέων ἀδελφεήν. ὁ δ' ἀμείβετο τίνες δὲ οἱ Παίονες ἄνθρωποί εἰσι, καὶ κοῦ γῆς οἰκημένοι, καὶ τί κεῖνοι[c] ἐθέλοντες ἔλθοιεν ἐς

[a] χρήσαιτο. [b] ποδαπή. [c] τί δὴ κεῖνοι.

Σάρδις. οἱ δέ οἱ ἔφραζον ὡς ἔλθοιεν μὲν ἐκείνῳ δώσοντες σφέας αὐτούς· εἴη δὲ ἡ Παιονίη ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ πεπολισμένη· ὁ δὲ Στρυμὼν οὐ πρόσω τοῦ Ἑλλησπόντου· εἴησαν δὲ Τευκρῶν τῶν ἐκ Τροίης ἄποικοι. οἱ μὲν δὴ αὐτὰ ἕκαστα [d] ἔλεγον. ὁ δὲ ἠρώτα εἰ καὶ πᾶσαι εἴησαν αὐτόθι αἱ γυναῖκες οὕτω ἐργάτιδες. οἱ δὲ καὶ τοῦτο ἔφασαν προθύμως οὕτω ἔχειν. αὐτοῦ γὰρ ὧν τούτου εἵνεκα ἐποιέετο [e].

ιδʹ. Ενθαῦτα Δαρεῖος γράφει γράμματα πρὸς Μεγάβαζον [f], τὸν ἔλιπε ἐν τῇ Θρηΐκῃ στρατηγόν· ἐντελλόμενος ἐξαναστῆσαι ἐξ ἠθέων Παίονας, καὶ παρ' ἑωϋτὸν ἀγαγεῖν καὶ αὐτοὺς καὶ τέκνα τε καὶ γυναῖκας αὐτέων. αὐτίκα δὲ ἱππεὺς ἔθεε φέρων τὴν ἀγγελίην ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. περαιωθεὶς δέ, διδοῖ τὸ βιβλίον τῷ Μεγαβάζῳ. ὁ δέ, ἐπιλεξάμενος, καὶ λαβὼν ἡγεμόνας ἐκ τῆς Θρηΐκης, ἐστρατεύετο ἐπὶ τὴν Παιονίην.

ιέ. Πυθόμενοι δὲ οἱ Παίονες τοὺς Πέρ-

[d] δὴ ταῦτα ἕκαστα. [e] εἵνεκα καὶ ἐποιέετο. [f] γράμματα Μεγαβάζῳ MS.

nisse dicere ut sese ei donarent. Paeoniam autem esse ad flumen Strymonem sitam, qui Strymon non procul abesset ab Hellesponto. Esse vero Paeonas coloniam Teucrorum qui e Troia fuerunt. Haec singulatim illi referebant. Interrogantique Dario nunquid omnes illic feminae tam laboriosae essent, affirmare prompte id ita se habere. hujus enim rei gratia illud fiebat.

14. Ibi Darius litteras ad Megabazum dat, quem in Thracia praefectum reliquerat, jubens e sedibus suis Paeonas ad ipsum transferri cum liberis pariter et uxoribus. Eques cum hoc nuncio confestim ad Hellespontum cucurrit, Hellespontoque transmisso litteras Megabazo reddidit. Quibus ille lectis, sumptis e Thracia ducibus, adversus Paeoniam exercitum ducit.

15. Paeones, cognito Persarum in se

adventu, contractis copiis processere ad mare, rati illac Persas ingressuros ad dimicandum. Et Paeones quidem ad arcendum exercitus Megabazi ingressum parati erant: Persae autem certiores facti Paeonas convenisse ad intercludendum ab ora maritima ingressum, usi ducibus, quos habebant, iter ad superiora convertunt, hostemque fallentes in Paeonum oppida irrumpunt, et illa, utpote vacua, facile occupant. Quod ubi rescivere Paeones, protinus dispersi, ad sua quisque dilabuntur, seque Persis dedunt. Ita e Paeonibus Syropaeones et Paeoplae, et qui ad Prasiadem usque paludem incolunt, e suis sedibus emoti, in Asiam sunt abducti.

16. Qui vero circa Pangaeum montem incolunt, Doberasque et Agrianas et Odomantos, et ipsam Prasiadem paludem,

σας ἐπὶ σφέας ἰέναι, ἁλισθέντες ἐξεστρατεύσαντο πρὸς θαλάσσης· δοκέοντες ταύτῃ ἐπιχειρήσειν τοὺς Πέρσας ἐμβάλλοντας [a]. οἱ μὲν δὴ Παίονες ἦσαν ἑτοῖμοι τὸν Μεγαβάζου στρατὸν ἐπιόντα ἐρύκειν· οἱ δὲ Πέρσαι πυθόμενοι συναλίσθαι [b] τοὺς Παίονας, καὶ τὴν πρὸς θαλάσσης ἐσβολὴν φυλάσσοντας, ἔχοντες ἡγεμόνας, τὴν ἄνω ὁδὸν τράπονται. λαθόντες δὲ τοὺς Παίονας, ἐσπίπτουσι ἐς τὰς πόλιας αὐτέων, ἐούσας ἀνδρῶν ἐρήμους. οἷα δὲ κεινῇσι ἐπιπεσόντες, εὐπετέως κατέσχον. οἱ δὲ Παίονες ὡς ἐπύθοντο ἐχομένας τὰς πόλιας, αὐτίκα διασκεδασθέντες, κατ' ἑωϋτοὺς ἕκαστοι ἐτράποντο, καὶ παρεδίδοσάν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Πέρσῃσι. οὕτω δὴ Παιόνων Σιριοπαίονές τε καὶ Παιόπλαι, καὶ οἱ μέχρι τῆς Πρασιάδος λίμνης, ἐξ ἠθέων ἐξαναστάντες ἤγοντο ἐς τὴν Ἀσίην.

ιϛ'. Οἱ δὲ περὶ τὸ Πάγγαιον οὖρος, καὶ Δόβηρας, καὶ Ἀγριᾶνας, καὶ Ὀδομάντους, καὶ αὐτὴν τὴν λίμνην τὴν Πρασιάδα, οὐκ ἐ-

[a] ἐσβαλόντας. [b] συναλισθέντας.

χειρώθησαν ἀρχὴν ὑπὸ Μεγαβάζȣ. ἐπειρήθη δὲ ϗ τȣ̀ς ἐν τῇ λίμνῃ κατοικημένους ἐξαιρέειν ὧδε· ἰκρία ἐπὶ ςαυρῶν ὑψηλῶν ἐζευγμένα ἐςήκεε ἐν μέσῃ τῇ λίμνῃ, ἔσοδον ἐκ τῆς ἠπείρȣ ςεινὴν ἔχοντα μιῇ γεφύρῃ. τȣ̀ς δὲ ςαυρȣ̀ς τȣ̀ς ὑπεςεῶτας τοῖσι ἰκρίοισι τὸ μέν κȣ ἀρχαῖον ἔςησαν κοινῇ πάντες οἱ πολιῆται· μετὰ δὲ, νόμῳ χρεώμενοι ἱςᾶσι τοιῷδε· κομίζοντες ἐξ οὔρεος τῷ ȣ̓́νομά ἐςι Ορβηλος, κατὰ γυναῖκα ἑκάςην ὁ γαμέων τρεῖς ςαυροὺς ὑπίςησι· ἄγεται δὲ ἕκαςος πολλὰς γυναῖκας. οἰκέȣσι δὲ τοιοῦτον τρόπον· κρατέων ἕκαςος ἐπὶ τῶν ἰκρίων καλύβης τε ἐν ᾗ διαιτᾶται, ϗ θύρης καταπακτῆς διὰ τῶν ἰκρίων κάτω φερȣ́σης ἐς τὴν λίμνην· τὰ δὲ νήπια παιδία δέȣσι τȣ̃ ποδὸς σπάρτῳ, μὴ κατακυλισθῇ δειμαίνοντες· τοῖσι δὲ ἵπποισι καὶ τοῖσι ὑποζυγίοισι παρέχȣσι χόρτον ἰχθῦς. τῶν δὲ πλῆθός ἐςι τοσȣ̃τον, ὥςτε ὅταν τὴν θύρην τὴν καταπακτὴν ἀνακλίνῃ, κατίει

omnino non cepit Megabazus. Tentavit tamen eos etiam expugnare qui paludem incolunt, hunc in modum: in media palude ſtant tabulata compacta in altiſſimis ſublicis, anguſtum a continente ingreſſum uno ponte habentia. Has ſublicas tabulatis ſuppoſitas, olim quidem communiter omnes cives ſtatuerunt: mox tali lege uſi ſtatuunt, ut pro ſingulis uxoribus quas quiſque duceret (ducunt autem ſinguli multas uxores) ternas defigeret ſublicas, e monte ſumptas cui nomen eſt Orbelus. Hoc autem habitant modo: obtinent ſinguli ſuper ea tabulata tugurium in quo degunt, et januam depactam per tabulata ferentem deorſum ad paludem. Parvulos autem liberos per pedem reſte illigant, metuentes ne devolvantur. Equis autem et jumentis piſces pro pabulo praebent. Porro piſcium tanta eſt copia, ut quoties quis januam depactam reſupinaverit, de-

miſſam fune ſportam vacuam in paludem non multo poſt retrahat piſcium plenam. quorum duo ſunt genera, unum quod vocant Papraces, alterum Tilones.

17. Ceterum e Paeonibus ii qui capti fuere, in Aſiam ſunt abducti. Paeonibus ſubactis, Megabazus nuncios in Macedoniam, ſeptem Perſas, qui poſt eum erant in exercitu ſpectatiſſimi, miſit ad Amyntam, petituros regi Dario terram et aquam. Eſt autem e palude Praſiade brevis admodum in Macedoniam via. nam in primis paludi confinis eſt fodina, unde poſt ea tempora Alexandro in ſingulos dies ſingula argenti talenta proveniebant. Poſt fodinam ſuperato monte quem vocant Dyſorum, Macedonia intratur.

18. Igitur iſti Perſae ad Amyntam miſſi ubi pervenere, in conſpectum Amyntae admiſſi regi Dario terram et aquam

χοίνῳ σπυρίδα κεινὴν [c] ἐς τὴν λίμνην· καὶ ὀ πολλόν τινα χρόνον ἐπισχὼν, ἀνασπᾷ πλήρεα ἰχθύων. τῶν δὲ ἰχθύων ἐστὶ γένεα δύο, τοὺς καλέουσι πάπρακάς τε καὶ τίλωνας.

ιζ. Παιόνων μὲν δὴ οἱ χειρωθέντες ἤγοντο ἐς τὴν Ἀσίην. Μεγαβάζος δὲ ὡς ἐχειρώσατο τοὺς Παίονας, πέμπει ἀγγέλους ἐς Μακεδονίην, ἄνδρας ἑπτὰ Πέρσας, οἳ μετ᾽ αὐτὸν κεῖνον ἔσαν δοκιμώτατοι ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἐπέμποντο δὲ οὗτοι παρ᾽ Ἀμύντην, αἰτήσοντες γῆν τε καὶ ὕδωρ Δαρείῳ βασιλέϊ. ἔστι δὲ ἐκ τῆς Πρασιάδος λίμνης σύντομος κάρτα ἐς τὴν Μακεδονίην. πρῶτον [d] μὲν γὰρ ἔχεται τῆς λίμνης τὸ μέταλλον, ἐξ οὗ ὕστερον τουτέων τάλαντον ἀργυρίου Ἀλεξάνδρῳ ἡμέρης ἑκάστης ἐφοίτα. μετὰ δὲ τὸ μέταλλον, Δύσωρον καλεόμενον οὖρος ὑπερβάντα εἶναι ἐν Μακεδονίῃ.

ιη. Οἱ ὦν Πέρσαι οἱ πεμφθέντες οὗτοι παρὰ τὸν Ἀμύντην, ὡς ἀπίκοντο, αἴτεον, ἐλθόντες ἐς ὄψιν τὴν Ἀμύντεω, Δαρείῳ βα-

[c] MS. tamen hoc loco habet κενὴν. [d] πρῶτα.

σιλέϊ γῆν τε καὶ ὕδωρ. ὁ δὲ ταῦτα ἐδίδε, καί σφεας ἐπὶ ξεινία καλέει [a]· παρασκευασάμενος δὲ δεῖπνον μεγαλοπρεπὲς, ἐδέκετο τὺς Πέρσας φιλοφρόνως. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνυ ἐγένοντο διαπίνοντες, εἶπαν οἱ Πέρσαι τάδε, ‘ Ξεῖνε Μακεδὼν, ἡμῖν νόμος ἐςὶ ‘ τοῖσι Πέρσῃσι, ἐπεὰν δεῖπνον προτιθώ‘ μεθα μέγα, τότε καὶ τὰς παλλακὰς καὶ ‘ τὰς κυριδίας γυναῖκας ἐσάγεσθαι παρέ‘ δρυς. σύ νυν, ἐπεί περ προθύμως μὲν ἐ‘ δέξαο, μεγάλως δὲ ξεινίζεις, Δαρείῳ δὲ ‘ βασιλέϊ διδοῖς γῆν τε καὶ ὕδωρ, ἕπεο νόμῳ ‘ τῷ ἡμετέρῳ.’ εἶπε πρὸς ταῦτα Αμύντης, ‘ Ω Πέρσαι, νόμος μὲν ἡμῖν γέ ἐςι ‘ ὐκ οὗτος, ἀλλὰ κεχωρίσθαι ἄνδρας γυ‘ ναικῶν· ἐπεί τε δὲ ὑμεῖς ἐόντες δεσπό‘ ται προσχρήζετε τυτέων, παρέςαι ὑμῖν ‘ καὶ ταῦτα.’ εἴπας τοσαῦτα ὁ Αμύντης μετεπέμπετο τὰς γυναῖκας· αἱ δ’ ἐπεί τε καλεόμεναι ἦλθον, ἐπεξῆς ἀντία ἵζοντο τοῖσι Πέρσῃσι. ἐνθαῦτα οἱ Πέρσαι ἰδό-

[a] ἐκάλει.

petunt: Amyntas et ea dedit, et homines in hoſpitium vocavit: inſtructaque ſplendide coena, percomiter accepit. Perſae, poſtquam a coena ad potum pervenere, 'Hoſpes, inquiunt, Macedo, nobis Perſis conſuetudinis eſt, quoties magnam exhibuimus coenam, tunc etiam concubinas et quas virgines duximus uxores ad aſſidendum introducere. Proinde tu nunc, quoniam comiter excepiſti nos, et liberali hoſpitio proſequutus es, et regi Dario et terram das et aquam, ſectare conſuetudinem noſtram.' Ad haec Amyntas, 'Nobis, inquit, Perſae, iſta conſuetudo non eſt, ſed viros a feminis ſemovendi: verum quandoquidem vos exigitis qui domini eſtis, hoc quoque vobis praeſtabitur.' Haec loquutus Amyntas, feminas arceſſit. Illae, ut vocabantur, praeſto fuerunt, et e regione Perſarum deinde conſederunt. Quas Perſae conſpicati formoſas, Amyntam alloquuntur, negantes

omnino id factum esse sapienter. satius enim futurum fuisse, ab initio non venisse feminas, quam, postquam venerant, non assidere, sed ex adverso sedere, oculorum ipsis dolores. Ita coactus Amyntas illas assidere jussit. Quae quum obtemperassent, illico Persae mamillas illarum tractare, utpote plusculo vino temulenti, nonnemo etiam tentare suaviari.

19. Haec Amyntas intuens etsi iniquo ferebat animo, tamen prae metu Persici nominis quiescere. Verum ejus filius Alexander quum adesset, atque haec aspiceret, utpote adolescens, et malorum inexpertus, nequaquam amplius tolerare posse. itaque graviter ferens, ad Amyntam inquit, ' Tu quidem pater cede aetati, abique hinc ad requiescendum, neque adesto potationi: ego vero hîc remanens, omnia hospitibus quae oportet exhibebo.' Amyntas eum juvenile ali-

μενοι γυναῖκας εὐμόρφους, ἔλεγον πρὸς Ἀμύντην, φάμενοι τὸ ποιηθὲν τοῦτο, οὐδὲν εἶναι σοφόν. κρέσσον γὰρ εἶναι ἀρχῆθεν μὴ ἐλθεῖν τὰς γυναῖκας, ἢ ἐλθούσας καὶ μὴ παριζομένας, ἀντίας ἵζεσθαι, ἀλγηδόνας σφι ὀφθαλμῶν. ἀναγκαζόμενος δὲ ὁ Ἀμύντης ἐκέλευε παρίζειν. πειθομενέων δὲ τῶν γυναικῶν, αὐτίκα οἱ Πέρσαι μαστῶν τε ἅπτοντο, οἷα πλεύνως οἰνωμένοι, καί κου τις καὶ φιλέειν ἐπειρᾶτο.

ιθ'. Ἀμύντης μὲν δὴ ταῦτα ὁρέων, ἀτρέμας εἶχε, καί περ δυσφορέων, οἷα ὑπερδειμαίνων τοὺς Πέρσας· Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ἀμύντεω, παρεὼν τε καὶ ὁρέων ταῦτα, ἅτε νέος τε ἐὼν καὶ κακῶν ἀπαθὴς, οὐδαμῶς ἔτι κατέχειν οἷός τ' ἦν· ὥστε δὲ βαρέως φέρων, εἶπε πρὸς Ἀμύντην τάδε, ‘ Σὺ μὲν ὦ ‘ πάτερ εἶκε τῇ ἡλικίῃ, ἀπιών τε ἀναπαύεο, μηδὲ λιπάρεε τῇ πόσει· ἐγὼ δὲ ‘ προσμένων αὐτοῦ τῇδε, πάντα τὰ ἐπιτήδεα παρέξω τοῖσι ξείνοισι.’ πρὸς ταῦτα

συνεὶς Ἀμύντης ὅτι νεώτερα πρήγματα πρήξειν μέλλει Ἀλέξανδρος, λέγει, ‘ Ὦ παῖ, ‘ σχεδὸν γάρ σευ ἀνακαιομένου συνίημι τοὺς ‘ λόγους, ὅτι ἐθέλεις ἐμὲ ἐκπέμψας ποιέειν τι νεώτερον· ἐγὼ ὦν σευ χρηίζω μηδὲν νεοχμῶσαι κατ᾽ ἄνδρας [b] τούτους, ἵνα ‘ μὴ ἐξεργάσῃ ἡμέας· ἀλλὰ ἀνέχευ ὁρέων ‘ τὰ ποιεύμενα. ἀμφὶ δὲ ἀπόδῳ τῇ ἐμῇ ‘ πείσομαί τοι.’

κ΄. Ὡς δὲ Ἀμύντης χρήσας τουτέων οἰχώκεε, λέγει ὁ [c] Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς Πέρσας, ‘ Γυναικῶν τουτέων ὦ ξεῖνοι πολλή ἐστι ὑμῖν [d] εὐπετείη, καὶ εἰ πάσῃσι ‘ βούλεσθε μίσγεσθαι, καὶ ὁκόσῃσι ὦν αὐτέων. ‘ τούτου μὲν πέρι αὐτοὶ ἀποσημανέετε. νῦν ‘ δὲ (σχεδὸν γὰρ ἤδη τῆς κοίτης ὥρη ‘ προσέρχεται ὑμῖν, καὶ καλῶς ἔχοντας ‘ ὑμέας ὁρέω μέθης) γυναῖκας ταύτας, εἰ ‘ ὑμῖν φίλον ἐστὶ, ἄφετε λούσασθαι· λουσαμένας δὲ, ὀπίσω προσδέκεσθε.’ εἴπας ταῦτα (συνέπαινοι γὰρ ἔσαν οἱ Πέρσαι)

[b] πρὸς ἄνδρας. [c] ἔλεγε ὁ. [d] πολλή ἐστι ἐν ὑμῖν.

quid facturum animadvertens, ad haec respondit, ' Fili, inquiens, verba tua hinc ' me summoventis paene intelligo. ideo ' enim me dimittis, quod aliquid novi a-' gere in animo habes. Quare nolo te ' quicquam novi in hos viros perpetrare, ' futurum in perniciem nostram: sed to-' lera adspectans quae geruntur. nam ' quod ad discessum meum pertinet, pare-' bo.' His responsis Amyntas abiit.

20. Tum Alexander ad Persas, ' Vo-' bis, inquit, hospites, cum his feminis ' vel omnibus, si libet, facillime licet con-' cumbatis: sed cum qua earum concum-' bere libeat indicate. Nunc enim fere ' tempus cubandi adventat, et vos bene ' potos esse temulentosque video. Proin-' de has feminas, si vobis cordi est, sinite ' ire ad lavandum; lotas denuo exspectate.' Haec loquutus Alexander, approbantibus

Perſis, egreſſas feminas in muliebre remittit conclave: ac totidem viros laeves malas habentes, muliebri veſte exornat, traditiſque pugionibus introducit: idque faciens Perſis dixit. 'Vos vero, Perſae, a nobis in convivium eſtis omni munificentia 'accepti: quippe quibus et quae habemus, 'atque inſuper, quae invenire potuimus, 'ea omnia adſunt: et, quod omnium maximum eſt, etiam noſtras ipſorum matres et ſorores liberaliter vobis exhibemus: 'ut prorſus univerſo honore affectos vos 'eſſe a nobis intelligatis quo digni eſtis: 'ac denique ut regi qui vos miſit, a Graeco Macedonum principe vos et menſa 'et lecto bene acceptos eſſe renuncietis.' Haec loquutus Alexander, ſingulos Macedonas quos feminas eſſe ajebat, aſſidere juſſit ſingulis Perſis. qui poſteaquam a Perſis attrectari coepere, illos obtruncavere.

γυναῖκας μὲν ἐξελθούσας ἀπέπεμπε ἐς τὴν γυναικηΐην· αὐτὸς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἴσους τῇσι γυναιξὶ ἀριθμὸν ἄνδρας λειογενείους τῇ τῶν γυναικῶν ἐσθῆτι σκευάσας, καὶ ἐγχειρίδια δοὺς, ἦγε [a] εἴσω. παράγων δὲ τούτους, ἔλεγε τοῖσι Πέρσῃσι τάδε, ‘ Ὦ Πέρσαι, ‘ οἴκατε πανδαισίῃ τελέῃ ἱστιῆσθαι [b]· τά ‘ τε γὰρ ἄλλα ὅσα εἴχομεν, καὶ πρὸς, τὰ ‘ οἷά τε ἦν ἐξευρόντας παρέχειν, πάντα ‘ ὑμῖν πάρεστι. καὶ δὴ καὶ τόδε τὸ πάντων ‘ μέγιστον, τάς τε ἑωϋτῶν μητέρας καὶ τὰς ‘ ἀδελφεὰς ἐπιδαψιλευόμεθα [c] ὑμῖν· ὡς ‘ παντελέως μάθητε τιμεώμενοι πρὸς ἡμέ‘ ων τῶνπερ ἐστὲ ἄξιοι. πρὸς δὲ, καὶ βασιλέϊ ‘ τῷ πέμψαντι ἀπαγγείλητε, ὡς ἀνὴρ ‘ Ἕλλην Μακεδὼν ὕπαρχος εὖ ὑμέας ἐ‘ δέξατο καὶ τραπέζῃ καὶ κοίτῃ.’ ταῦτα εἴπας Ἀλέξανδρος, παρίζει Πέρσῃ ἀνδρὶ ἄνδρα Μακεδόνα, ὡς γυναῖκα τῷ λόγῳ. οἱ δὲ, ἐπεί τέ σφεων οἱ Πέρσαι ψαύειν ἐπειρῶντο, διεργάζοντο αὐτούς.

[a] δὺς, παρῆγε. [b] εἱστιῆσθαι. [c] ἐπιδαψιλευόμεθα.

κα΄. Καὶ οὗτοι μὲν τούτῳ τῷ μόρῳ διεφθάρησαν, καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ θεραπηΐη αὐτέων. εἵπετο γὰρ δή σφι καὶ ὀχήματα, καὶ θεράποντες, καὶ ἡ πᾶσα πολλὴ παρασκευή. πάντα δὴ ταῦτα, ἅμα κείνοισι [d] ἠφάνιστο. μετὰ δὲ χρόνῳ οὐ πολλῷ ὕστερον, ζήτησις τῶν ἀνδρῶν τουτέων μεγάλη ἐκ τῶν Περσέων ἐγένετο· καί σφεας Ἀλέξανδρος κατέλαβε σοφίῃ, χρήματά τε δοὺς πολλὰ, καὶ τὴν ἑωϋτοῦ ἀδελφεὴν, τῇ οὔνομα ἦν Γυγαίη. δοὺς δὲ ταῦτα κατέλαβε ὁ Ἀλέξανδρος Βουβάρῃ ἀνδρὶ Πέρσῃ τῶν διζημένων τοὺς ἀπολομένους τῶν στρατηγῶν. ὁ μέν νυν τῶν Περσέων τουτέων θάνατος οὕτω καταλαμφθεὶς ἐσιγήθη.

κβ΄. Ἕλληνας δὲ τούτους εἶναι τοὺς ἀπὸ Περδίκκεω γεγονότας, κατάπερ αὐτοὶ λέγουσι, αὐτός τε οὕτω τυγχάνω ἐπιστάμενος, καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖσι ὄπισθε λόγοισι ἀποδέξω ὡς εἰσὶ Ἕλληνες. πρὸς δὲ, καὶ οἱ τὸν Ὀλυμπίῃ [e] διέποντες ἀγῶνα ἑλληνοδίκαι

[d] ἅμα πᾶσι κείνοισι. [e] τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ.

21. Et hac quidem morte affecti sunt Persae ipsi et eorum comitatus. Comitabantur enim eos et vehicula, et famulitia, et omnis generis multus apparatus, quae cuncta cum illis omnibus pariter intercepta sunt. Non multo deinde interjecto tempore, quum magna horum virorum a Persis inquisitio fieret, Alexander illos prudentia occupavit, tum multas pecunias dando, tum sororem suam nomine Gygaeam. His datis Bubari, viro Persae, uni ex inquisitoribus interfectorum ducum rem disjecit. Et horum quidem Persarum caedes tali astu perfecta silentio suppressa est.

22. Esse autem Graecos hos qui a Perdicca progeniti sunt, quemadmodum ipsi ajunt, et ego scio, et esse tales ostendam in iis quae postea dicam. Quinetiam et ii qui in Olympia certamini Graeco-

rum praesunt, ita esse decreverunt. Nam quum Alexander certandi studio captus ad hoc ipsum descendisset, aemuli in cursu Graeci arcebant eum, quod negarent barbarorum id esse certamen, sed Graecorum. at ubi probavit sese Argivum, tum Graecus esse judicatus est; tum stadium certans, proximus primo extitit.

23. Et haec quidem ita gesta sunt. Megabazus autem Paeonas ducens, abiit ad Hellespontum: illo transmisso, pervenit Sardes. quum interim Histiaeus Milesius jam muris cingeret locum, quo a se petito donatus a Dario fuerat in pretium servatae ratis, qui locus est ad flumen Strymonem nomine Myrcinus. At Megabazus, cognito quod fiebat ab Histiaeo, quum primum venit Sardes ducens Paeonas, ita est Darium alloquutus, ' ô ' Rex, quidnam tu rei fecisti, dato loco

ὕτω ἔγνωσαν εἶναι. Ἀλεξάνδρυ γὰρ ἀεθλεύειν ἑλομένυ, καὶ καταβάντος ἐπ' αὐτὸ τῦτο, οἱ ἀντιθευσόμενοι Ἑλλήνων ἐξεῖργόν μιν, φάμενοι ὑ βαρβάρων ἀγωνιςέον εἶναι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ Ἑλλήνων. Ἀλέξανδρος δὲ, ἐπειδὴ ἀπέδεξε ὡς εἴη Ἀργεῖος, ἐκρίθη τε εἶναι Ἕλλην, καὶ ἀγωνιζόμενος ςάδιον, συνεξέπιπτε τῷ πρώτῳ.

κγ'. Ταῦτα μέν νυν ὕτω κη ἐγένετο. Μεγάβαζος δὲ ἄγων τοὺς Παίονας, ἀπίκετο ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· ἐνθεῦτεν [f] διαπεραιωθεὶς, ἀπίκετο ἐς Σάρδις. ἅτε δὲ τειχέοντος ἤδη Ἱςιαίυ τῦ Μιλησίυ τὴν παρὰ Δαρείυ αἰτήσας ἔτυχε μισθὸν δωρεὴν φυλακῆς τῆς σχεδίης· ἐόντος δὲ τοῦ χώρυ τύτυ παρὰ Στρυμόνα ποταμὸν, τῷ ὕνομά ἐςι Μύρκινος. μαθὼν δὲ ὁ Μεγάβαζος τὸ ποιεύμενον ἐκ τῦ Ἱςιαίυ, ὡς ἦλθε τάχιςα ἐς τὰς Σάρδις ἄγων τὺς Παίονας, ἔλεγε Δαρείῳ τάδε, ' Ὦ βασιλεῦ, ' κοῖόν τι [g] χρῆμα ἐποίησας, ἀνδρὶ Ἑλ-

[f] ϗ ἐνθεῦτεν. [g] οἷόν τι.

‘ λῃνι δεινῷ τε καὶ σοφῷ δοὺς ἐγκτίσασθαι ‘ πόλιν ἐν Θρηΐκῃ; ἵνα ἴδη τε ναυπηγήσιμός ἐστι ἄφθονος, καὶ πολλοὶ κωπέες, καὶ ‘ μέταλλα ἀργύρεα· ὅμιλός τε πολλὸς ‘ μὲν Ἕλλην περιοικέει, πολλὸς δὲ βάρβαρος· οἳ προστάτεω ἐπιλαβόμενοι, ποιήσουσι τοῦτο τὸ ἂν ἐκεῖνος ἐξηγέηται καὶ ‘ ἡμέρης καὶ νυκτός. σὺ τοίνυν τοῦτον τὸν ‘ ἄνδρα παῦσον ταῦτα ποιεῦντα, ἵνα μὴ ‘ οἰκηΐῳ πολέμῳ συνέχηαι. τρόπῳ δὲ ‘ ἠπίῳ μεταπεμψάμενος, παῦσον. ἐπεὰν ‘ δὲ αὐτὸν περιλάβῃς, ποιέειν ὅκως μηκέτι ‘ κεῖνος ἐς Ἕλληνας ἀπίξηται.’

κδʹ. Ταῦτα λέγων ὁ Μεγάβαζος, εὐπετέως ἔπειθε Δαρεῖον, ὡς εὖ προορέων τὸ μέλλον γίνεσθαι· μετὰ δὲ ἄγγελον πέμψας ὁ Δαρεῖος ἐς τὴν Μύρκινον, ἔλεγε τάδε, ‘ Ἱστιαῖε, βασιλεὺς Δαρεῖος τάδε λέγει, Ἐγὼ φροντίζων εὑρίσκω ἐμοί τε καὶ ‘ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι οὐδένα εἶναι σεῦ ‘ ἄνδρα εὐνοέστερον. τοῦτο δὲ οὐ λόγοισι ἀλλ’

'ad urbem condendam in Thracia viro 'Graeco, eique ſolerti atque induſtrio? 'ubi affatim materiae eſt ad naves fabri- 'candas, multumque remigum, quin et 'aurifodinae? multis etiam cum Graecis, 'tum barbaris accolentibus? qui nacti du- 'cem, facient quicquid ille vel die vel 'nocte praeceperit. Nunc igitur tu virum 'hunc ita facientem inhibe, ne domeſti- 'co bello afflicteris. Inhibe autem miti 'modo arceſſitum: quem quum accepe- 'ris, da operam nequando in Graeciam 'revertatur.'

24. Haec loquutus Megabazus, facile Dario perſuaſit, tanquam probe proſpiciens quod eſſet eventurum. Darius miſſo in Myrcinum nuncio ad Hiſtiaeum, haec inquit, 'Hiſtiaee, rex Darius 'haec dicit, Mihi rebuſque meis melius 'conſulentem quam te invenio neminem:

'quod non verbis, ſed factis compertum 'habeo. proinde quum res magnas agere 'deſtinem, praeſto mihi ſis ut eas tibi a-'periam.' His verbis fidem habens Hiſtiaeus, et ſimul magni faciens conſiliarium regis fieri, Sardes profectus eſt. Cui advenienti Darius, 'Hiſtiaee, ego (inquit) ea 'de cauſſa te arceſſivi, ſimulatque ab Scy-'this redii, et tu ab oculis meis abfuiſti, 'nullius rei deſiderium brevi tam me te-'nuit, quam ut tu in aſpectum et collo-'quium meum venires: quum ſciam om-'nium poſſeſſionum pretioſiſſimam eſſe 'virum amicum, ſolertem, bene ſentien-'tem: quae tibi ambo ad res meas ad-'eſſe ego teſtari poſſum. Quare tibi ego, 'qui feciſti probe quod veneris, haec of-'fero, ut omiſſa Mileto, et recens condita 'in Thracia urbe, me ſequaris Suſa, ea-'dem quae ego habiturus, meuſque con-

‘ ἔργοισι οἶδα μαθών. νῦν ὦν (ἐπινοέω γὰρ ‘ πρήγματα μεγάλα καταργάσασθαι) ἀπι‐ ‘ κνέο μοι πάντως, ἵνα τοι αὐτὰ ὑπερθέ‐ ‘ ωμαι.’ τούτοισι τοῖσι ἔπεσι πιστεύσας ὁ Ἱστιαῖος, καὶ ἅμα μέγα ποιεύμενος βασιλῆος σύμβουλος γενέσθαι, ἀπίκετο ἐς Σάρδις. ἀπικομένῳ δέ οἱ ἔλεγε Δαρεῖος τάδε, ‘ Ἱστιαῖε, ἐγώ σε μετεπεμψάμην τῶνδε ‘ εἵνεκεν· ἐπεί τε τάχιστα ἐνόστησα ἀπὸ ‘ Σκυθέων, καὶ σύ μοι ἐγένεο ἐξ ὀφθαλμῶν, ‘ οὐδέν κω ἄλλο χρῆμα οὕτω ἐν βραχέϊ ‘ ἐπεζήτησα ὡς σὲ ἰδέειν τε καὶ ἐς λόγους ‘ μοι ἀπικέσθαι· ἐγνωκὼς ὅτι κτημάτων ‘ πάντων ἐστὶ τιμιώτατον ἀνὴρ φίλος, συνε‐ ‘ τός τε καὶ εὔνοος. τά τοι ἐγὼ καὶ ἀμφό‐ ‘ τερα συνειδὼς, ἔχω μαρτυρέειν ἐς πρήγ‐ ‘ ματα τὰ ’μά. νῦν ὦν (εὖ γὰρ ἐποίησας ‘ ἀπικόμενος) τάδε τοι ἐγὼ προτείνομαι· ‘ Μίλητον μὲν ἔα, καὶ τὴν νεόκτιστον ἐν ‘ Θρηΐκῃ πόλιν· σὺ δέ μοι ἑπόμενος ἐς Σοῦ‐ ‘ σα, ἔχε τάπερ ἂν ἐγὼ ἔχω, ἐμός τε

‘ σύσσιτος ἐὼν καὶ σύμβουλος.’

κέ. Ταῦτα Δαρεῖος εἴπας, καὶ καταστησάμενος Ἀρταφέρνεα ἀδελφεὸν ἑωϋτοῦ ὁμοπάτριον, ὕπαρχον εἶναι Σαρδίων, ἀπήλαυνε ἐς Σοῦσα, ἅμα ἀγομένος Ἱστιαῖον· Οτάνεα δὲ ἀποδέξας στρατηγὸν εἶναι τῶν παραθαλασσίων ἀνδρῶν, τοῦ τὸν πατέρα Σισάμνην βασιλεὺς Καμβύσης, γενόμενον τῶν βασιληΐων δικαστέων, ὅτι ἐπὶ χρήμασι δίκην ἄδικον ἐδίκασε, σφάξας, ἀπέδειρε πᾶσαν τὴν ἀνθρωπηΐην. σπαδίξας δὲ αὐτοῦ τὸ δέρμα ἱμάντας ἐξ αὐτοῦ ἔταμε, καὶ ἐνέτεινε τὸν θρόνον ἐς τὸν ἵζων ἐδίκαζε. ἐντανύσας δὲ ὁ Καμβύσης, ἀπέδεξε δικαστὴν εἶναι ἀντὶ τοῦ Σισάμνεω, τὸν ἀποκτείνας ἀπέδειρε, τὸν παῖδα τοῦ Σισάμνεω, ἐντειλάμενός οἱ μεμνῆσθαι ἐν τῷ κατίζων θρόνῳ δικάζει.

κϛ΄. Οὗτος ὦν ὁ Οτάνης ὁ ἐγκατιζόμενος ἐς τοῦτον τὸν θρόνον, τότε διάδοχος γενόμενος Μεγαβάζῳ τῆς στρατηγίης, Βυ-

'victor ac consiliarius futurus.'

25. Haec loquutus Darius, una secum Histiaeum ducens, Susa versus iter intendit, praefecto Sardibus Artapherne, fratre suo ex eodem patre: item praefecto Otane orae maritimae; cujus patrem Sisamnem, unum e regiis judicibus, quod injuste ob pecuniam judicasset, rex Cambyses quum mactavisset, pellem humanam totam detraxit, eamque in lora concidit, illisque tribunal in quo ille sedens judicarat, intendit; ibidem ejus filium Otanem pro Sisamne patre deglupto esse judicem praecipiens, atque in memoria habere in quo tribunali sedens judicaret.

26. Hic igitur Otanes in eo tribunali sedere jussus, tunc Megabazi in ducatu successor, Byzantios ac Calchedonios cepit: cepit item Antandrum, quae est in

terra Troade; cepit quoque Lamponium. Sumpta etiam a Lesbiis classe, cepit Lemnum et Imbrum, a Pelasgis tunc adhuc utramque habitatam.

27. Sed Lemnii quoniam egregie repugnaverant, etiam aliquamdiu se defendentes, mala perpessi sunt: quorum qui superfuere, iis praefectum Persae imposuere Lycaretum, Maeandrii ejus qui Sami regnavit, germanum. Hic Lycaretus quum Lemno praeesset, hac de caussa mortem oppetiit, quod omnes in captivitatem redigebat, atque evertebat, alios insimulans desertores Scythicae expeditionis, alios vexatores copiarum Darii a Scythis revertentium. Haec iste in sua praefectura perpetrabat: sed non diu post malis fuit resolutus.

28. Et coeperunt iterum e Naxo atque Mileto calamitates Ionibus afferri. e Naxo quidem, quod inter insulas felici-

ζαντίους τε εἷλε καὶ Καλχηδονίους. εἷλε δὲ Ἄντανδρον, τὴν ἐν τῇ Τρωάδι γῇ· εἷλε δὲ Λαμπώνιον. λαβὼν δὲ παρὰ Λεσβίων νέας, εἷλε Λῆμνόν τε καὶ Ἴμβρον, ἀμφοτέρας ἔτι τότε ὑπὸ Πελασγῶν οἰκεομένας.

κζ΄. Οἱ μὲν δὴ Λήμνιοι καὶ ἐμαχέσαντο εὖ, καὶ ἀμυνόμενοι ἀνὰ χρόνον, ἐκακώθησαν. τοῖσι δὲ περιεοῦσι αὐτέων οἱ Πέρσαι ὕπαρχον ἐπιστᾶσι Λυκάρητον, τὸν Μαιανδρίου τοῦ βασιλεύσαντος Σάμου ἀδελφεόν. οὗτος ὁ Λυκάρητος ἄρχων ἐν Λήμνῳ, τελευτᾷ. αἰτίη δὲ τούτου ἥδε· πάντας ἠνδραποδίζετο καὶ κατεστρέφετο· τοὺς μὲν, λειποστρατίης ἐπὶ Σκύθας αἰτιώμενος, τοὺς δὲ, σίνεσθαι τὸν Δαρείου στρατὸν τὸν ἀπὸ Σκυθέων ὀπίσω ἀποκομιζόμενον. οὗτος μέν νυν τοσαῦτα [a] ἐξεργάσατο στρατηγήσας. μετὰ δὲ οὐ πολλὸν χρόνον ἄνεως κακῶν ἦν.

κη΄. Καὶ ἤρχετο τοδεύτερον ἐκ Νάξου τε καὶ Μιλήτου Ἴωσι γίνεσθαι κακά. τοῦτο μὲν γὰρ, ἡ Νάξος εὐδαιμονίῃ τῶν νήσων

[a] MS. οὗτος δὲ τοσαῦτα.

προέφερε· τῦτο δὲ, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ Μίλητος αὐτή τε ἑωϋτῆς μάλιςα δὴ τότε ἀκμάσασα, καὶ δὴ κὴ τῆς Ιωνίης ἦν πρόσχημα. κατόπερθε δὲ τυτέων, ἐπὶ δύο γενεὰς ἀνδρῶν νοσήσασα ἐς ταμάλιςα ςάσει, μέχρι ὗ μιν Πάριοι κατηρτίσαντο. τύτυς γὰρ καταρτιςῆρας ἐκ πάντων τῶν Ἑλλήνων εἵλοντο οἱ Μιλήσιοι.

κθʹ. Κατήλλαξαν δέ σφεας ὧδε Πάριοι· ὡς ἀπίκοντο αὐτέων ἄνδρες ἄριςοι ἐς τὴν Μίλητον (ὥρεον γὰρ δή σφεας δεινῶς οἰκοφθορημένυς) ἔφασαν αὐτέων βούλεσθαι διεξελθεῖν τὴν χώρην. ποιεῦντες δὲ ταῦτα, καὶ διεξιόντες πᾶσαν τὴν Μιλησίην, ὅκως τινὰ ἴδοιεν ἀνεςηκυίῃ τῇ χώρῃ ἀγρὸν εὖ ἐξεργασμένον, ἀπεγράφεατο τὔνομα τῦ δεσπότεω τῦ ἀγρῦ. διεξελάσαντες δὲ πᾶσαν τὴν χώρην, κὴ σπανίυς εὑρόντες τύτυς, ὡς τάχιςα κατέβησαν ἐς τὸ ἄςυ, ἁλίην ποιησάμενοι, ἀπέδεξαν τύτυς μὲν τὴν πόλιν νέμειν τῶν εὗρον τὺς ἀγρὺς εὖ ἐξερ-

tate praeſtabat: e Mileto autem, quod ea tempeſtate prope ſeipſa ſuperata maxime florebat, eratque Ioniae praetextum: quum aegrotaviſſet duabus ſuperioribus aetatibus ſeditione, donec eam Parii ſedaverunt, ex omnibus Graecis reſtitutores a Mileſiis delecti.

29. Hunc autem in modum eos Parii conciliaverunt: quum Miletum veniſſent viri ex illis praeſtantiſſimi, cernerentque eos domi vehementer labefactatos, dixerunt velle ſe regionem ipſorum peragrare. Id facientes, et omnem agrum Mileſium luſtrantes, ut quemque fundum acclivi regione animadvertebant bene cultum, conſcribebant domini nomen. Peragrata omni regione, quum paucos hujuſmodi fundos comperiſſent, ſimulatque ad urbem deſcenderunt: coactoque populo, decreverunt urbem ab iis eſſe admi-

nistrandam, quorum fundos bene cultos invenissent. videri enim illos ita curaturos publica ut sua ipsorum curavissent. Ceteros Milesios, qui prius seditionem movissent, jusserunt his dicto audientes esse. Ita Milesios Parii correxerunt.

30. Ex his tunc urbibus hoc modo coeperunt Ioniae mala contingere: ex Naxo quidam locupletes a plebe in exilium missi, Miletum se contulerunt. Miletum autem procurabat Aristagoras, Molpagorae filius, idemque gener ac consobrinus Histiaei, Lysagorae filii, quem Darius Susis detinebat. nam Histiaeus Mileti erat tyrannus, et per id tempus Susis degebat, quum Naxii venere iampridem Histiaei hospites. Quum autem Miletum Naxii advenere, obsecrarunt Aristagoram, ut aliquantulum copiarum ipsis praestaret ad redeundum in patriam. Ille colligens,

γασμένους. δοκέειν γὰρ ἔφασαν καὶ τῶν δημοσίων οὕτω δή σφεας ἐπιμελήσεσθαι ὥσπερ τῶν [a] σφετέρων. τοὺς δὲ ἄλλους Μιλησίους τοὺς πρὶν στασιάζοντας, τούτοις ἔταξαν πείθεσθαι. Πάριοι μέν νυν οὕτω Μιλησίους κατήρτισαν.

λ'. Τότε δὲ ἐκ τουτέων τῶν πολίων ὧδε ἤρχετο κακὰ γίνεσθαι τῇ Ἰωνίῃ. ἐκ Νάξου ἔφυγον ἄνδρες τῶν παχέων ὑπὸ τοῦ δήμου· φυγόντες δὲ ἀπίκοντο ἐς Μίλητον· τῆς δὲ Μιλήτου ἐτύγχανε ἐπίτροπος ἐὼν Ἀρισταγόρης ὁ Μολπαγόρεω, γαμβρός τε ἐὼν καὶ ἀνεψιὸς Ἱστιαίου τοῦ Λυσαγόρεω, τὸν ὁ Δαρεῖος ἐν Σούσοισι κατεῖχε. ὁ γὰρ Ἱστιαῖος, τύραννος ἦν Μιλήτου, καὶ ἐτύγχανε τοῦτον τὸν χρόνον ἐὼν ἐν Σούσοισι ὅτε οἱ Νάξιοι ἦλθον, ξεῖνοι πρὶν ἐόντες τῷ Ἱστιαίῳ. ἀπικόμενοι δὲ οἱ Νάξιοι ἐς τὴν Μίλητον, ἐδέοντο τοῦ Ἀρισταγόρεω, εἴ κως αὐτοῖσι παράσχοι δύναμίν τινα, καὶ κατέλθοιεν ἐς τὴν ἑωϋτῶν· ὁ δὲ, ἐπιλεξάμενος ὡς ἢν δι' ἑωϋ-

[a] ὥσπερ καὶ τῶν.

τȢ̃ κατέλθωσι ἐς τὴν πόλιν, ἄρξει τῆς Νάξȣ· σκῆψιν δὲ ποιεύμενος τὴν ξεινίην τὴν Ἱστιαίου, τονδέ σφι λόγον προσέφερε, ‘ Αὐτὸς μὲν ὑμῖν ȣ̓ φερέγγυός εἰμι δύνα- ‘ μιν τοσαύτην παρασχεῖν, ὥστε κατάγειν ‘ ἀεκόντων τῶν τὴν πόλιν ἐχόντων Ναξί- ‘ ων. πυνθάνομαι γὰρ ὀκτακισχιλίην ἀσπί- ‘ δα Ναξίοισι εἶναι, καὶ πλοῖα μακρὰ πολ- ‘ λά· μηχανήσομαι δὲ, πᾶσαν σπουδὴν ‘ ποιεύμενος. ἐπινοέω δὲ τῇδε· Ἀρταφέρ- ‘ νης μοι τυγχάνει ἐὼν φίλος. ὁ δὲ Ἀρτα- ‘ φέρνης, Ὑστάσπεος μέν ἐστι παῖς, Δαρείȣ ‘ δὲ τȣ̃ βασιλῆος ἀδελφεός· τῶν δ' ἐπιθα- ‘ λασσίων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ ἄρχει πάντων, ‘ ἔχων στρατιήν τε πολλὴν καὶ πολλὰς νέ- ‘ ας. τȣ̃τον ὦν δοκέω τὸν ἄνδρα ποιήσειν ‘ τῶν ἂν χρηΐζωμεν.’ ταῦτα ἀκȣ́σαντες οἱ Νάξιοι, προσέθεσαν [b] τῷ Ἀρισταγόρῃ πρήσσειν ᾗ δύναιτο ἄριστα· καὶ ὑπίσχεσθαι δῶρα ἐκέλευον, καὶ δαπάνην τῇ στρατιῇ, ὡς αὐτοὶ διαλύσοντες· ἐλπίδας πολλὰς ἔχοντες,

[b] προσέθεντο.

ſi per eum iſti in patriam redirent, fore ut Naxo imperaret, tamen praetendens Hiſtiaei hoſpitium, ita eos eſt alloquutus, ' Meae quidem vires ad tantum copiarum ' praebendum non ſuppetunt, ut invitis ' iis qui Naxum tenent, vos poſſim redu-' cere; quum audiam octo millia ſcutato-' rum Naxiis eſſe ac multas longas na-' ves: tamen omne ſtudium ad iſtud effi-' ciendum adhibebo, hoc ſcilicet in ani-' mo verſans: Eſt mihi amicus Artapher-' nes, Hyſtaſpis filius, Darii regis frater, ' qui praeſes eſt omnium in Aſia litora-' lium, multo exercitu inſtructus ac mul-' ta claſſe: hunc ego virum opinor fac-' turum omnia ex animi noſtri ſententia.' His auditis Naxii tradiderunt Ariſtagorae negotium, ut quamoptime poſſet conficeret: utque munera homini polliceretur, jubent, et exercitui ſumptum, utpote ipſis

ſuppeditaturis; magnam videlicet ſpem habentes, quum ipſi in Naxo apparuiſſent, Naxios omnia quae ipſi juberent eſſe facturos, atque adeo ceteros inſulanos. nulladum enim Cycladum inſularum ſub Dario erat.

31. Profectus Sardes Ariſtagoras, ait Artapherni eſſe inſulam Naxum, non ſpatioſam illam quidem, ſed pulchram alioqui et bonam, Ioniaeque vicinam, multis praeterea et pecuniis et mancipiis refertam. ‘ Proinde tu adverſus hanc regi-
‘ onem ducito exercitum, ejus exules illuc
‘ reducens. Quod ubi feceris, partim
‘ magnae tibi ſunt penes me in expedito
‘ pecuniae, praeter illas quae in exercitum
‘ erogabuntur; has enim aequum eſt nos
‘ praebere, qui ducimus: partim inſulas
‘ regi acquires, ipſam Naxum et quae ex
‘ hac pendent, Parum et Andrum, cete-

ὅταν ἐπιφανέωσι ἐς τὴν Νάξον, πάντα ποιήσειν τοὺς Ναξίους τὰ ἂν αὐτοὶ κελεύωσι· ὡς δὲ καὶ τοὺς ἄλλους νησιώτας. τῶν γὰρ νήσων τουτέων τῶν Κυκλάδων οὐδεμίη κω ἦν ὑπὸ Δαρείῳ.

λα΄. Ἀπικόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐς τὰς Σάρδις, λέγει πρὸς τὸν Ἀρταφέρνεα, ὡς Νάξος εἴη νῆσος [c] μεγάθεϊ μὲν οὐ μεγάλη, ἄλλως δὲ, καλή τε καὶ ἀγαθὴ, καὶ ἀγχοῦ Ἰωνίης· χρήματα δὲ ἔνι πολλὰ [d], καὶ ἀνδράποδα. ‘ Σὺ ὦν ἐπὶ ταύτην τὴν ‘ χώρην στρατηλάτεε, κατάγων ἐς αὐτὴν ‘ τοὺς φυγάδας ἐξ αὐτῆς. καί τοι ταῦτα ‘ ποιήσαντι τοῦτο μέν ἐστι ἑτοῖμα παρ’ ἐμοὶ ‘ χρήματα μεγάλα πάρεξ τῶν ἀναισιμωμάτων τῇ στρατιῇ· ταῦτα μὲν γὰρ δίκαιον [e] ἡμέας τοὺς ἄγοντας παρέχειν ‘ ἐστί· τοῦτο [f] δὲ, νήσους προσκτήσεαι βασιλέϊ, αὐτήν τε Νάξον καὶ τὰς ἐκ ταύτης ‘ ἠρτημένας, Πάρον τε καὶ Ἄνδρον καὶ ἄλ-

[c] Haec vox νῆσος non est in MS. [d] χρήματα δ’ ἔχοι πολλά. [e] δίκαια. [f] παρέχειν· τοῦτο.

‘ λας τὰς Κυκλάδας καλευμένας. ἐνθεῦ-
‘ τεν δὲ ὁρμεώμενος, εὐπετέως ἐπιθήσεαι
‘ Εὐβοίῃ νήσῳ μεγάλῃ τε καὶ εὐδαίμονι,
‘ οὐκ ἐλάσσονι Κύπρου, καὶ κάρτα εὐπετέϊ
‘ χειρωθῆναι. ἀποχρῶσι δὲ ἑκατὸν νέες
‘ ταύτας πάσας χειρώσασθαι.’ ὁ δὲ, ἀμείβετο αὐτὸν τοῖσδε, ‘ Σὺ ἐς οἶκον τὸν βασι-
‘ λῆος ἐξηγητὴς γίνεαι πρηγμάτων ἀγα-
‘ θῶν, καὶ ταῦτα εὖ παραινέεις πάντα,
‘ πλὴν τῶν νεῶν τοῦ ἀριθμοῦ. ἀντὶ δὲ τῶν [a]
‘ ἑκατὸν νεῶν, διηκόσιαί τοι ἑτοῖμοι ἔσονται
‘ ἅμα τῷ ἔαρι. δεῖ δὲ τούτοισι καὶ αὐτὸν [b]
‘ βασιλῆα συνέπαινον γίνεσθαι.’

λβʹ. Ὁ μὲν δὴ Ἀρισταγόρης ὡς ταῦτα ἤκουσε, περιχαρὴς ἐὼν, ἀπήιε [c] ἐς Μίλητον. ὁ δὲ Ἀρταφέρνης, ὥς οἱ πέμψαντι ἐς Σοῦσα, καὶ ὑπερθέντι τὰ ἐκ τοῦ Ἀρισταγόρεω λεγόμενα, συνέπαινος καὶ αὐτὸς Δαρεῖος ἐγένετο, παρεσκευάσατο μὲν διηκοσίας τριήρεας, πολλὸν δὲ κάρτα ὅμιλον Περσέων τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων. στρατηγὸν

[a] ἀντὶ γὰρ τῶν. [b] καὶ τόν. [c] ἀπῄει.

'rasque quae Cyclades nominantur. Unde progressus, haud difficulter invades Euboeam, insulam magnam ac beatam, nec inferiorem Cypro, ac facilem sane ad capiendum, centum omnino navibus ad has omnes occupandas suffecturis.' Huic respondens Artaphernes, 'Tu vero, inquit, quae sunt ex utilitate regiae domus exponis, et probe ista suades omnia, praeterquam de numero navium. nam pro centum navibus, ducentae tibi ineunte statim vere in promptu erunt. Oportet tamen in his rebus auctoritatem quoque regis accedere.'

32. His auditis Aristagoras laetus Miletum rediit. Artaphernes autem misso Susa ad Darium nuncio, per quem de rebus ab Aristagora dictis eum certiorem faceret, ubi ille rem approbavit, ducentas triremes instruxit, tum Persarum, tum aliorum sociorum magna sane multitudi-

ne, praefecto eis duce Megabate, viro Persa, e familia Achaemenidarum, suo ac Darii consanguineo: cujus (si vera sunt quae dicuntur) posteriore tempore filia pacta fuit Pausaniae Lacedaemonio, Cleombroti filio, Graeciae tyrannidem affectanti. Delecto itaque duce Megabate, exercitum Artaphernes ad Aristagoram misit.

33. Megabates ex Mileto Aristagora assumpto atque Ionum exercitu cum Naxiis, navigavit simulans ire in Hellespontum. Atque ubi Chium pervenit, classem continuit apud Caucasa, ut illinc vento aquilone trajiceret in Naxum. Sed quoniam non erat fatale Naxios ea classe deleri, hoc contigit: Megabates in circumeundis navium excubiis offendit navem Myndiam a nemine custodiri. quam rem indigne ferens, jussit satellites inventum

δὲ τουτέων ἀπέδεξε Μεγαβάτην, ἄνδρα Πέρσην τῶν Ἀχαιμενιδέων, ἑωϋτοῦ τε καὶ Δαρείου ἀνεψιόν· τοῦ Παυσανίης ὁ Κλεομβρότου Λακεδαιμόνιος, εἰ δὴ ἀλήθης γε ὁ λόγος, ὑστέρῳ χρόνῳ τούτεων ἡρμόσατο θυγατέρα, ἔρωτα σχὼν τῆς Ἑλλάδος τύραννος γενέσθαι. ἀποδέξας δὲ Μεγαβάτην στρατηγὸν Ἀρταφέρνης, ἀπέστειλε τὸν στρατὸν παρὰ τὸν Ἀρισταγόρεα.

λγ'. Παραλαβὼν δὲ ὁ Μεγαβάτης ἐκ τῆς Μιλήτου τόν τε Ἀρισταγόρεα καὶ τὴν Ἰάδα στρατιὴν, καὶ τοὺς Ναξίους, ἔπλεε πρόφασιν ἐπ' Ἑλλησπόντου· ἐπεί τε δὲ ἐγίνετο ἐν Χίῳ, ἔσχε τὰς νέας ἐς Καύκασα [d], ὡς ἐνθεῦτεν βορέῃ ἀνέμῳ ἐς τὴν Νάξον διαβάλοι. καὶ (οὐ γὰρ ἔδεε τούτῳ τῷ στόλῳ Ναξίους ἀπολέσθαι) πρῆγμα τοιόνδε συνηνείχθη γενέσθαι· περιϊόντος Μεγαβάτεω τὰς ἐπὶ τῶν νεῶν φυλακὰς, ἐπὶ νεὸς Μυνδίης ἔτυχε οὐδεὶς φυλάσσων· ὁ δὲ, δεινόν τι ποιησάμενος, ἐκέλευσε τοὺς δορυφόρους

[d] Καύκασον.

ἐξευρόντας τὸν ἄρχοντα ταύτης τῆς νεὸς, τῷ οὔνομα ἦν Σκύλαξ, τοῦτον δῆσαι διὰ θαλαμίης διελόντας τῆς νεὸς κατὰ τοῦτο· ἔξω μὲν κεφαλὴν ποιεῦντας, ἔσω δὲ τὸ σῶμα. δεθέντος δὲ τοῦ Σκύλακος, ἐξαγγέλλει τις τῷ Ἀρισταγόρῃ ὅτι τὸν ξεῖνόν οἱ τὸν Μύνδιον Μεγαβάτης δήσας λυμαίνοιτο. ὁ δ' ἐλθὼν παραιτέετο τὸν Πέρσην. τυγχάνων δὲ οὐδενὸς τῶν ἐδέετο, αὐτὸς ἐλθὼν ἔλυσε· πυθόμενος δὲ, κάρτα δεινὸν ἐποιήσατο ὁ Μεγαβάτης, καὶ ἐσπέρχετο τῷ Ἀρισταγόρῃ. ὁ δὲ εἶπε, ' Σοὶ δὲ καὶ τούτοισι τοῖσι πρήγ- ' μασι τί ἐστι; οὐ σὲ [e] ἀπέστειλε Ἀρταφέρ- ' νης ἐμέο πείθεσθαι, καὶ πλέειν τῇ ἂν ἐγὼ ' κελεύω; τί πολλὰ πρήσσεις;' ταῦτα εἶπε Ἀρισταγόρης. ὁ δὲ, θυμωθεὶς τούτοισι, ὡς νὺξ ἐγένετο, ἔπεμπε ἐς Νάξον πλοίῳ ἄνδρας φράσοντας τοῖσι Ναξίοισι πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα.

λδ'. Οἱ γὰρ ὦν Νάξιοι οὐδὲν πάντως προσεδέκοντο ἐπὶ σφέας τὸν στόλον τοῦτον

[d] ὡσί.

ejus navis rectorem, nomine Scylacem, vincire trajectum per thalamiam navis, *id est*, foramen per quod infimi remi extant: ita ut caput extaret, corpus intus esset. Aristagoras autem a quodam factus certior, hospitem suum Myndium a Megabate vinctum afflictari, Persam adit et hominem excusans reposcit: quum nihil exoraret, ipse accedens Scylacem solvit. Id ubi rescivit Megabates, graviter admodum ferens, Aristagoram vituperavit. Cui Aristagoras, 'Quid tibi, inquit, 'est cum istis negociis? nonne te misit Ar-'taphernes ut me sequereris, atque eo na-'vigares quocunque ego juberem? quid 'multa agis?' His verbis indignatus Megabates, ubi nox adfuit, misit Naxum quosdam cum navi, ad rem Naxiis quae impenderet exponendam.

34. Naxii, ut qui nihil minus quam hanc adversus se classem venturam ex-

pectabant, ubi tamen id audierunt, omnia confestim ex agris in urbem comportare; et se, ut qui obsidendi essent, instruere cibariis, potu, murorum refectione. Et isti quidem tanquam instante sibi bello sese apparabant: illi vero, posteaquam e Chio in Naxum trajecerunt, jam praemunitos aggressi sunt; consumptisque quatuor in oppugnando mensibus, absumptaque a Persis quam secum attulerant pecunia, et magna etiam ab ipso Aristagora, quum plus desideraret obsidio, ubi castella Naxiis exulibus exstruxerunt, in continentem reverterunt male affecti.

35. Aristagoras ita nec quod Artapherni receperat praestare poterat, et simul angebat eum militiae impensa quae exigebatur, etiam timebat ob exercitum male affectum, praesertim Megabate insimulante, verebaturque praeterea ne reg-

ὁρμήσεσθαι. ἐπεὶ μέν τοι ἐπύθοντο, αὐτίκα μὲν ἐσενείκαντο τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ, ὡς πολιορκησόμενοι, καὶ σῖτα [e] καὶ ποτὰ, καὶ τεῖχος ἐσάξαντο. καὶ οὗτοι μὲν παρεσκευάδατο ὡς παρεσομένου σφι πολέμου· οἱ δ' ἐπεί τε διέβαλον ἐκ τῆς Χίου τὰς νέας ἐς τὴν Νάξον, πρὸς πεφραγμένους προσεφέροντο, καὶ ἐπολιόρκεον μῆνας τέσσερας. ὡς δὲ τά τε ἔχοντες ἦλθον χρήματα οἱ Πέρσαι, ταῦτα κατεδεδαπάνητό σφι, καὶ αὐτῷ τῷ Ἀρισταγόρῃ προσαναισίμωτο πολλὰ, τοῦ πλεῦνός τε ἐδέετο ἡ πολιορκίη, ἐνθαῦτα τείχεα τοῖσι φυγάσι τῶν Ναξίων οἰκοδομήσαντες, ἀπαλλάσσαντο [f] ἐς τὴν ἤπειρον, κακῶς πρήσσοντες.

λε'. Ἀρισταγόρης δὲ οὐκ εἶχε τὴν ὑπόσχεσιν τῷ Ἀρταφέρνεϊ ἐκπληρῶσαι· ἅμα δὲ ἐπίεζέ μιν ἡ δαπάνη τῆς στρατιῆς ἀπαιτεομένη, ἀῤῥώδεέ τε, τοῦ στρατοῦ πρήξαντος κακῶς καὶ Μεγαβάτῃ διαβεβλημένος, ἐδό-

[e] σιτία. [f] ἀπαλλάσσοντο.

κεέ τε τὴν βασιληίην τῆς Μιλήτου ἀπαιρεθήσεσθαι [a]. ἀρρωδέων τε τουτέων ἕκαστα, ἐβουλεύετο ἀπόστασιν. συνέπιπτε γὰρ καὶ τὸν ἐστιγμένον τὴν κεφαλὴν ἀπῖχθαι ἐκ Σουσέων παρ' Ἱστιαίου, σημαίνοντα ἀπίστασθαι Ἀρισταγόρην ἀπὸ βασιλῆος. ὁ γὰρ Ἱστιαῖος βουλόμενος τῷ Ἀρισταγόρῃ σημῆναι ἀποστῆναι, ἄλλως μὲν οὐδαμῶς εἶχε ἀσφαλέως σημῆναι, ὥστε φυλασσομενέων τῶν ὁδῶν· ὁ δὲ, τῶν δούλων τὸν πιστότατον ἀποξυρήσας τὴν κεφαλὴν, ἔστιξε, καὶ ἀνέμεινε ἀναφῦναι τὰς τρίχας. ὡς δὲ ἀνέφυσαν, τάχιστα ἀπέπεμπε ἐς Μίλητον, ἐντειλάμενος αὐτῷ ἄλλο μὲν οὐδέν· ἐπεὰν δὲ ἀπίκηται ἐς Μίλητον, κελεύειν Ἀρισταγόρην ξυρήσαντά μιν τὰς τρίχας, κατιδέσθαι ἐς τὴν κεφαλήν. τὰ δὲ στίγματα ἐσήμαινε (ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται) ἀπόστασιν. ταῦτα δὲ ὁ Ἱστιαῖος ἐποίεε, συμφορὴν ποιεύμενος μεγάλην τὴν ἑωϋτοῦ κατοχὴν τὴν ἐν Σούσοισι. ἀποστάσιος ὦν γινομένης, πολ-

[a] ἀπαιρήσεσθαι.

nō Mileti fraudaretur, his de caussis trepidus, de defectione cogitabat. Contigit enim quoque e Susis ab Histiaeo venire quendam compuncto notis capite, quibus Histiaeus Aristagoram commonefaciebat ut ab rege deficeret. Id namque volens Histiaeus Aristagorae indicare, quia alia ratione secure facere non poterat, utpote itineribus custoditis, fidelissimo e servis caput abrasum notis signavit, et hominem retinens quoad capilli renascerentur, ubi illi renati sunt, raptissime dimisit Miletum, nihil aliud mandans nisi ut quum Miletum pervenisset, juberet Aristagoram eraso suo capite inspicere. Ea autem stigmata significabant (ut a me superius dictum est) defectionem. Haec ideo Histiaeus faciebat quod magnam calamitatem ducebat se Susis detineri: etiam atque etiam sperans fore ut si ab Aristagora re-

bellaretur ad mare proficifceretur: fin Miletus nil novi moliretur, nullam fibi viam amplius effe ad eam revertendi intelligebat.

36. Eum quidem nuncium Hiftiaeus haec confiderans mittebat. Ariftagoras autem, quum ei haec omnia confentanea per idem tempus contigiffent, retulit ad fuae factionis homines tam de fua fententia quam de Hiftiaei mandatis. Cui quum ceteri omnes affenfiffent, jubentes ut rebellaret, Hecataeus tamen hiftoriographus initio diffuadere bellum fumi adverfus regem Perfarum, enumerans cunctas nationes quibus Darius imperaret, illiufque potentiam: fed quum hoc perfuadere non poffet, fecundo loco fuadere, ut claffe mare occuparent, negans fe videre qua alia ratione id effet eventurum. fcire enim fe Milefiorum vires effe imbecillas: fi tamen pecuniae e templo

λας εἶχε ἐλπίδας μελήσεσθαι ἐπὶ θάλασσαν, μηδὲ νεώτερόν τι ποιεύσης τῆς Μιλήτου, οὐδαμὰ ἐς αὐτὴν ἥξειν ἔτι ἐλογίζετο.

λς΄. Ἱστιαῖος μέν νυν ταῦτα διανοεύμενος, ἀπέπεμπε τὸν ἄγγελον· Ἀρισταγόρῃ δὲ συνέπιπτε τοῦ αὐτοῦ χρόνου πάντα ταῦτα συνελθόντα. ἐβουλεύετο ὦν μετὰ τῶν στασιωτέων, ἐκφήνας τήν τε ἑωϋτοῦ γνώμην καὶ τὰ παρὰ τοῦ Ἱστιαίου ἀπιγμένα. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πάντες γνώμην κατὰ τὠυτὸ ἐξεφέροντο, κελεύοντες ἀπίστασθαι· Ἑκαταῖος δ' ὁ λογοποιὸς πρῶτα μὲν οὐκ ἔα πόλεμον βασιλέϊ τῶν Περσέων ἀναιρέεσθαι, καταλέγων τά τε ἔθνεα πάντα τῶν ἦρχε Δαρεῖος, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ· ἐπεί τε δὲ οὐκ ἔπειθε, δεύτερα συνεβούλευε ποιέειν ὅκως ναυκρατέες τῆς θαλάσσης ἔσονται· ἄλλως μέν νυν οὐδαμῶς ἔφη λέγων ἐνορᾷν ἐσόμενον τοῦτο. ἐπίστασθαι γὰρ τὴν δύναμιν τὴν Μιλησίων [a] ἐοῦσαν ἀσθενέα· εἰ δὲ τὰ χρή-

[a] δύναμιν τῶν Μιλησίων.

ματα καταιρεθείη τὰ ἐκ τῦ ἱρῦ τῦ ἐν Βραγχίδησι, τὰ Κροῖσος ὁ Λυδὸς ἀνέθηκε, πολλὰς εἶχε ἐλπίδας ἐπικρατήσειν τῆς θαλάσσης· κ̀ ὕτω αὐτύς τε ἕξειν χρήμασι χρᾶσθαι, καὶ τὺς πολεμίυς ὐ συλήσειν αὐτά. τὰ δὲ χρήματα ἦν ταῦτα μεγάλα, ὡς δεδήλωταί μοι ἐν τῷ προτέρῳ τῶν λόγων. αὕτη μὲν δὴ ὐκ ἐνίκα ἡ γνώμη. ἐδόκεε δὲ ὅμως ἀπίστασθαι· ἕνα τε αὐτέων πλώσαντα ἐς Μυῦντα ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἀπὸ τῆς Νάξυ ἀπελθὸν, ἐὸν ἐνθαῦτα, συλλαμβάνειν πειρᾶσθαι τοὺς ἐπὶ τῶν νεῶν ἐπιπλέοντας στρατηγύς.

λζ΄. Ἀποπεμφθέντος δὲ Ιητραγόρεω κατ᾽ αὐτὸ τῦτο, κ̀ συλλαβόντος δόλῳ Ολίατον Ιβανώλιος Μυλασσέα, καὶ Ἱστιαῖον Τύμνεω Τερμενέα, κ̀ Κώην Ερξάνδρυ, τῷ Δαρεῖος Μιτυλήνην ἐδωρήσατο, κ̀ Ἀρισταγόρην Ἡρακλείδεω Κυμαῖον, καὶ ἄλλους συχνύς· ὕτω δὴ ἐκ τῦ ἐμφανέος ὁ Ἀρισταγόρης ἀπεστήκεε, πᾶν ἐπὶ Δαρείῳ μηχα-

quod eſt in Branchidis tollerentur, quas Croeſus Lydus dedicaviſſet, multum ſpei recipere maris potiundi, atque ita pecuniam et ipſos habituros ad utendum, nec hoſtes eum ſpoliaturos. Erant autem hae ingentes pecuniae, quemadmodum a me in primo libro declaratum eſt. Verum ne haec quidem ſententia vicit; et nihilominus placuit, ut omnino rebellaretur: utque unus eorum Myuntem navigaret ad exercitum qui e Naxo reverſus illic agebat, ut conaretur duces claſſiariorum comprehendere.

37. Miſſus autem ad hoc ipſum Iatragoras, dolo cepit Oliatum Ibanolis filium Mylaſſenſem, et Hiſtiaeum Tymnis Termenenſem, et Coëm Erxandri filium, quem Darius Mitylene donaverat, et Ariſtagoram Heraclidis filium Cymaeum, compluresque alios. Ita ex profeſſo Ariſtagoras defecit, omnia in Darium com-

minifcens: et primum quidem, verbo duntaxat tyrannidem deferens, ftatum reipublicae Mileti conftituit, ut fecum libenter Milefii deficerent. Idem dehinc quoque in reliqua Ionia fecit, tyrannorum alios ejiciens, ex aliis autem quos tyrannos ceperat e navibus iis, quae adverfus Naxum una ierant, ut civitatibus gratificaretur, dedidit alium in aliam urbem tradens, ex qua quifque illorum erat.

38. Quorum Coëm Mitylenaei ut acceperunt, fine mora productum lapidibus interemerunt: Cymaei fuum dimiferunt. Pofteaquam autem et alii complures tyranni fuga folum vertêre, paffim per civitates eorum abdicatio facta eft. Tyrannis fummotis, Ariftagoras Milefius fingulos juffit in fingulis civitatibus conftituere magiftratus: quod fecundum fuit, ipfe Lacedaemonem triremi navigavit. opus enim erat magnam aliquam comparare focietatem,

νώμενος. κ̀ πρῶτα μὲν λόγῳ μετεὶς τὴν τυραννίδα, ἰσονομίην ἐποίεε τῇ Μιλήτῳ, ὡς ἂν ἑκόντες αὐτῷ οἱ Μιλήσιοι συναπιςαίατο [b]· μετὰ δὲ, κ̀ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἰωνίῃ τὠϋτὸ τȣ̃το ἐποίεε, τȣ̀ς μὲν ἐξελαύνων τῶν τυράννων, τȣ̀ς δ᾽ ἔλαβε τυράννȣς ἀπὸ τῶν νεῶν τῶν συμπλευσασέων ἐπὶ Νάξον, τȣ́τȣς δὲ φίλα βȣλόμενος ποιέεσθαι τῇσι πόλισι, ἐξεδίδȣ, ἄλλον ἐς ἄλλην πόλιν παραδιδȣ̀ς, ὅθεν εἴη ἕκαςος.

λη΄. Κώην μέν νυν Μιτυληναῖοι, ἐπεί τε τάχιςα παρέλαβον, ἐξαγαγόντες κατέλευσαν· Κυμαῖοι δὲ τὸν σφέτερον αὐτέων ἀπῆκαν. ὡς δὲ κ̀ ἄλλοι οἱ πλεῦνες αὐτῶν ἀπίεσαν, τυράννων μέν νυν κατάπαυσις ἐγένετο ἀνὰ τὰς πόλιας· Ἀριςαγόρης δὲ ὁ Μιλήσιος ὡς τȣ̀ς τυράννȣς κατέπαυσε, ςρατηγοὺς ἐν ἑκάςῃ τῶν πολίων κελεύσας ἑκάςȣς καταςῆσαι, δεύτερα αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονα τριήρεϊ ἀπόςολος ἐγίνετο. ἔδεε γὰρ δὴ συμμαχίης τινός οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι.

[b] συναπιςίατο.

λθ'. Τῆς δὲ Σπάρτης Ἀναξανδρίδης μὲν ὁ Λέοντος ὐκέτι περιεὼν ἐβασίλευε, ἀλλὰ ἐτετελευτήκεε· Κλεομένης δὲ ὁ Ἀναξανδρίδεω εἶχε τὴν βασιληΐην, ὐ κατὰ ἀνδραγαθίην σχὼν, ἀλλὰ κατὰ γένος. Ἀναξανδρίδη γὰρ ἔχοντι γυναῖκα ἀδελφεῆς ἑωϋτῦ θυγατέρα, καὶ ἐούσης ταύτης οἱ καταθυμίης παῖδες ὐκ ἐγίνοντο. τύτυ δὲ τοιύτυ ἐόντος, οἱ ἔφοροι εἶπαν, ἐπικαλεσάμενοι αὐτὸν, ‘ Εἴ τι σύ γε σεωϋτῦ μὴ προορᾷς, ‘ ἀλλ' ἡμῖν τῦτ' ἐστὶ ὐ περιοπτέον, γένος ‘ τὸ Εὐρυσθένεος [c] γενέσθαι ἐξίτηλον. σύ ‘ νυν τὴν μὲν ἔχεις γυναῖκα, ἐπεί τέ τοι ‘ ὐ τίκτει ἐκ σέο, ἄπες [d], ἄλλην δὲ γῆ‘ μον· καὶ ποιέων ταῦτα, Σπαρτιήτῃσι ἁ‘ δήσεις.’ ὁ δ' ἀμείβετο, φὰς τυτέων ὐδέτερα ποιήσειν· ἐκείνυς τε ὐ καλῶς συμβυλεύειν, παραινέοντας, τὴν ἔχει γυναῖκα, ἐῦσαν ἀναμάρτητον ἑωϋτῷ, ταύτην ἀπέντα, ἄλλην ἐσαγαγέσθαι· ὐδέ σφι πείσεσθαι.

[c] Εὐρυσθένεος. [d] Verbum hoc ἄπες non exstat in MS.

39. Spartae regnum jam non tenebat Anaxandrides, Leontis filius, quia non ſuperſtes erat, ſed ejus obitu filius Cleomenes regnabat; non ille quidem propter virtutis ſpecimen, ſed propter genus. Etenim Anaxandrides duxerat in matrimonium ſororis ſuae filiam, quae etſi cordi erat, tamen ex ea liberos non ſuſcipiebat. Id quum ita eſſet, ephori his eum verbis hortati ſunt: ‘ Si tu tibi non ‘ proſpicis, at certe nobis hoc non eſt deſpiciendum, Euryſthenis genus intercidere. Tu igitur quandoquidem uxorem ‘ habes quae ex te non parit, ea repudiata aliam ducito, gratiſſimam rem in ‘ hoc Spartiatis facturus.’ His ille reſpondens, negat ſe earum rerum alterutram eſſe facturum: et hos non recte conſulere ait, qui ipſum hortentur repudiata quam habeat uxore innoxia, alteram inducere; eoque ſe non eſſe pariturum.

40. Cui ephori atque ſeniores conſilio habito retulerunt: ‘Quoniam te cernimus amore conjugis quam habes implicitum, facito quod dicemus, ac noli repugnare, nequid de te Spartiatae gravius conſulant. Conjugem quam habes ut repudies non poſtulamus: quaecunque ei praeſtas nunc, ea omnino praeſtato: alteram tamen ducito praeter hanc uxorem, quae ſit fecunda.’ Haec dicentibus aſſenſus eſt Anaxandrides: qui duas dehinc uxores habens, binis aedibus habitabat, haudquaquam Spartana faciens.

41. Non longo interjecto tempore, uxor quae poſterius ducta eſt parit hunc Cleomenem, et ipſa ſucceſſorem regni Spartiatarum protulit. At uxor prior quae praecedente tempore ſterilis fuerat, et ipſa tunc concepit, hoc fato uſa: quae quum revera praegnans eſſet, conſanguinei ta-

μ΄. Πρὸς ταῦτα οἱ ἔφοροι καὶ οἱ γέροντες βουλευσάμενοι [e], προσέφερον Ἀναξανδρίδῃ τάδε, ‘ Ἐπεὶ τοίνυν τοι περιεχόμενόν σε ‘ ὁρέομεν τῆς ἔχεις γυναικὸς, σὺ δὲ ταῦτα ποίεε, καὶ μὴ ἀντίβαινε τούτοισι, ἵνα ‘ μή τι ἀλλοῖον περὶ σεῦ οἱ Σπαρτιῆται ‘ βουλεύσωνται. γυναικὸς μὲν τῆς ἔχεις οὐ ‘ προσδεόμεθά σευ τῆς ἐξέσιος· σὺ δὲ ταύτη τε πάντα ὅσα νῦν παρέχεις πάρεχε, ‘ καὶ ἄλλην πρὸς ταύτη ἐσάγαγε γυναῖκα ‘ τεκνοποιόν.’ ταῦτά κη λεγόντων, συνεχώρησε ὁ Ἀναξανδρίδης. μετὰ δὲ, γυναῖκας ἔχων δύο, διξὰς ἱστίας οἴκεε, ποιέων οὐδαμῶς [f] Σπαρτιητικά.

μα΄. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, ἡ ἐσύστερον ἐπελθοῦσα γυνὴ τίκτει τὸν δὴ Κλεομένεα τοῦτον. καὶ αὕτη τε ἔφεδρον βασιλέα Σπαρτιήτῃσι ἀπέφαινε· καὶ ἡ προτέρη γυνὴ τὸν πρότερον χρόνον ἄτοκος ἐοῦσα, τότε κως ἐκύησε, συντυχίη ταύτη χρησαμένη. ἔχουσαν δὲ αὐτὴν ἀληθεϊ λόγῳ,

[e] συμβουλευσάμενοι. [f] οὐδαμᾶ.

οἱ τῆς ἐπελθούσης γυναικὸς οἰκήϊοι πυθόμενοι ὤχλεον, φάμενοι αὐτὴν κομπέειν ἄλλως, βουλομένην ὑποβαλέσθαι. δεινὰ δὲ ποιεύντων αὐτέων, τοῦ χρόνου συντάμνοντος, ὑπ᾽ ἀπιστίης οἱ ἔφοροι τίκτουσαν τὴν γυναῖκα περιϊζόμενοι ἐφύλαξαν. ἡ δὲ ὡς ἔτεκε Δωριέα, ἰθέως ἴσχει Λεωνίδην· καὶ μετὰ τοῦτον, ἰθέως ἴσχει Κλεόμβροτον. οἱ δὲ καὶ διδύμους λέγουσι Κλεόμβροτον καὶ Λεωνίδην γενέσθαι. ἡ δὲ, Κλεομένεα τεκοῦσα, καὶ τοδεύτερον ἐπελθοῦσα γυνὴ, ἐοῦσα θυγάτηρ Πρινητάδεω[a] τοῦ Δημαρμένου, οὐκέτι ἔτικτε τοδεύτερον.

μβ΄. Ὁ μὲν δὴ Κλεομένης, ὡς λέγεται, ἦν τε οὐ φρενήρης, ἀκρομανής τε. ὁ δὲ Δωριεὺς ἦν τῶν ἡλίκων πάντων πρῶτος· εὖ τε ἐπίστατο κατ᾽ ἀνδραγαθίην αὐτὸς σχήσων τὴν βασιληΐην. ὥστε ὢν οὕτω φρονέων, ἐπειδὴ ὅ, τε Ἀναξανδρίδης ἀπέθανε, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι χρεώμενοι τῷ νόμῳ, ἐστήσαντο βασιλῆα τὸν πρεσβύτατον Κλεομένεα,

[a] Περιντάδεω.

men posterioris uxoris id audientes, ac moleste ferentes, dicere, jactari hoc ab illa animo subjiciendi sibi partum. Itaque his indigne ferentibus, exacto tempore ephori increduli feminam parientem circumsidentes observarunt: quae Dorieum peperit, moxque Leonidem, et post hunc recta Cleombrotum. Sunt etiam qui dicant Cleombrotum atque Leonidem fuisse geminos. At quae Cleomenem peperit, secundo loco in matrimonium ducta, filia Prinetadae, neptis Demarmeni, alium filium praeterea non genuit.

42. Et Cleomenes quidem mentis non compos (ut fertur) sed admodum furens, Dorieus autem inter aequales omnes primus erat, meritoque putans se ob virilitatem regno potiturum. hoc ita opinione praesumens, defuncto Anaxandrida quum Lacedaemonii Cleomenem ex lege, quod maximus natu esset, creaf-

ſent, indigne id tulit, ſibi a Cleomene imperari. Igitur petita a Spartiatis plebe, coloniam duxit, neque Delphico uſus oraculo, in quam terram ad urbem condendam tenderet, neque quippiam legitime aut ex more exequutus: adeo rem indigne ferebat. In Africam autem navigans ducibus Theraeis ad Cinypen delatus, locum incoluit totius Africae pulcherrimum, juxta flumen. Sed illinc tertio ejectus anno a Macis et Afris et Carthaginienſibus, in Peloponneſum abiit.

43. Ubi Antichares vir Eleonius ei conſilium dedit ex Laii oraculis, ut Heracleam in Sicilia conderet, affirmans Erycis regionem omnem eſſe Heraclidarum, ab ipſo Hercule poſſeſſam. Hoc ille audito Delphos ſe contulit ad oraculum conſulendum numquid regione ad quam proficiſcebatur potiturus eſſet. Pythia e-

ὁ Δωριεὺς δεινόν τε ποιεύμενος, καὶ οὐκ ἀξιῶν ὑπὸ Κλεομένεος βασιλεύεσθαι, αἰτήσας λεὸν [b], Σπαρτιήτας ἦγε [c] ἐς ἀποικίην· οὔτε τῷ ἐν Δελφοῖσι χρηστηρίῳ χρησάμενος, ἐς ἥντινα γῆν κτίσων ἴῃ, οὔτε ποιήσας οὐδὲν τῶν νομιζομένων, οἷα βαρέως φέρων, ἀπίει ἐς τὴν Λιβύην τὰ πλοῖα· κατηγέοντο δέ οἱ ἄνδρες Θηραῖοι [d]. ἀπικόμενος δὲ ἐς Κίνυπα, οἴκησε χῶρον κάλλιστον τῶν Λιβύων παρὰ ποταμόν. ἐξελαθεὶς δὲ ἐνθεῦτεν τρίτῳ ἔτεϊ ὑπὸ Μακέων τε καὶ Λιβύων καὶ Καρχηδονίων, ἀπίκετο ἐς Πελοπόννησον.

μγʹ. Ενθαῦτα δέ οἱ Αντιχάρης, ἀνὴρ Ελεώνιος, συνεβούλευσέ οἱ ἐκ τῶν Λαΐου χρησμῶν, Ἡρακλείην τὴν ἐν Σικελίῃ κτίζειν, φὰς τὴν Ερυκος χώρην πᾶσαν εἶναι Ἡρακλειδέων, αὐτοῦ Ἡρακλέος κτησαμένου. ὁ δὲ, ἀκούσας ταῦτα, ἐς Δελφοὺς οἴχετο χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αἱρέει ἐπ' ἣν στέλλεται χώρην. ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ

[b] λαόν. [c] ἄγε. [d] Θηβαῖοι.

αἱρήσειν. παραλαβὼν δὲ ὁ Δωριεὺς τὸν στόλον τὸν καὶ ἐς Λιβύην ἦγε, ἐκομίζετο παρὰ τὴν Ιταλίην.

μδ΄. Τὸν χρόνον δὲ τοῦτον, ὡς λέγουσι Συβαρῖται, σφέας τε αὐτοὺς, καὶ Τῆλυν τὸν ἑωϋτῶν βασιλῆα ἐπὶ Κρότωνα μέλλειν στρατεύεσθαι· τοὺς δὲ Κροτωνιήτας περιδεέας γενομένους, δεηθῆναι Δωριέος σφίσι τιμωρῆσαι, καὶ τυχεῖν δεηθέντας. συστρατεύεσθαί τε δὴ ἐπὶ Σύβαριν Δωριέα, καὶ συνελεῖν τὴν Σύβαριν. ταῦτα μέν νυν Συβαρῖται λέγουσι ποιῆσαι Δωριέα τε καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ. Κροτωνιῆται δὲ οὐδένα σφίσι φασὶ ξεῖνον προσεπιλαβέσθαι τοῦ πρὸς Συβαρίτας πολέμου, εἰ μὴ Καλλίην τῶν Ιαμιδέων μάντιν Ηλεῖον μοῦνον· καὶ τοῦτον τρόπῳ τοιῷδε· παρὰ Τήλυος τοῦ Συβαριτέων τυράννου ἀποδράντα ἀπικέσθαι παρὰ σφέας, ἐπεί τε οἱ τὰ ἱρὰ οὐ προεχώρεε [e] χρηστὰ θυομένῳ ἐπὶ Κρότωνα. ταῦτα δὲ οὐκ οὗτοι λέγουσι.

[e] προεχώρει.

um potiturum refpondit. Sumptaque Dorieus claffe quam et in Africam duxerat, Italiam praetervehebatur.

44. Ea tempeftate (ut ferunt) Sybaritae cum Tely rege fuo bellum Crotoniatis erant illaturi: id metuentes Crotoniatae Dorieum ut fibi opem ferret oravere. Hic precibus inductus, una cum illis adverfus Sybarin contendit, eamque cepit. Haec Sybaritae Dorieum et qui cum illo erant feciffe ajunt. at Crotoniatae negant quempiam fibi adjutorem peregrinum fuiffe belli adverfus Sybaritas, praeter unum Calliam Eleum ex familia Iamidarum vatem: et hunc a Tely Sybaritarum tyranno ad ipfos transfugiffe, hoc modo, quod facrificans de eundo adverfus Crotonem, non litaret. Haec ifti non ajunt.

45. Harum rerum utrique teſtimonia haec adferunt; Sybaritae quidem, partim fanum ac templum prope ſiccum flumen Craſtin, quod Dorieum capta urbe ajunt extruxiſſe Minervae cognomine Craſtiae: partim ipſius Dorieі necem, quam volunt eſſe maximum teſtimonium, quoniam contra vaticinia agens interemptus fuit. Si enim nihil niſi id ad quod proficiſcebatur feciſſet, nec tranſgreſſus eſſet, Erycinam regionem obtinuiſſet, et obtentam poſſediſſet, non ipſe cum exercitu conſumptus eſſet. At Crotoniatae multa monſtrant eximie donata Calliae Eleo in agro Crotonienſi, quae etiam ad meam uſque memoriam prognati Calliae colebant: Dorieo autem et ejus poſteris nihil. cui tamen, ſi in bello Sybaritano fuiſſet Crotoniatis auxilio, multo plura quam Calliae fuiſſent donata. haec pro ſe utrique eorum teſtimonia referunt,

μέ. Μαρτύρια δὲ τουτέων ἑκάτεροι ἀποδεικνύουσι τάδε. Συβαρῖται μὲν τέμενός τε καὶ νηὸν ἐόντα παρὰ τὸν ξηρὸν Κρᾶστιν, τὸν ἱδρύσασθαι συνελόντα τὴν πόλιν Δωριέα λέγουσι Ἀθηναίῃ ἐπωνύμῳ Κραστίῃ. τοῦτο δὲ, αὐτοῦ Δωριέος τὸν θάνατον μαρτύριον μέγιστον ποιεῦνται, ὅτι παρὰ τὰ μεμαντευμένα ποιέων διεφθάρη. εἰ γὰρ δὴ μὴ παρέπρηξε μηδὲν, ἐπ' ᾧ δὲ ἐστάλη ἐποίεε, εἷλε ἂν τὴν Ερυκίνην χώρην, καὶ ἑλὼν κατέσχε, οὐδ' ἂν αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὴ διεφθάρη. οἱ δ' αὖ Κροτωνιῆται ἀποδεικνῦσι Καλλίῃ μὲν τῷ Ηλείῳ ἐξαίρετα ἐν γῇ τῇ Κροτωνιήτιδι πολλὰ δοθέντα, τὰ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἐνέμοντο οἱ Καλλίεω ἀπόγονοι· Δωριέϊ δὲ καὶ τοῖσι Δωριέος ἀπογόνοισι, οὐδέν. καίτοι εἰ συνεπελάβετό γε τοῦ [a] Συβαριτικοῦ πολέμου Δωριεὺς, δοθῆναι ἄν οἱ πολλαπλάσια ἢ Καλλίῃ. ταῦτα μέν νυν ἑκάτεροι αὐτέων μαρτύρια ἀποφαίνονται· καὶ πάρεστι

[a] συνεπελάβετο τοῦ.

ὁκοτέροισί τις πείθεται αὐτέων, τούτοισι προχωρέειν.

μϛʹ. Συνέπλεον δὲ Δωριέϊ καὶ ἄλλοι συγκτίσται Σπαρτιητέων, Θεσσαλὸς καὶ Παραιβάτης καὶ Κελέης καὶ Εὐρυλέων. οἳ ἐπεί τε ἀπίκοντο παντὶ στόλῳ ἐς τὴν Σικελίην, ἀπέθανον μάχῃ ἑσσωθέντες ὑπό τε Φοινίκων καὶ Αἰγεσταίων [b]. μοῦνος δέ γε Εὐρυλέων τῶν συγκτιστέων περιεγένετο τούτου τοῦ πάθεος. συλλαβὼν δὲ οὗτος τῆς στρατιῆς τοὺς περιγενομένους, ἔσχε Μινώην τὴν Σελινουσίων ἀποικίην· καὶ συνελευθέρου Σελινουσίους τοῦ μουνάρχου Πειθαγόρεω [c]. μετὰ δὲ, ὡς τοῦτον κατεῖλε, αὐτὸς τυραννίδι ἐπεχείρησε Σελινοῦντος, καὶ ἐμουνάρχησε χρόνον ἐπ' ὀλίγον. οἱ γάρ μιν Σελινούσιοι ἐπαναστάντες ἀπέκτειναν καταφυγόντα ἐπὶ Διὸς ἀγοραίου βωμόν.

μζʹ. Συνέσπετο δὲ Δωριέϊ καὶ συναπέθανε Φίλιππος ὁ Βουτακίδεω, Κροτωνιήτης ἀνήρ· ὃς ἁρμοσάμενος Τήλυος τοῦ Συβα-

[b] MS. Εγισταίων tum hic, tum infra. [c] Πυθαγόρεω.

quorum utris accedere quisque mavult, his accedat licet.

46. Navigarunt autem cum Dorieo et alii Spartiatarum, deducendae coloniae socii, Thessalus et Paraebates et Celees et Euryleon: qui quum omni classe Siciliam tenuerunt, superati a Phoenicibus atque Aegestanis, in proelio occubuerunt, uno tantum ex hac adversa pugna superstite Euryleonte: qui collectis eorum reliquiis, occupavit Minoam Selinusiorum coloniam, Selinusiosque liberavit monarchia Pithagorae. Hunc quum sustulisset, ipse tyrannidem Selinuntis invasit. Sed ad breve tempus eum obtinuit. nam Selinusii impetu in eum facto, quum ad Jovis forensis aram confugisset, obtruncarunt.

47. Dorieo et viae et mortis socius fuit Philippus Butacidae filius, vir Crotoniata, qui desponsa sibi filia Telyos Sy-

baritae, Crotone profugerat, abnegatoque matrimonio transmisit Cyrenen. Ex hac discedens, sectatus est propria trireme, ac proprio virorum sumptu, qui erat et Olympionices, et omnium sui temporis Graecorum pulcherrimus. Ob quam corporis speciem ab Aegestanis ea quae nemo alius reportavit. nam ad sepulchrum ejus monumento extructo, sacrificiis eum placant.

48. Hunc in modum Dorieus vita functus est. qui si in animum induxisset ferre Cleomenis regnum, et in Sparta permansisset, regno fuisset Lacedaemoniorum potitus. Neque enim diu Cleomenes imperavit: ac sine liberis decessit, una duntaxat relicta filia, cui nomen Gorgo.

49. Cleomene igitur imperium tenente, Spartam venit Aristagoras Mileti tyrannus: cui etiam in sermonem venit,

ρίτεω θυγατέρα, ἔφυγε ἐκ Κρότωνος· ψευσθεὶς δὲ τῦ γάμυ εἴχετο πλέων ἐς Κυρήνην· ἐκ ταύτης δὲ ὁρμεώμενος συνέσπετο οἰκηΐῃ τε τριήρει καὶ οἰκηΐῃ ἀνδρῶν δαπάνῃ, ἐών τε Ὀλυμπιονίκης καὶ κάλλιςος Ἑλλήνων τῶν κατ᾽ ἑωϋτόν· διὰ δὲ τὸ ἑωϋτοῦ κάλλος ἠνείκατο παρὰ Αἰγεςαίων τὰ ὐδεὶς ἄλλος. ἐπὶ γὰρ τῦ τάφυ αὐτῦ ἡρῷον ἱδρυσάμενοι, θυσίῃσι αὐτὸν ἱλάσκονται.

μή. Δοριεὺς μέν νυν τρόπῳ τοιῦτῳ ἐτελεύτησε. εἰ δὲ ἠνέσχετο βασιλευόμενος ὑπὸ Κλεομένεος, καὶ κατέμενε ἐν Σπάρτῃ, ἐβασίλευε ἂν Λακεδαίμονος. οὐ γάρ τινα πολλὸν χρόνον ἦρξε ὁ Κλεομένης, ἀλλ᾽ ἀπέθανε ἄπαις, θυγατέρα μύνην λιπὼν τῇ ὔνομα ἦν Γοργώ.

μθ΄. Απικνέεται δ᾽ ὦν ὁ Αριςαγόρης ὁ Μιλήτυ τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην, Κλεομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχήν. τῷ δὴ ἐς λόγυς ἤϊε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγυσι, ἔχων

χάλκεον πίνακα, ἐν τῷ γῆς ἁπάσης περίοδος
ἐνετέτμηλο, κ̀ θαλασσά τε πᾶσα
καὶ ποταμοὶ πάντες. ἀπικνεόμενος δὲ ἐς
λόγȣς ὁ Ἀρισαγόρης, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν
τάδε [d], ' Κλεόμενες, σπȣδὴν μὲν τὴν ἐμὴν
' μὴ θωϋμάσῃς τῆς ἐνθαῦτα ἀπίξιος· τὰ
' κατήκοντα γὰρ ἐςι τοιαῦτα. Ἰώνων παῖδας
' δȣ́λȣς εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων, ὄνειδος
' καὶ ἄλγος μέγισον μὲν αὐτοῖσι ἡμῖν,
' ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ προεςέατε
' τε [e] τῆς Ἑλλάδος. νῦν ὦν πρὸς θεῶν
' τῶν Ἑλληνίων ῥύσασθε Ἴωνας ἐκ τῆς
' δȣλοσύνης, ἄνδρας ὁμαίμονας. εὐπετέως
' δὲ ὑμῖν ταῦτα χωρέειν οἷά τε ἐςί. ȣ̓́τε
' γὰρ οἱ βάρβαροι ἄλκιμοί εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ
' ἐς τὸν πόλεμον, ἐς τὰ μέγιςα ἀνήκετε
' ἀρετῆς πέρι. ἥ τε μάχη αὐτέων, ἐςι τοιήδε,
' τόξα, κ̀ αἰχμὴ βραχέα· ἀναξυρίδας
' δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας, καὶ
' κυρβασίας ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι. ȣ̓́τω εὐπετέες
' χειρωθῆναί εἰσι. ἔςι δὲ κ̀ ἀγαθὰ

[d] τοιάδε. [e] MS. προέστατε.

habens (ut Lacedaemonii ajunt) aeream tabellam, in qua totius terrae ambitus erat incisus, cunctumque mare, atque omnia flumina. Accedens igitur in colloquium Aristagoras, ita ad eum inquit: 'Studium meum, Cleomenes, qui huc advenerim, ne mireris. officia enim sunt talia. Ionas pro liberis servos esse, dedecus dolorque maximus est cum nobis ipsis, tum vero inter caeteros vobis, quanto praeestis Graeciae. proinde igitur, per Deos Graecos, eripite Iones a servitute, consanguineos vestros. quod facile est ad praestandum: nam neque barbari sunt viri strenui, et vos in summum rei bellicae per virtutem evasistis, et pugna eorum hujuscemodi est; arcus ac breve spiculum, bracasque induti veniunt ad pugnas, et in capitibus pileos. sic faciles captu sunt. Ad haec, tantum bonorum est iis qui eam incolunt continentem, quan-

' tum non est ceteris universis, tum auri, ' (ut ab hoc incipiamus) tum argenti, ' tum aeris, tum variae vestis, tum jumen- ' torum, tum mancipiorum: quibus vos, ' si potiri libuerit, potiemini. Sunt quo- ' que inter se confines, ut ego disseram; his ' quidem Ionibus sunt Lydi, qui terram ' incolunt bonam, et circumfluunt argen- ' to.' Haec autem dicebat, ostendens in ambitu terrae inciso tabellae quam fere- bat. ' Lydis vero (dicebat Aristagoras) ' confines sunt hi Phryges, auroram ver- ' sus, pecorum copia et fructuum uber- ' tate, omnium quos ego novi longe bea- ' tissimi. Phrygibus annexi sunt Cappa- ' doces, quos nos Syrios appellamus. His ' proximi sunt Cilices, hujus maris acco- ' lae, ubi haec Cyprus insula est sita: qui ' tributum annuum regi pendunt quin- ' gena talenta. His Cilicibus confines

‘ τοῖσι τὴν ἤπειρον ἐκείνην νεμομένοισι, ‘ ὅσα ἐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι· ἀπὸ ‘ χρυσȣ̃ ἀρξαμένοισι, ἄργυρος, κ̉ χαλκὸς, ‘ κ̉ ἐσθὴς ποικίλη, κ̉ ὑποζύγιά τε κ̉ ἀν- ‘ δράποδα. τὰ θυμῷ βȣλόμενοι, αὐτοὶ ἂν ‘ ἔχοιτε. κατοίκηνται δὲ ἀλλήλων ἐχόμε- ‘ ναι, ὡς ἐγὼ φράσω. Ἰώνων μὲν τῶνδε οἵ- ‘ δε Λυδοὶ, οἰκέοντές τε χώρην ἀγαθὴν κ̉ ‘ πολυαργυρώτατοι ἐόντες.’ δεικνὺς δὲ ἔλε- γε ταῦτα ἐς τὴν τῆς γῆς περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετμημένην. ‘ Λυ- ‘ δῶν δὲ (ἔφη λέγων ὁ Ἀρισαγόρης) οἵδε ‘ ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἠῶ, πολυ- ‘ προβατώτατοί τε ἐόντες ἁπάντων τῶν ‘ ἐγὼ οἶδα κ̉ πολυκαρπότατοι. Φρυγῶν ‘ δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τȣ̀ς ἡμεῖς Συ- ‘ ρίȣς καλέομεν. τȣ́τοισι δὲ πρόσȣροι Κί- ‘ λικες, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν τήνδε, ‘ ἐν ᾗ ἥδε Κύπρος νῆσος κέεται· οἳ πεντα- ‘ κόσια τάλαντα βασιλέϊ τὸν ἐπέτειον φό- ‘ ρον ἐπιτελεῦσι. Κιλίκων δὲ τῶνδε ἔχοντ’

‘ Αρμένιοι οἵδε, καὶ οὗτοι ἐόντες πολυπρόβατοι· Αρμενίων δὲ, Ματιηνοὶ, χώρην τήνδε ἔχοντες. ἔχεται δὲ τούτων γῆ ἥδε Κισσίη, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπεα κείμενά ἐστι τὰ Σοῦσα ταῦτα, ἔνθα βασιλεύς τε μέγας δίαιταν ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαῦτά εἰσι. ἑλόντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν, θαρσέοντες ἤδη τῷ Διῒ πλούτου πέρι ἐρίζετε. ἀλλὰ περὶ μὲν χώρης ἄρα οὐ πολλῆς, οὐδὲ οὕτω χρηστῆς, καὶ οὔρων σμικρῶν, χρεών ἐστι ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι πρός τε Μεσσηνίους ἐόντας ἰσοπαλέας, καὶ Αρκάδας τε καὶ Αργείους· τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν, οὔτε ἀργύρου, τῶν πέρι καί τινα ἐνάγει προθυμίη μαχόμενον ἀποθνήσκειν. παρεὸν δὲ τῆς Ασίης πάσης ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλό τι αἱρήσεσθε;’ Αρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε. Κλεομένης δὲ ἀμείβετο τοῖσδε, ‘ Ω ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι

'sunt hi Armenii, et ipsi re pecuaria a-
'bundantes. Armeniis his Matieni, istam
'regionem tenentes, quorum terrae Cis-
'sia haec adhaeret: in qua juxta fluvium
'hunc Choaspem sita sunt haec Susa, ubi
'rex magnus domicilium habet, atque
'hic pecuniarum thesauri sunt. Hanc vos
'urbem si ceperitis, bona fide jam cum
'Jove de divitiis licet certetis. Verum de
'terra neque multa neque ita feraci, et
'pro exiguis finibus oportet vos rejicere
'bella adversus Messenios vobis pares; et
'Arcades et Argivos, quibus nihil est ne-
'que auri neque argenti, quarum rerum
'cupiditate quis inducitur ad mortem pe-
'riclitandam: at quum offeratur occasio
'facile potiundi tota Asia, aliudne quip-
'piam praeoptabitis?' Haec Aristago-
ras dicebat. Cui respondens Cleomenes,
'Milesie, inquit, hospes, in triduum tibi

' differo respondere.'

50. Tunc quidem hactenus processum est. ubi vero dies responsioni praestituta adfuit, et ad locum de quo convenerant, ventum est, interrogavit Aristagoram Cleomenes, quot dierum ab Ionum mari ad regem esset iter. Aristagoras, alioqui solers, et illum praeclare decipiens prudentia, in hoc tamen lapsus est: qui quum non deberet rem ut se habebat illi aperire, volens Spartiatas in Asiam educere, dixit trium mensium esse adscensum. Cleomenes, interpellata hujus quam ordiri instituerat oratione de itinere, inquit, ' Hospes Milesie, abscede e Sparta ' ante solem occidentem. nec enim sermonem auditu gratum dicis Lacedaemoniis, volens eos trimestri itinere abducere a mari. Haec loquutus Cleomenes domum abiit.

51. Aristagoras, sumpto oleae ramo

' ἐς τρίτην ἡμέρην ἀποκρινέεσθαι.'

ν'. Τότε μὲν ἐς τοσοῦτον ἤλασαν. ἐπείτε δὲ ἡ κυρίη ἡμέρη ἐγένετο τῆς ἀποκρίσιος, καὶ ἦλθον ἐς τὸ συγκείμενον, εἴρετο ὁ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην ὁκοσέων ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς εἴη παρὰ βασιλῆα· ὁ δὲ Ἀρισταγόρης, τἄλλα ἐὼν σοφὸς, καὶ διαβάλλων ἐκεῖνον εὖ, ἐν τούτῳ ἐσφάλη. χρεὼν γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἐὸν, βουλόμενόν γε Σπαρτιήτας ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει δ' ὦν, τριῶν μηνῶν φὰς εἶναι τὴν ἄνοδον. ὁ δὲ, ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν ὁ Ἀρισταγόρης ὥρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε, ' Ὦ ' ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρ' της πρὸ δύντος ἡλίου. οὐδένα γὰρ λόγον ' εὐεπέα λέγεις Λακεδαιμονίοισι, ἐθέλων ' σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν ὁδὸν ' ἀγαγεῖν.' ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἴπας, ἤιε ἐς τὰ οἰκία.

να'. Ὁ δὲ Ἀρισταγόρης λαβὼν ἱκετηρί-

ην, ἤϊε ἐς τοῦ Κλεομένεος· ἐσελθὼν δὲ εἴσω, ἅτε ἱκετεύων, ἐπακούσας, ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα ἀποπέμψαι τὸ παιδίον. προεστήκεε γὰρ δὴ τῷ Κλεομένεϊ ἡ θυγάτηρ τῇ οὔνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δέ οἱ καὶ μοῦνον τέκνον ἐτύγχανε, ἐὸν ἐτέων ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἵνεκα· ἐνθαῦτα δὴ ὁ Ἀρισταγόρης ἄρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπισχνεόμενος, ἤν οἱ ἐπιτελέσῃ τῶν ἐδέετο. ἀνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος, προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων ὁ Ἀρισταγόρης· ἐς οὗ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑποδέδεκτο [a], καὶ τὸ παιδίον ηὐδάξατο, 'Πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος, 'ἢν μὴ ἀποστὰς ἴῃς.' ὅ τε δὴ Κλεομένης ἡσθεὶς τοῦ παιδίου τῇ παραινέσει, ἤϊε ἐς ἕτερον οἴκημα· καὶ ὁ Ἀρισταγόρης ἀπαλλάσσετο τοπαράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδέ οἱ ἐξεγένετο ἐπιπλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλῆα.

[a] ὑπεδέδεκτο.

inſtar ſupplicis ad domum Cleomenis ſe contulit, eamque ingreſſus ut ſupplex, jubebat ad ſe audiendum dimitti illius filiam. Stabat enim ante Cleomenem filia cui nomen erat Gorgo, unica illius proles, eaque octo aut novem annos nata. Cleomene jubente eum dicere quae vellet, neque reticere filiolae gratia, tunc Ariſtagoras incepit polliceri illi ab decem talentis, ſi precibus ſuis annueret; abnuente Cleomene, ſubinde adjiciendo illuc pervenit, ut quinquaginta talenta polliceretur. Ad quod puella, ‘ Pater, inquit, ‘ hoſpes te corrumpet, niſi hinc abis.’ Prudenti monito puellae delectatus Cleomenes, in aliud conclave abiit: et Ariſtagoras e Sparta prorſus abſceſſit, non facta ei amplius poteſtate indicandi adſcenſus ad regem.

52. Ea namque iſtius itineris ratio ita habet. Ubique ſunt regii ſtathmi, *id eſt*, manſiones, ac diverſoria pulcherrima. Iter omne per loca culta, ac tuta. Et per Lydiam quidem et Phrygiam, ſtathmi vel manſiones tendunt viginti, paraſangae nonaginta quatuor et dimidiatus. E Phrygia excipit fluvius Halys, cui imminent portae, quas tranſire omnino neceſſe, atque ita fluvium traſmittere. eſt et cuſtodia magna ad illum. Tranſgreſſo in Cappadociam, et eam permetienti uſque ad fines Cilicios, duodetriginta ſtathmi ſunt, paraſangae centum quatuor. In horum finibus poſitas duplices portas ac totidem cuſtodias pertranſis. Has tranſgreſſo, et per Ciliciam iter facienti,tres ſtathmi ſunt, paraſangae quindecim ac dimidiatus. Terminus Ciliciae et Armeniae eſt flumen quod navibus tranſitur, nomine Euphra-

νϐʹ. Ἔχει γὰρ ἀμφὶ τῇ ὁδῷ ταύτῃ ὧδε· σαθμοί τε πανταχῇ εἰσὶ βασιλήϊοι, καὶ καταλύσιες κάλλισαι· διὰ οἰκεομένης τε ἡ ὁδὸς ἅπασα καὶ ἀσφαλέος· διὰ μέν γε Λυδίης καὶ Φρυγίης σαθμοὶ τείνοντες εἴκοσί εἰσι, παρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ ἐννενήκοντα καὶ ἥμισυ. ἐκδέκεται δ' ἐκ τῆς Φρυγίης ὁ Ἅλυς ποταμὸς, ἐπ' ᾧ πύλαι τε ἔπεισι, τὰς διεξελάσαι πᾶσα ἀνάγκη, καὶ ὕτω διεκπερᾶν τὸν ποταμόν· καὶ φυλακτήριον μέγα ἐπ' αὐτῷ. διαϐάντι δὲ ἐς τὴν Καππαδοκίην, καὶ ταύτῃ πορευομένῳ μέχρι ὕρων τῶν Κιλικίων, σαθμοὶ δυῶν δέοντες εἰσὶ τριήκοντα, παρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ ἑκατόν. ἐπὶ δὲ τοῖσι τύτων ὕροισι διξάς τε πύλας διεξελᾶς, καὶ διξὰ φυλακτήρια παραμείψεαι. ταῦτα δὲ διεξελάσαντι, καὶ διὰ τῆς Κιλικίης ὁδὸν ποιευμένῳ, τρεῖς εἰσὶ σαθμοὶ, παρασάγγαι δὲ πεντεκαίδεκα, καὶ ἥμισυ. ὕρος δὲ Κιλικίης καὶ τῆς Αρμενίης ἐσι ποταμὸς νηυσὶ περητὸς, τῷ ὕνομα

Εὐφρήτης. ἐν δὲ τῇ Ἀρμενίῃ ϛαθμοὶ μέν εἰσι καταγωγέων πεντεκαίδεκα, παρασάγγαι δὲ ἓξ κ̀ πεντήκοντα, κ̀ ἥμισυ· κ̀ φυλακτήριον ἐν αὐτοῖσι. ποταμοὶ δὲ νηυσὶ περητοὶ τέσσερες διὰ ταύτης ῥέουσι, τοὺς πᾶσα ἀνάγκη διαπορθμεῦσαί ἐϛι· πρῶτος μὲν, Τίγρης· μετὰ δὲ, δεύτερός τε κ̀ τρίτος ὡϋτὸς ὀνομαζόμενος· οὐκ ὡϋτὸς ἐὼν ποταμὸς, οὐδὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥέων. ὁ μὲν γὰρ πρότερος αὐτέων καταλεχθεὶς, ἐξ Ἀρμενίων ῥέει· ὁ δὲ ὕϛερον, ἐκ Ματιηνῶν. ὁ δὲ τέταρτος τῶν ποταμῶν, οὔνομα ἔχει Γύνδης, τὸν Κῦρος διέλαβέ κοτε ἐς διώρυχας ἑξήκοντα κ̀ τριηκοσίας. ἐκ δὲ ταύτης τῆς Ἀρμενίης ἐσβάλλοντες [a] ἐς τὴν Ματιηνὴν γῆν, ϛαθμοί εἰσι τέσσερες. ἐκ δὲ ταύτης ἐς τὴν Κισσίην χώρην μεταβαίνοντι, ἕνδεκα ϛαθμοὶ, παρασάγγαι δὲ δύο καὶ τεσσεράκοντα κ̀ ἥμισυ ἐϛὶ ἐπὶ ποταμὸν Χοάσπην, ἐόντα κ̀ τοῦτον νηυσὶ περητόν· ἐπ' ᾧ Σοῦσα πόλις πεπόλιϛαι. οὗτοι οἱ πάντες ϛαθμοὶ

[a] ἐσβάλλοντος.

tes. In Armenia ſtathmi ſunt diverſoriorum quindecim, paraſangae quinquaginta ſex et dimidiatus, in quibus et cuſtodia eſt. Eam fluvii qui navibus tranſeuntur quatuor perfluunt, quos tranſmittere prorſus neceſſarium eſt: primus, Tigris: ſecundus dehinc ac tertius ejuſdem nominis, etſi non idem fluvius, nec ex eodem fluens loco. nam horum quos enumeravi primus ex Armeniis fluit, alter ex Matienis. quartus fluvius nominatur Gyndes, quem Cyrus aliquando in trecentos ac ſexaginta diduxit alveos. Ex hac Armenia in terram Matienam tendentes ſtathmi ſunt quatuor: unde in regionem Ciſſiam tranſeunti ſunt undecim ſtathmi, paraſangae vero quadraginta duo et dimidiatus, ad fluvium Choaſpem, qui et ipſe navibus tranſmittitur. ſupra quem urbs Suſa eſt ſita. Omnes hi ſtathmi,

ſunt centum undecim. diverſoria igitur ſtathmorum tot ſunt adſcendenti Sardibus Suſa.

53. Quod ſi iter regium recte metiamur paraſangis, et paraſanga valet triginta ſtadia, (ut valet) ſunt e Sardibus ad regiam quae dicitur Memnonia, tredecim millia ſtadiorum et quingenta: quum ſint paranſangae quadringenti quinquaginta. Itaque peragrando ſingulis diebus centena et quinquagena ſtadia, conſumuntur ſolidi nonaginta dies.

54. Hunc in modum ab Ariſtagora Mileſio apud Cleomenem Lacedaemonium dicente trium menſium adſcenſum eſſe ad regem recte dicebatur. Quod ſiquis exploratius iſta inquirat, hoc quoque ego indicabo. nam iter ab Epheſo ad Sardis huic rationi decet apponi in computando. A Graeco igitur mari ad

εἰσὶ ἕνδεκα καὶ ἑκατόν. καταγωγαὶ μέν νυν σταθμῶν τοσαῦταί εἰσι ἐκ Σαρδίων ἐς Σοῦσα ἀναβαίνοντι.

νγ΄. Εἰ δὲ ὀρθῶς μεμέτρηται ἡ ὁδὸς ἡ βασιληΐη τοῖσι παρασάγγησι, καὶ ὁ παρασάγγης δύναται τριήκοντα στάδια, (ὥσπερ οὗτός γε δύναται ταῦτα) ἐκ Σαρδίων στάδιά ἐστι ἐς τὰ βασιλήϊα τὰ Μεμνόνεια καλεόμενα, πεντακόσια καὶ τρισχίλια καὶ μύρια, παρασαγγέων ἐόντων πεντήκοντα καὶ τετρακοσίων. πεντήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν στάδια ἐπ᾽ ἡμέρῃ ἑκάστῃ διεξιοῦσι, ἀναισιμοῦνται ἡμέραι ἀπαρτὶ ἐννενήκοντα.

νδ΄. Οὕτω τῷ Μιλησίῳ Ἀρισταγόρῃ, εἴπαντι πρὸς Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον, εἶναι τριῶν μηνῶν τὴν ἄνοδον τὴν παρὰ βασιλῆα, ὀρθῶς εἴρητο. εἰ δέ τις τὸ ἀτρεκέστερον τουτέων ἔτι δίζηται, ἐγὼ καὶ τοῦτο σημανέω. τὴν γὰρ ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρδις ὁδὸν δεῖ προσλογίσασθαι ταύτῃ. καὶ δὴ λέγω σταδίους εἶναι τοὺς πάντας ἀπὸ θα-

λάσσης τῆς Ἑλληνικῆς μέχρι Σέσων (τῦτο γὰρ Μεμνόνειον ἄςυ καλέεται) τεσσεράκοντα καὶ τετρακισχιλίους καὶ μυρίους. οἱ γὰρ ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρδις εἰσὶ τεσσεράκοντα καὶ πεντακόσιοι ςάδιοι· καὶ οὕτω τρισὶ ἡμέρῃσι μηκύνεται ἡ τρίμηνος ὁδός.

νέ. Ἀπελαυνόμενος δὲ ὁ Ἀρισαγόρης ἐκ τῆς Σπάρτης, ἤϊε ἐς τὰς Ἀθήνας, γενομένας ὧδε τυράννων ἐλευθέρας· ἐπεὶ Ἵππαρχον τὸν Πεισιςράτου, Ἱππίεω δὲ τοῦ τυράννου ἀδελφεὸν, ἰδόντα ὄψιν ἐνυπνίου τῷ ἑωϋτοῦ πάθεϊ ἐναργεςάτην, κτείνουσι Ἀριςογείτων καὶ Ἁρμόδιος, γένος ἐόντες τὰ ἀνέκαθεν Γεφυραῖοι, μετὰ ταῦτα ἐτυραννεύοντο Ἀθηναῖοι ἐπ' ἔτεα τέσσερα, οὐδὲν ἧσσον, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἢ πρὸ τοῦ.

νς'. Ἡ μέν νυν ὄψις τοῦ Ἱππάρχου ἐνυπνίου ἦν ἥδε· ἐν τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων ἐδόκεε ὁ Ἵππαρχος ἄνδρά οἱ ἐπιςάντα μέγαν καὶ εὐειδέα αἰνίσσεσθαι τάδε τὰ ἔπεα.

Sufa (haec enim urbs Memnonia vocatur) dico effe quatuordecim millia ftadiorum et quadraginta. Ex Ephefo enim ad Sardes, quingenta et quadraginta ftadia: atque ita tribus omnino diebus augetur fpatium itineris trimeftris.

55. Digreffus e Sparta Ariftagoras Athenas contendit, tyrannis liberatas, hoc modo: Poftquam Hipparchum Pififtrati filium, Hippiae tyranni fratrem, qui in fomnis vifionem cladis fuae evidentiffimam viderat, interficere Ariftogiton et Harmodius, prifca origine Gephyraei; poft haec nihilominus Athenienfes, imo magis quam prius, tyrannidem quadriennio pertulerunt.

56. Vifio autem infomnii Hipparchi haec erat: Nocte quae anteceffit Panathenaea videbatur Hipparchus cernere virum adeffe fibi procerum atque fpeciofum, hos verfus per aenigma dicentem,

Intoleranda leo tolera, tolerans animo aegro.
Nemo hominum injustus non solvit tempore poenam.

Haec simulatque dies illuxit, palam referebat ad somniorum conjectores: sed mox spreta visione, celebravit pompam, ubi mortem oppetiit.

57. Gephyraei autem e quibus erant percussores Hipparchi, fuere a principio ex Eretria oriundi, ut ipsi ajunt: verum, ut ego interrogando comperio, fuere Phoenices, ex iis qui cum Cadmo in terram quae nunc vocatur Boeotia venere, atque eam incoluere, sortiti Tanagricum tractum. unde Cadmaeis prius per Argivos exactis, iterum per Boeotos hi Gephyraei expulsi, Athenas diverterunt. Athenienses autem receperunt sub conditionibus, ut inter suos cives essent, multis quibusdam nec memoratu dignis abstinere jubentes.

58. Phoenices isti qui cum Cadmo

Τλῆθι λέων ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδικῶν τίσιν οὐκ ἀποτίσει.

ταῦτα δὲ, ὡς ἡμέρη ἐγένετο τάχιστα, φανερὸς ἦν ὑπερτιθέμενος ὀνειροπόλοισι. μετὰ δὲ, ἀπειπάμενος τὴν ὄψιν, ἔπεμπε τὴν πομπὴν ἐν τῇ δὴ τελευτᾷ.

νζ. Οἱ δὲ Γεφυραῖοι, τῶν ἔσαν οἱ φονέες Ἱππάρχου, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, ἐγεγόνεσαν ἐξ Ἐρετρίης τὴν ἀρχήν· ὡς δὲ ἐγὼ ἀναπυνθανόμενος εὑρίσκω, ἔσαν Φοίνικες τῶν σὺν Κάδμῳ ἀπικομένων Φοινίκων ἐς γῆν τὴν νῦν Βοιωτίην καλεομένην. οἴκεον δὲ τῆς χώρης ταύτης ἀπολαχόντες τὴν Ταναγρικὴν μοίρην. ἐνθεῦτεν δὲ Καδμείων πρότερον ἐξαναστάντων ὑπ' Ἀργείων, οἱ Γεφυραῖοι οὗτοι δεύτερα ὑπὸ Βοιωτῶν ἐξαναστάντες ἐτράποντο ἐπ' Ἀθηνέων[b]. Ἀθηναῖοι δέ σφεας ἐπὶ ῥητοῖσι ἐδέξαντο, σφέων αὐτῶν εἶναι πολιήτας, πολλῶν τέων καὶ οὐκ ἀξιαπηγήτων ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι.

νη. Οἱ δὲ Φοίνικες οὗτοι οἱ σὺν Κάδ-

[b] Ἀθηναίων.

μῳ ἀπικόμενοι, τῶν ἔσαν οἱ Γεφυραῖοι, ἄλλα τε πολλὰ, οἰκήσαντες ταύτην τὴν χώρην, ἐσήγαγον διδασκάλια ἐς τοὺς Ἕλληνας, καὶ δὴ καὶ γράμματα, οὐκ ἐόντα πρὶν Ἕλλησι, ὡς ἐμοὶ δοκέειν [c]. πρῶτα μὲν, τοῖσι καὶ ἅπαντες χρέωνται Φοίνικες· μετὰ δὲ, χρόνου προβαίνοντος, ἅμα τῇ φωνῇ μετέβαλον καὶ τὸν ῥυθμὸν τῶν γραμμάτων. περιοίκεον δέ σφεας τὰ πολλὰ τῶν χώρων τοῦτον τὸν χρόνον Ἑλλήνων Ἴωνες· οἳ παραλαβόντες διδαχῇ παρὰ τῶν Φοινίκων τὰ γράμματα, μεταῤῥυθμίσαντές σφεων ὀλίγα, ἐχρέωντο. χρεώμενοι δὲ, ἐφάτισαν, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔφερε, ἐσαγαγόντων Φοινίκων ἐς τὴν Ἑλλάδα, Φοινικήϊα κεκλῆσθαι. καὶ τὰς βίβλους διφθέρας καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ Ἴωνες, ὅτι κοτὲ ἐν σπάνει βίβλων ἐχρέωντο διφθέρῃσι αἰγέῃσί τε [d] καὶ οἰέῃσι. ἔτι δὲ καὶ τὸ κατ' ἐμὲ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἐς τοιαύτας διφθέρας γράφουσι.

[c] δοκίειν. [d] αἰγείῃσί τε.

advenerunt, quorum Gephyraei fuere, dum hanc regionem incolunt, cum alias multas doctrinas in Graeciam induxere, tum vero litteras, quae apud Graecos, ut mihi videtur, antea non fuerant. Et primas quidem illas, quibus omnes etiam Phoenices utuntur: ſed progreſſu temporis, una cum ſono mutaverunt et modulum litterarum. Et quum ea tempeſtate in pleriſque circa locis eorum accolae ex Graecis eſſent Iones, qui quum litteras a Phoenicibus diſcendo accepiſſent, earum illi pauca commutantes, in uſu habuerunt: et utentes confeſſi ſunt, ut aequitas ferebat, vocari Phoenicias, quod eſſent a Phoenicibus in Graeciam illatae: priſcaque conſuetudine biblos Iones appellant pelles, quod aliquando penuria biblorum Aegypti et Syriae, pellibus caprinis ovilliſque utebantur: adhuc quoque ad meam uſque memoriam multi barbarorum talibus in pellibus ſcribunt.

59. Quin ipſe vidi apud Thebas Boeotias in Iſmenii Apollinis templo, litteras Cadmeas in tripodibus quibuſdam inciſas, magna ex parte conſimiles Ionicis. quorum tripodum unus habet hoc epigramma,

Obtulit Amphitryon me gentis Teleboarum.

Haec fuere circa aetatem Laii, qui fuit filius Labdaci, nepos Polydori, pronepos Cadmi.

60. Alter tripus hexametro carmine ait,

Scaeus in aſſueto pugilum certamine victor,
Me tibi ſacravit ſpecioſum munus, Apollo.

Scaeus autem hic Hippocoontis filius fuerit: ſi quidem hic eſt qui tripodem dicavit, et non alius idem Hippocoontis *filii* nomen habens circa aetatem Oedipi Laio geniti.

61. Tertius tripus, et is hexametro carmine, ait,

Laodamas ipſum tripodem ſua in urbe monarchus,
Hoc inſigne decus tibi magne dicavit Apollo.

νθ'. Ἴδον δὲ κ) αὐτὸς Καδμήϊα γράμματα ἐν τῷ ἱρῷ τῷ Ἀπόλλωνος τῷ Ἰσμηνίου ἐν Θήβῃσι τῇσι Βοιωτῶν, ἐπὶ τρίποσί τισι ἐγκεκολαμμένα, τὰ πολλὰ ὁμοῖα ἐόντα τοῖσι Ἰωνικοῖσι· ὁ μὲν δὴ εἷς τῶν τριπόδων ἐπίγραμμα ἔχει,

Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκεν, ἐὼν ἀπὸ Τηλεβοάων.

ταῦτα ἡλικίην ἂν εἴη κατὰ Λάϊον τὸν Λαβδάκου τοῦ Πολυδώρου τοῦ Κάδμου.

ξ'. Ἕτερος δὲ τρίπους ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ λέγει,

Σκαῖος πυγμαχέων με ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι
Νικήσας ἀνέθηκε τεῒν περικαλλὲς ἄγαλμα.

Σκαιὸς δ' ἂν εἴη ὁ Ἱπποκόωντος· εἰ δὴ οὗτός γ' ἐστὶ ὁ ἀναθεὶς, κ) μὴ ἄλλος τώϋτὸ οὔνομα ἔχων τῷ Ἱπποκόωντος, ἡλικίην κατὰ Οἰδίπουν τὸν Λαΐου.

ξα'. Τρίτος δὲ τρίπους λέγει καὶ οὗτος ἐν ἑξαμέτρῳ,

Λαοδάμας τρίποδ' αὐτὸν ἐϋσκόπῳ Ἀπόλλωνι
Μουναρχέων ἀνέθηκε τεῒν περικαλλὲς ἄγαλμα.

ἐπὶ τέτε δὴ τῦ Λαοδάμαντος τῦ Ετεοκλέος μεναρχέοντος ἐξανιςέαται Καδμεῖοι ὑπ' Αργείων, κ) τρέπονται ἐς τὲς Εγχέλεας. οἱ δὲ Γεφυραῖοι ὑπολειφθέντες ὕςερον ὑπὸ Βοιωτῶν, ἀναχωρέεσι ἐς Αθήνας. καί σφι ἱρά ἐςι ἐν Αθήνησι ἱδρυμένα, τῶν ἐδὲν μέτα τοῖσι λοιποῖσι Αθηναίοισι, ἄλλά τε κεχωρισμένα τῶν ἄλλων ἱρῶν, καὶ δὴ κ) Αχαιΐης Δήμητρος ἱρόν τε κ) ὄργια.

ξϛ'. Η μὲν δὴ ὄψις τῦ Ιππάρχε ἐνυπνίε, κ) οἱ Γεφυραῖοι ὅθεν ἐγεγόνεσαν, τῶν ἔσαν οἱ Ιππάρχε φονέες, ἀπήγηταί μοι. δεῖ δὲ πρὸς τέτοισι ἔτι ἀναλαβεῖν τὸν κατ' ἀρχὰς ἤϊα λέξων λόγον, ὡς τυράννων ἐλευθερώθησαν οἱ Αθηναῖοι. Ιππίεω τυραννεύοντος, κ) ἐμπικραινομένε Αθηναίοισι διὰ τὸν Ιππάρχε θάνατον, Αλκμαιωνίδαι, γένος ἐόντες Αθηναῖοι, κ) φεύγοντες Πεισιςρατίδας, ἐπεί τέ σφι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Αθηναίων φυγάσι πειρωμένοισι

Sub hoc Laodamante Eteoclis filio, qui solus imperavit, ejecti sunt Cadmei ab Argivis, et se ad Encheleas contulerunt. Gephyraei autem derelicti postea ab Boeotis recedunt Athenas: ubi sunt ab eis templa extructa, cum quibus nihil est ceteris Atheniensibus, et cum alia separata ab aliis templis, tum quoque Cereris Achaeiae et templum et orgia.

62. Quod igitur fuerit visum Hipparchi in somnis, et unde fuerint oriundi Gephyraei, ex quibus fuere percussores Hipparchi, a me commemoratum est. Super ista oportet adhuc altius repetere sermonem quem a principio institueram, qua ratione sint Athenienses liberati tyrannis. Hippia tyrannidem obtinente, et exacerbato Atheniensibus propter caedem Hipparchi, Alcmaeonidae, qui genere sunt Athenienses, profugi patria propter Pisistratidas, quoniam ipsis una

cum ceteris exulibus res de redeundo tentata omni ope infeliciter cedebat, conatique Athenas reverti et liberare, vehementer ſpe deciderunt, Lipſydrium ſuper Paeoniam communierunt: dehinc omnia adverſus Piſiſtratidas comminiſcendo, mercede conduxerunt ab Amphictyonibus templum Delphis aedificandum, id quod nunc eſt, tunc autem non erat. Enimvero quum divitiis abundarent, ac viri ſpectati forent jam inde a ſuis majoribus, extruxerunt templum exemplari pulchrius. Inter cetera etiam quum ex lapide Porino conventum eſſet ut illud facerent, tamen anteriora ejus Pario lapide effecerunt.

63. Ut igitur Athenienſes ajunt, hi viri Delphis ſedentes, Pythiam pecunia induxerunt, ut et quoties viri Spartiatae venirent, ſive privato ſive publico miſſu, petentes oraculum, proponeret ipſis liberare Athenas. Lacedaemonii autem, quum ſibi idem ſemper diceretur, mittunt An-

κατὰ τὸ ἰχυρὸν ἐ προεχώρεε κάτοδος, ἀλλὰ προσέπλαιον μεγάλως, πειρώμενοι κατιέναι τε καὶ ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθήνας, Λιψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης τειχίσαντες, ἐνθαῦτα οἱ Ἀλκμαιωνίδαι πᾶν ἐπὶ τοῖσι Πεισιςρατίδησι μηχανώμενοι, παρ' Ἀμφικτυόνων τὸν νηὸν μιοθῦνται τὸν ἐν Δελφοῖσι, τὸν νῦν ἐόντα, τότε δὲ ὔκω, τῦτον ἐξοικοδομῆσαι. οἷα δὲ χρημάτων εὖ ἥκοντες, κ) ἐόντες ἄνδρες δόκιμοι ἀνέκαθεν ἔτι, τόν τε νηὸν ἐξεργάσαντο τῦ παραδείγματος κάλλιον, τά τε ἄλλα, κ) ξυγκειμένυ σφι Πωρίνυ λίθυ ποιέειν τὸν νηὸν, Παρίυ τὰ ἔμπροσθεν αὐτῦ ἐξεποίησαν.

ξγ΄. Ὡς ὦν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι λέγυσι, οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐν Δελφοῖσι κατήμενοι ἀνέπειθον τὴν Πυθίην χρήμασι, ὅκως ἔλθοιεν Σπαρτιητέων ἄνδρες, εἴ τε ἰδίῳ ςόλῳ εἴτε δημοσίῳ χρησόμενοι, προφέρειν σφι τὰς Ἀθήνας ἐλευθερῦν. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὡς σφι αἰεὶ τὦυτὸ πρόφαντον ἐγένετο, πέμ-

πῦσι Ἀγχιμόλιον τὸν Ἀςέρος, ἐόντα τῶν ἀςῶν ἄνδρα δόκιμον, σὺν ςρατῷ, ἐξελῶντα Πεισιςρατίδας ἐξ Ἀθηνέων [a], ὅμως καὶ ξεινίους σφι ἐόντας ταμάλιςα. τὰ γὰρ τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν. πέμπουσι δὲ τούτους κατὰ θάλασσαν πλοίοισι. ὁ μὲν δὴ προσχὼν ἐς Φάληρον τὴν ςρατιὴν ἀπέβησε. οἱ δὲ Πεισιστρατίδαι προπυνθανόμενοι ταῦτα, ἐπεκαλέοντο ἐκ Θεσσαλίης ἐπικουρίην· ἐπεποίητο γάρ σφι συμμαχίη πρὸς αὐτούς. Θεσσαλοὶ δέ σφι δεομένοισι ἀπέπεμψαν, κοινῇ γνώμῃ χρεώμενοι, χιλίην τε ἵππον, καὶ τὸν βασιλῆα τὸν σφέτερον Κινέην, ἄνδρα Κονιαῖον. τοὺς ἐπεί τε ἔσχον συμμάχους οἱ Πεισιςρατίδαι, ἐμηχανέατο τοιάδε· κείραντες τῶν Φαληρέων τὸ πεδίον, καὶ ἱππάσιμον ποιήσαντες τοῦτον τὸν χῶρον, ἐπῆκαν τῷ ςρατοπέδῳ τὴν ἵππον. ἐμπεσοῦσα δὲ διέφθειρε ἄλλους τε πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ δὴ καὶ τὸν Ἀγχιμόλιον· τοὺς δὲ περιγενο-

[a] Ἀθηναίων.

chimolium, Aſteris filium, inter populares eximium, cum exercitu ad expellendos Athenis Piſiſtratidas, tametſi hoſpites ſuos in primis: antiquiora enim duxerunt quae ad deum quam quae ad homines pertinent. Hos itaque mari navibus miſerunt: cum quibus Anchimolius ad Phalerum appulſus, copias expoſuit. Id praeſciſcentes Piſiſtratidae auxilia ex Theſſalia evocaverunt. ſocietatem enim armorum cum Theſſalis fecerant. quibus rogantibus, communi decreto Theſſali miſerunt mille equites cum ſuo rege Cinea, viro Coniaeo. Hos ſocios ubi habuere Piſiſtratidae, hoc excogitavere: planitiem campi Phalereorum detondent, eumque locum equitando habilem reddunt, atque illac equitatum in caſtra immittunt. Equitatus in Lacedaemonios irruens, cum alios multos, tum vero Anchimolium interemit: ceteros qui ſu-

perfuere, ad naves repulit. Hunc in modum prima ex Lacedaemone classis discessit. Extantque Alopecis Atticae sepulchra Anchimolii, juxta Herculis templum quod est in Cynosargi.

64. Postea vero Lacedaemonii majores copias contra Athenas miserunt, non mari, sed terra, praefecto illis rege Cleomene Anaxandridae filio: cum quibus regionem Atticam invadentibus congressus primum Thessalorum equitatus, non diu post in fugam versus est, caesis supra quadraginta e suis. qui superfuere, ut erant, recta in Thessaliam rediere. Cleomenes ad urbem pergens, una cum iis Atheniensibus qui liberi esse cupiebant, obsedit tyrannos intra murum Pelasgicum redactos.

65. Nec tamen omnino Pisistratidas

μένες αὐτέων ἐς τὰς νέας κατέρξαν. ὁ μὲν δὴ πρῶτος στόλος ἐκ Λακεδαίμονος ὅτω ἀπήλλαξε· καὶ Αγχιμολίε εἰσὶ ταφαὶ τῆς Ατlικῆς Αλωπεκῆσι, ἀγχῦ τῦ Ἡρακληΐου τῦ ἐν Κυνοσάργεϊ.

ξδ'. Μετὰ δὲ, Λακεδαιμόνιοι μέζω στόλον στείλαντές, ἀπέπεμψαν ἐπὶ τὰς Αθήνας, στρατηγὸν τῆς στρατιῆς ἀποδέξαντες βασιλῆα Κλεομένεα τὸν Αναξανδρίδεω, ὀυκέτι κατὰ θάλασσαν στείλαντες, ἀλλὰ κατ' ἤπειρον. τοῖσι δὲ ἐσβαλῦσι ἐς τὴν Ατlικὴν χώρην ἡ τῶν Θεσσαλέων ἵππος πρώτη προσέμιξε, καὶ ὀυ μετὰ πολὺ ἐτράπετο. καί σφεων ἔπεσον ὑπὲρ τεσσεράκοντα ἄνδρες· οἱ δὲ περιγενόμενοι, ἀπαλλάσσοντο ὡς εἶχον ἰθὺς ἐπὶ Θεσσαλίης. Κλεομένης δὲ ἀπικόμενος ἐς τὸ ἄστυ ἅμα Αθηναίων τοῖσι βυλομένοισι εἶναι ἐλευθέροισι, ἐπολιόρκεε τὺς τυράννυς, ἀπεργμένυς ἐν τῷ Πελασγικῷ τείχεϊ.

ξε'. Καὶ ὀυδέν τι πάντως ἂν ἐξεῖλον τὺς

Πεισιςρατίδας οἱ Λακεδαιμόνιοι· ὅτε γὰρ ἐπέδρην ἐπενόεον ποιήσασθαι, οἵ τε Πεισιςρατίδαι σίτοισι καὶ ποτοῖσι εὖ παρεσκευάδατο· πολιορκήσαντές τε ἂν ἡμέρας ὀλίγας, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Σπάρτην. νῦν δὲ συντυχίη τοῖσι μὲν κακὴ ἐπεγένετο, τοῖσι δὲ, ἡ αὐτὴ αὕτη σύμμαχος. ὑπεκτιθέμενοι γὰρ ἔξω τῆς χώρης οἱ παῖδες τῶν Πεισιςρατιδέων ἥλωσαν. τοῦτο δὲ ὡς ἐγένετο, πάντη αὐτέων τὰ πρήγματα συνετετάρακτο. παρέςησαν δὲ ἐπὶ μισθῷ τοῖσι τέκνοισι, ἐπ' οἷσι ἐβούλοντο οἱ Αθηναῖοι, ὥςε ἐν πέντε ἡμέρῃσι ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς Αττικῆς. μετὰ δὲ, ἐξεχώρησαν ἐς Σίγειον τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμάνδρῳ, ἄρξαντες μὲν Αθηναίων ἐπ' ἔτεα ἓξ καὶ τριήκοντα, ἐόντες δὲ καὶ οὗτοι ἀνέκαθεν Πύλιοί τε καὶ Νηλεῖδαι, ἐκ τῶν αὐτέων γεγονότες καὶ οἱ ἀμφὶ Κόδρόν τε καὶ Μέλανθον· οἳ πρότερον ἐπήλυδες ἐόντες, ἐγένοντο Αθηναίων βασιλῆες. ἐπὶ τούτου δὲ καὶ τὠυτὸ οὔνομα ἀπεμνημόνευσε Ἱπποκρά-

ejecissent Lacedaemonii, quippe qui de obsidione paranda non cogitabant, et Pisistratidae cibo potuque bene instructi erant. Itaque quum paucos dies Lacedaemonii tyrannos obsedissent, Spartam abiere. Nunc tamen qui casus aliis infaustus extitit, aliis idem iste commilito fuit. nam filii Pisistratidarum qui clam extra regionem educebantur, capti sunt. Quo ex facto omnes eorum res perturbatae sunt, et pro redimendis filiis ad voluntatem Atheniensium transegerunt, ut intra quinque dies ex Attica excederent. Moxque in Sigeum quod est supra Scamandrum concesserunt, quum sex et triginta annos regnassent, oriundi e Pylo atque a Neleo, ex eisdem prognati etiam Codrus ac Melanthus, qui prius adventitii, Atheniensium reges evasere. Eaque de re Hippocrates Pisistrati pater, repetita memoria

Pifiſtrati filii Neſtoris, idem nomen filio ſuo impoſuit. Hoc Athenienſes modo tyrannis liberati ſunt. Qui recepta libertate, quaecumque aut fecere aut paſſi ſunt memoratu digna, antequam Ionia defecerit a Dario, et Ariſtagoras Mileſius Athenas oratum auxilia venerit, haec prius ediſſeram.

66. Athenae, quum magnae fuiſſent antea, tunc tamen tyrannis liberatae, extitere majores. in quibus duo viri praepollebant, Cliſthenes, vir Alcmaeonides, qui (ut fama fert) Pythiam induxerat: et Iſagoras, Tiſandri filius, illuſtri quidem familia, ſed anteriora non queo affirmare: ejus tamen cognati Jovi Cario immolant. Hi viri per factiones de opibus in republica contendebant. Cliſthenes, quum vinceretur, populum conciliavit; et ex quatuor tribubus mox decem effecit, cog-

της τῷ παιδὶ θέσθαι τὸν Πεισίστρατον, ἐπὶ τοῦ Νέστορος Πεισιστράτου ποιεύμενος τὴν ἐπωνυμίην. οὕτω μὲν Αθηναῖοι τυράννων ἀπηλλάχθησαν. ὅσα δὲ ἐλευθερωθέντες ἔρξαν ἢ ἔπαθον ἀξιόχρεα [b] ἀπηγήσιος, πρὶν ἢ Ιωνίην τε [c] ἀποστῆναι ἀπὸ Δαρείου, καὶ Αρισταγόρεα τὸν Μιλήσιον ἀπικόμενον ἐς Αθήνας χρῆσαι σφέων βοηθέειν, ταῦτα πρῶτα φράσω.

ξϛ΄. Αθῆναι, ἐοῦσαι καὶ πρὶν μεγάλαι, τότε ἀπαλλαχθεῖσαι τυράννων, ἐγένοντο μέζονες. ἐν δὲ αὐτῇσι [d] δύο ἄνδρες ἐδυνάστευον, Κλεισθένης τε, ἀνὴρ Αλκμαιωνίδης, ὅσπερ δὴ λόγον ἔχει τὴν Πυθίην ἀναπεῖσαι· καὶ Ισαγόρης ὁ Τισάνδρου, οἰκίης μὲν ἐὼν δοκίμου, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν οὐκ ἔχω φράσαι. θύουσι δὲ οἱ συγγενέες αὐτοῦ Διῒ Καρίῳ. οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐστασίασαν περὶ δυνάμιος· ἑσσούμενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν δῆμον προσεταιρίζεται· μετὰ δέ, τετραφύλους ἐόντας Αθηναίους, δεκαφύλους ἐποίησε,

[b] ἀξιόχρεω. [c] πρὶν Ιωνίην τε. [d] αὐτοῖσι.

τῶν Ἴωνος παίδων Τελέοντος καὶ Αἰγικόρεος καὶ Ἀργάδεω καὶ Ὅπλητος, ἀπαλλάξας τὰς ἐπωνυμίας· ἐπιχωρίων δ' ἑτέρων ἡρώων ἐπωνυμίας ἐξευρὼν, πάρεξ Αἴαντος. τοῦτον δὲ, ἅτε ἀστυγείτονα καὶ σύμμαχον ξεῖνον ἐόντα, προσέθετο.

ξζ. Ταῦτα δὲ, δοκέειν ἐμοὶ, ἐμιμέετο ὁ Κλεισθένης οὗτος τὸν ἑωϋτοῦ μητροπάτορα Κλεισθένεα τὸν Σικυῶνος τύραννον. Κλεισθένης γὰρ Ἀργείοισι πολεμήσας, τοῦτο μὲν, ῥαψῳδοὺς ἔπαυσε ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι τῶν Ὁμηρείων ἐπέων εἵνεκα, ὅτι Ἀργεῖοί τε καὶ Ἄργος τὰ πολλὰ πάντων ὑμνέαται· τοῦτο δὲ, ἡρῷον γὰρ ἦν καὶ ἔστι ἐν αὐτῇ τῇ ἀγορῇ τῶν Σικυωνίων Ἀδρήστου τοῦ Ταλαοῦ, τοῦτον ἐπεθύμησε ὁ Κλεισθένης ἐόντα Ἀργεῖον, ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώρης. ἐλθὼν δὲ ἐς Δελφοὺς, ἐχρηστηριάζετο εἰ ἐκβάλοι τὸν Ἄδρηστον· ἡ δέ γε Πυθίη χρᾷ οἱ φᾶσα, Ἄδρηστον μὲν εἶναι Σικυωνίων βασιλῆα, ἐκεῖνον δὲ λευστῆρα. ἐπεὶ

nominibus Ionis filiorum, Teleontis et Aegicoris et Argadei et Hopletis, in alia commutatis quae ipſe invenit, aliorum heroum indigenarum, praeterquam Ajacis: quem etſi peregrinum, tamen adjecit, utpote finitimum ac ſocium.

67. Qua in re videtur mihi Cliſthenes hic avum ſuum maternum Cliſthenem Sicyonis tyrannum fuiſſe imitatus. Ille enim, quum bellum geſſiſſet cum Argivis, tum ſummovit e Sicyone certamina rhapſodorum canentium poëmata, ob Homeri carmina, in quibus Argos atque Argivi tantopere celebrantur; tum etiam cupivit monumentum Adraſti, Talai filii, quod erat in ipſo Sicyoniorum foro, quia fuerat Argivus, exterminare: ideoque Delphos adiit ad oraculum conſulendum numquid Adraſtum ejiceret. Cui Pythia reſpondens, inquit, Adraſtum quidem Sicyonium regem eſſe, ipſum vero lapida-

torem. Id non concedente ſibi deo, Cliſthenes domum reverſus excogitabat modum,quo Adraſtus ipſe demigraret. Quem ubi excogitaſſe ſibi viſus eſt, miſit ad Boeotias Thebas, dicens velle ſe reducere Sicyonem Melanippum Aſtaci filium: eumque tribuentibus Thebanis poſtquam reduxit, ei fanum in ipſo prytaneio deſignavit, eumque locavit munitiſſimo in loco. Reduxit autem Cliſthenes Melanippum (nam id oportet narrari) ut inimiciſſimum Adraſto, quod et Meciſtem fratrem ejus et Tydeum generum Melanippus interfeciſſet. Cliſthenes ubi fanum extruxit, ſacrificia et dies feſtos Melanippo dedit Adraſto ablatos, quibus illum Sicyonii magnifice admodum honorare conſueverant. Etenim regio iſta Polybi fuerat, qui quum ſine liberis decederet, imperium Adraſto legavit nepoti ſuo ex filia. Hunc igitur Sicyonii cum aliis

δὲ ὁ θεὸς τοῦτό γε οὐ παρεδίδου, ἀπελθὼν ὀπίσω, ἐβουλεύετο μηχανὴν τῇ αὐτὸς ὁ Ἄδρηστος ἀπαλλάξεται. ὡς δέ οἱ ἐξευρῆσθαι ἐδόκεε, πέμψας ἐς Θήβας τὰς Βοιωτίας, ἔφη θέλειν ἐπαγαγέσθαι Μελάνιππον τὸν Ἀστακοῦ [e]. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἔδοσαν. ἐπαγαγόμενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν Μελάνιππον, τέμενός οἱ ἀπέδεξε ἐν αὐτῷ τῷ πρυτανηΐῳ, καί μιν ἵδρυσε ἐνθαῦτα ἐν τῷ ἰσχυροτάτῳ. ἐπηγάγετο δὲ τὸν Μελάνιππον ὁ Κλεισθένης (καὶ γὰρ τοῦτο δεῖ ἀπηγήσασθαι) ὡς ἔχθιστον ἐόντα Ἀδρήστῳ· ὃς τόν τε ἀδελφεόν οἱ Μηκιστέα ἀπεκτόνεε, καὶ τὸν γαμβρὸν Τυδέα. ἐπεί τε δέ οἱ τὸ τέμενος ἀπέδεξε, θυσίας τε καὶ ὁρτὰς Ἀδρήστου ἀπελόμενος, ἔδωκε τῷ Μελανίππῳ. οἱ δὲ Σικυώνιοι ἐώθεσαν [f] μεγαλωστὶ κάρτα τιμᾶν τὸν Ἄδρηστον. ἡ γὰρ χώρη ἦν αὕτη Πολύβου· ὁ δὲ Ἄδρηστος ἦν Πολύβου θυγατριδέος· ἄπαις δὲ Πόλυβος τελευτῶν διδοῖ Ἀδρήστῳ τὴν ἀρχήν. τά τε δὴ ἄλλα

[e] MS. Ὀστακοῦ. [f] ἰώθασι.

οἱ Σικυώνιοι ἐτίμων τὸν Ἄδρηστον, καὶ δὴ πρὸς τὰ πάθεα αὐτοῦ τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέραιρον· τὸν μὲν Διόνυσον οὐ τιμέωντες, τὸν δὲ Ἄδρηστον. Κλεισθένης δὲ χοροὺς μὲν τῷ Διονύσῳ ἀπέδωκε, τὴν δὲ ἄλλην θυσίην τῷ Μελανίππῳ. ταῦτα μὲν ἐς Ἄδρηστόν οἱ ἐπεποίητο.

ξή. Φυλὰς δὲ τὰς Δωριέων, ἵνα δὴ μὴ αἱ αὐταὶ ἔωσι τοῖσι Σικυωνίοισι καὶ τοῖσι Ἀργείοισι, μετέβαλε ἐς ἄλλα οὐνόματα. ἔνθα καὶ πλεῖστον κατεγέλασε τῶν Σικυωνίων. ἐπὶ γὰρ ὗός τε καὶ ὄνου τὰς ἐπωνυμίας μετατιθεὶς, αὐτὰ τὰ τελευταῖα ἐπέθηκε, πλὴν τῆς ἑωϋτοῦ φυλῆς. ταύτῃ δὲ τοὔνομα ἀπὸ τῆς ἑωϋτοῦ ἀρχῆς ἔθετο. οὗτοι μὲν δὴ Ἀρχέλαοι ἐκαλέοντο· ἕτεροι δὲ, Ὑᾶται· ἄλλοι δὲ, Ονεᾶται· ἕτεροι δὲ, Χοιρεᾶται. τούτοισι τοῖσι οὐνόμασι τῶν φυλέων ἐχρέωντο οἱ Σικυώνιοι, καὶ ἐπὶ Κλεισθένεος ἄρχοντος, καὶ ἐκείνου τεθνεῶτος, ἔτι ἐπ' ἔτεα ἑξήκοντα. μετέπειτα μέντοι λόγον

honoribus profequebantur, infuper vero tragicis choris cafus ejus venerabantur, ita ut non Bacchum, fed Adraftum colerent: at Clifthenes choros quidem Libero, reliquam vero folennitatem Melanippo dicavit. Haec quidem ille in Adraftum egit.

68. Tribus autem Dorienfium ne forent eaedem Sicyoniis quae Argivis, in alia nomina trajecit, ita ut Sicyonios plurimum ridiculos redderet. quippe ab *hyos et onou* vel fue et afino cognomina tranfponens, partes ultimas appofuit praeterquam in tribu fua, cui a fua *arche*, vel imperio, nomen indidit. itaque hi tribules Archelai vocabantur: ceterorum autem alii Hyatae ab fuibus: alii Oneatae, ab afinis: alii Choereatae ab porcis. His tribuum nominibus Sicyonii, et Clifthene imperante, et eo defuncto, ad fexaginta annos ufi funt; attamen poftea inter fe confilio habito tranftulerunt in Hyl-

leas, Pamphylos, Dymanatas: quartam tribum adjecerunt ab Aegialeo Adrasti filio imponentes cognomen, ut vocarentur Aegialenses.

69. Haec Sicyonius Clisthenes fecerat. Atheniensis autem Clisthenes, quum hujus Sicyonii esset ex filia nepos, et ab eo nomen haberet, et ipse, ut mihi videtur, prae contemptu Ionum, ne tribus forent eaedem ipsis et Ionibus, Clisthenem sibi cognominem imitatus est. Postquam enim populum Atheniensem antea alienatum, tunc omnem ad suam unius autoritatem redegit, tum tribuum nomina immutavit, et plures ex paucioribus fecit, decem phylarchos pro quatuor, atque etiam decem demos, *id est*, populos distribuit in tribus: atque ita populum augebat multo ut esset superior contraria factione.

70. Vicissim superatus Isagoras, haec

σφίσι δόντες, μετέβαλον ἐς τοὺς Ὑλλέας ϗ Παμφύλους ϗ Δυμανάτας· τετάρτους δὲ αὐτοῖσι προσέθεντο ἐπὶ τοῦ Ἀδρήστου παιδὸς Αἰγιαλέος, τὴν ἐπωνυμίην ποιεύμενοι κεκλῆσθαι Αἰγιαλέας.

ξθ'. Ταῦτα μέν νυν ὁ Σικυώνιος Κλεισθένης ἐπεποιήκεε. ὁ δὲ δὴ Ἀθηναῖος Κλεισθένης, ἐὼν τοῦ Σικυωνίου τούτου θυγατριδέος, ϗ τὸ οὔνομα ἐπὶ τούτου ἔχων, δοκέειν ἐμοί, ϗ οὗτος ὑπεριδὼν Ιωνας, ἵνα μή σφισι αἱ αὐταὶ ἔωσι φυλαὶ ϗ Ιωσι, τὸν ὁμώνυμον Κλεισθένεα ἐμιμήσατο. ὡς γὰρ δὴ τὸν Ἀθηναίων δῆμον πρότερον ἀπωσμένον, τότε πάντων πρὸς τὴν ἑωϋτοῦ μοίρην προσεθήκατο, τὰς φυλὰς μετωνόμασε, καὶ ἐποίησε πλεῦνας ἐξ ἐλασσόνων. δέκα τε δὴ φυλάρχους ἀντὶ τεσσέρων ἐποίησε, δέκα δὲ ϗ τοὺς δήμους κατένεμε ἐς τὰς φυλάς· ἦν τε τὸν δῆμον προσθέμενος πολλῷ κατύπερθε τῶν ἀντιστασιωτέων.

ο'. Ἐν τῷ μέρεϊ δὲ ἑσσούμενος ὁ Ἰσα-

γόρης ἀντιτεχνᾶται τάδε· ἐπικαλέεται Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον, γενόμενον ἑωϋτῷ ξεῖνον ἀπὸ τῆς Πεισιςρατιδέων πολιορκίης. τὸν δὴ Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾶν παρὰ τῦ Ισαγόρεω τὴν γυναῖκα. τὰ μὲν δὴ πρῶτα πέμπων ὁ Κλεομένης ἐς τὰς Αθήνας κήρυκα, ἐξέβαλε Κλεισθένεα, καὶ μετ' αὐτῦ ἄλλυς πολλὺς Αθηναίων, τὺς ἐναγέας ἐπιλέγων. ταῦτα δὲ πέμπων, ἔλεγε ἐκ διδαχῆς τῦ Ισαγόρεω. οἱ μὲν γὰρ Αλκμαιωνίδαι καὶ οἱ συςασιῶται αὐτέων εἶχον αἰτίην τῦ φόνυ τύτυ· αὐτὸς δὲ ὐ μετεῖχε, ὐδ' οἱ φίλοι αὐτῦ.

οα'. Οἱ δ' ἐναγέες Αθηναίων ὧδε ὠνομάσθησαν· ἦν Κύλων τῶν Αθηναίων ἀνὴρ Ολυμπιονίκης· οὗτος ἐπὶ τυραννίδι ἐκόμησε· προσποιησάμενος δὲ ἑταιρηΐην τῶν ἡλικιωτέων, καταλαβεῖν τὴν ἀκρόπολιν ἐπειρήθη· ὐ δυνάμενος δὲ ἐπικρατῆσαι, ἱκέτης ἵζετο πρὸς τὤγαλμα. τύτυς ἀνιςέασι μὲν οἱ πρυτάνις τῶν Ναυκράρων, οἵ-

contra molitus fuit, ut Cleomenem Lacedaemonium advocaret, jam inde ab obsidione Pisistratidarum sibi hospitem factum: qui quidem culpabatur quod ad uxorem Isagorae ventitaret. is misso primum Athenas caduceatore, Clisthenem ejecit, et cum eo alios complures Athenienses, eos enageas insuper vocans, *q. d. piaculares*. Haec autem mittens dicebat admonitu Isagorae. nam Alcmaeonidae et qui horum sectam sequebantur erant affines caedis hujus; ipse autem et amici ejus non erant participes.

71. Hi vero Atheniensium enagees *piaculo obstricti*, ita nominabantur. Cylon Atheniensis vir Olympicorum ludorum victor, affectatae tyrannidis compertus est. Conciliato namque aequalium sodalitio arcem occupare conatus est. Id quum efficere non potuisset, assedit simulacro deae supplex, ipse ac socii. hos illinc submoverunt quidem prytanes Nau-

crarorum, qui tunc Athenas regebant, data fide puniendi eos citra mortem: ſed culpa horum mox interfectorum fuit penes Alcmaeonidas. Haec ante Piſiſtrati aetatem geſta ſunt.

72. Ubi autem Cleomenes mittens ejecit Cliſthenem atque piaculares, quamvis Cliſthenes ipſe profugiſſet, nihilo ſecius Athenas venit, non magna cum manu, atque illinc ſeptingentas familias Athenienſium, tanquam piaculo contaminatas, relegavit, quas ei ſuggerebat Iſagoras. Hoc acto conabatur ſecundo loco ſenatum diſſolvere, et magiſtratus trecentis Iſagorae factionis ſociis mandare: verum reluctante ſenatu, atque obtemperare nolente, Cleomenes Iſagoraſque cum ſuae factionis hominibus arcem occuparunt. quos ceteri Athenienſes cum ſenatu ſentientes, biduo obſederunt: tertio die accepta fide ex Attica diſceſſerunt, quicunque Lacedaemonii ibi erant. Cleomeni

περ ἐνέμοντο τότε τὰς Ἀθήνας ὑπεγγύους, πλὴν θανάτου. φονεῦσαι δὲ αὐτοὺς αἰτίη ἔχει Ἀλκμαιωνίδας. ταῦτα πρὸ τῆς Πεισιστράτου ἡλικίης ἐγένετο.

οβ'. Κλεομένης δὲ ὡς πέμπων ἐξέβαλε Κλεισθένεα καὶ τοὺς ἐναγέας, Κλεισθένης μὲν αὐτὸς ὑπεξέσχε· μετὰ δὲ, οὐδὲν ἧσσον παρῆν ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Κλεομένης, οὐ σὺν μεγάλῃ χειρί. ἀπικόμενος δὲ ἀγηλατέει ἑπτακόσια ἐπίστια Ἀθηναίων, τά οἱ ὑπέθετο ὁ Ἰσαγόρης. ταῦτα δὲ ποιήσας, δεύτερα τὴν βουλὴν καταλύειν ἐπειρᾶτο. τριηκοσίοισι δὲ τοῖσι Ἰσαγόρεω στασιώτῃσι τὰς ἀρχὰς ἐνεχείριζε. ἀντισταθείσης δὲ τῆς βουλῆς, καὶ οὐ βουλομένης πείθεσθαι, ὅ, τε Κλεομένης καὶ ὁ Ἰσαγόρης καὶ οἱ στασιῶται αὐτοῦ καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν· Ἀθηναίων δὲ οἱ λοιποὶ τὰ αὐτὰ φρονήσαντες, ἐπολιόρκεον αὐτοὺς ἡμέρας δύο. τῇ δὲ τρίτῃ ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται ἐκ τῆς χώρης ὅσο ἔσαν αὐτέων Λακεδαιμόνιοι.

ἐπετελέετο δὲ τῷ Κλεομένεϊ ἡ Φήμη. ὡς γὰρ ἀνέβη ἐς τὴν ἀκρόπολιν, μέλλων δὴ αὐτὴν καταχήσειν, ἤϊε ἐς τὸ ἄδυτον τῆς θεῦ, ὡς προσερέων. ἡ δὲ ἱρείη ἐξαναςᾶσα ἐκ τῦ θρόνυ, πρὶν ἢ τὰς θύρας αὐτὸν ἀμεῖψαι, εἶπε· ‘ Ω ξεῖνε Λακεδαιμόνιε, ‘ πάλιν χώρει, μηδ᾽ ἔσιθι ἐς [a] τὸ ἱρόν. ‘ ὐ γὰρ θεμιτὸν Δωριεῦσι παριέναι ἐν- ‘ θαῦτα.’ ὁ δὲ εἶπε, ‘ Ω γύναι, ἀλλ᾽ ὐ ‘ Δωριεύς εἰμι, ἀλλ᾽ Αχαιός.’ ὁ μὲν δὴ τῇ κληδόνι ὐδὲν χρεώμενος, ἐπεχείρησέ τε, καὶ τότε πάλιν ἐξέπιπτε μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων. τὺς δὲ ἄλλυς Αθηναῖοι κατέδησαν τὴν ἐπὶ θανάτῳ· ἐν δὲ αὐτοῖσι, καὶ Τιμησίθεον τὸν ἀδελφεὸν, τοῦ ἔργα χειρῶν τε καὶ λήμματος ἔχοιμ᾽ ἂν μέγιςα καταλέξαι. ὗτοι μέν νυν δεδεμένοι ἐτελεύτησαν.

ογ΄. Αθηναῖοι δὲ μετὰ ταῦτα Κλεισθένεα καὶ τὰ ἑπτακόσια ἐπίςια τὰ διωχθέντα ὑπὸ Κλεομένεος μεταπεμψάμενοι,

[a] ἴσιθ᾽ ἐς.

autem peragebatur omen. nam ei ad occupandam arcem aſcendenti, et ad deae penetrale alloquendi gratia eunti, exſurgens e ſella ſacerdos, antequam ille valvas reſeraret, 'Lacedaemonie, inquit, hoſpes, retro redeas, neve templum introëas. non enim Dorienſibus huc introire fas eſt.' Cui Cleomenes, 'At ego, inquit, ô mulier, Dorienſis non ſum, ſed Achaeus.' Itaque admonitu uti nolens, atque in conatu pergens, tunc quoque iterum cum Lacedaemoniis excidit. Ceteros autem ad necem vinxere Athenienſes, et in iis Timeſitheum fratrem ejus, cujus manuum opera atque ſtrenuitatem maximam referre poſſem. Atque hi quidem in vincula conjecti mortem oppetiere.

73. Athenienſes autem poſt haec revocatis cum Cliſthene ſeptingentis familiis, quas Cleomenes exegerat, Sardes mit-

tunt ad contrahendam cum Persis societatem. intelligebant enim sibi cum Cleomene atque Lacedaemoniis esse bellandum. Ut Sardes venere nuncii, mandataque exposuere, percontatus est eos Artaphernes Hystaspis filius, Sardium praetor, quinam homines essent, et ubi terram incolentes, qui socii Persarum fieri orarent. Ubi id ex nunciis audivit, haec eis in breve contracta obtulit, Si regi Dario terram Athenienses darent et aquam, se contracturum cum eis societatem: sinminus, illos abscedere praecepit. Nuncii inter se colloquuti, quod societatem facere cuperent, daturos se esse dixerunt. quo nomine, ubi reversi sunt domum, vehementer accusati sunt.

74. Cleomenes intelligens ab Atheniensibus se et verbis et factis laedi, ex omni Peloponneso copias coëgit, dissimu-

πέμπουσι ἀγγέλους ἐς Σάρδις, συμμαχίην βουλόμενοι ποιήσασθαι πρὸς Πέρσας. ἠπιςέατο γάρ σφι πρὸς Λακεδαιμονίους τε καὶ Κλεομένεα ἐκπεπολεμῶσθαι. ἀπικομένων δὲ τῶν ἀγγέλων ἐς τὰς Σάρδις, καὶ λεγόντων τὰ ἐντεταλμένα, Αρταφέρνης ὁ Ὑςάσπεος, Σαρδίων ὕπαρχος, ἐπηρώτα τίνες ἐόντες ἄνθρωποι, καὶ κοῦ γῆς οἰκεόμενοι, δεοίατο Περσέων σύμμαχοι γενέσθαι. πυθόμενος δὲ πρὸς τῶν ἀγγέλων, ἀπεκορύφου σφι τάδε· εἰ μὲν διδοῦσι βασιλέϊ Δαρείῳ Αθηναῖοι γῆν τε καὶ ὕδωρ, ὁ δὲ συμμαχίην σφι συνετίθετο· εἰ δὲ μὴ διδοῦσι, ἀπαλλάσσεσθαι αὐτοὺς ἐκέλευε. οἱ δὲ ἄγγελοι ἐπὶ σφεων αὐτέων βαλλόμενοι, διδόναι ἔφασαν, βουλόμενοι τὴν συμμαχίην ποιήσασθαι. οὗτοι μὲν δὴ ἀπελθόντες ἐς τὴν ἑωϋτῶν, αἰτίας μεγάλας εἶχον.

οδ΄. Κλεομένης δὲ ἐπιςάμενος περιϋβρίσθαι ἔπεσι καὶ ἔργοισι ὑπ᾽ Αθηναίων, συνέλεγε ἐκ πάσης Πελοποννήσου ςρατὸν,

ȣ̓ φράζων ἐς τὸ συλλέγει· τίσασθαί τε ἐθέλων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ Ἰσαγόρεα βȣλόμενος τύραννον καταςῆσαι. συνεξῆλθε γάρ οἱ οὗτος ἐκ τῆς ἀκροπόλιος. Κλεομένης τε δὴ ςόλῳ μεγάλῳ ἐσέβαλε ἐς τὴν Ἐλευσῖνα, κ̓ οἱ Βοιωτοὶ ἀπὸ συνθήματος Οἰνόην αἱρέȣσι, κ̓ Ὑσίας, δήμȣς τȣ̀ς ἐσχάτȣς τῆς Ἀττικῆς. Χαλκιδέες τε ἐπὶ τὰ ἕτερα ἐσίνοντο, ἐπιόντες χώρους τῆς Ἀττικῆς. Ἀθηναῖοι δὲ, καίπερ ἀμφιβολίῃ ἐχόμενοι, Βοιωτῶν μὲν καὶ Χαλκιδέων ἐσύςερον ἔμελλον μνήμην ποιήσεσθαι [b], Πελοποννησίοισι δὲ ἐȣ̃σι ἐν Ἐλευσῖνι ἀντία ἔθεντο τὰ ὅπλα.

οε΄. Μελλόντων δὲ συνάψειν τὰ ςρατόπεδα ἐς μάχην, Κορίνθιοι μὲν πρῶτοι σφι [c] αὐτοῖσι δόντες λόγον ὡς ȣ̓ ποιοῖεν τὰ δίκαια, μετεβάλλοντο τε [d] κ̓ ἀπαλλάσσοντο· μετὰ δὲ, Δημάρητος, ὁ Ἀρίςωνος, ἐὼν κ̓ ȣ̃τος βασιλεὺς Σπαρτιητέων, κ̓ συνεξαγαγών τε τὴν ςρατιὴν ἐκ Λακεδαίμο-

[b] ποιήσασθαι. [c] πρῶτά σφι. [d] μετέβαλλόν τε.

lans quem ad finem, quum haberet in animo tum populum Athenienſem ulciſci, tum Iſagoram conſtituere tyrannum, qui una cum eo ex arce deceſſerat. Comparato exercitu ingenti, ipſe Eleuſina invaſit, et ex compoſito Boeoti Oenoën occuparunt et Hyſias, ultimos Atticae populos: et ab altera parte Chalcidenſes orae Atticae loca populabantur. Athenienſes etſi ancipiti bello diſtricti, Boeotorum et Chalcidenſium ultione dilata, arma contra Peloponnenſes in Eleuſine agentes ferunt.

75. Dumque ambo exercitus conſerturi proelium eſſent, Corinthii, primi omnium ſecum reputantes injuſte a ſe agi, averterunt ſe, atque abſceſſerunt: ſecundum hos Demaratus Ariſtonis filius, qui et ipſe erat rex Spartiatarum, et e Lacedaemone copias ſimul eduxerat, nec

a Cleomene ſuperiori tempore diſſenſerat. Ob quam regum diſſenſionem lex apud Spartam lata eſt non licere utrique regi ſequi, exercitu progreſſo. nam prius ſequebantur ambo. et altero horum vacante ab militia, alterum quoque e Tyndaridis relinqui; nam et iſti antehac ab eis evocati ambo comitabantur. Porro tunc ceteri ſocii qui erant in Eleuſine, cernentes non convenire inter reges, et Corinthios aciem deſeruiſſe, etiam ipſi dilapſi abierunt.

76. Quartum iſtud Dorienſes in Atticam profecti ſunt, bis ad bellum ingreſſi, bis ob Athenienſium multitudinis commodum: Primo, quum et Megara coloniam deduxerunt, haec expeditio recte vocetur ſub Codro Athenarum rege: iterum ac tertio, quum ad expellendos Pi-

νος, καὶ ἐκ ἐὼν διάφορος ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ Κλεομένεϊ. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς διχοςασίης, ἐτέθη νόμος ἐν Σπάρτῃ, μὴ ἐξεῖναι ἕπεσθαι ἀμφοτέρες τὲς βασιλῆας, ἐξιέσης τῆς ςρατιῆς. τέως γὰρ ἀμφότεροι εἵποντο. παραλυομένε[c] δὲ τετέων τε ἑτέρε, καταλείπεσθαι καὶ τῶν Τυνδαριδέων τὸν ἕτερον. πρὸ τε γὰρ δὴ καὶ ἔτοι ἀμφότεροι, ἐπίκλητοί σφι ἐόντες, εἵποντο. τότε δὴ ἐν τῇ Ἐλευσῖνι ὁρέωντες οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων τούς τε βασιλῆας τῶν Λακεδαιμονίων ἐκ ὁμολογέοντας, καὶ Κορινθίους ἐκλιπόντας τὴν τάξιν, οἴχοντο καὶ αὐτοὶ ἀπαλλασσόμενοι.

οϛʹ. Τέταρτον δὴ τετο ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἀπικόμενοι Δωριέες, δίς τε ἐπὶ πολέμῳ ἐσβαλόντες, καὶ δὶς ἐπ' ἀγαθῷ τε πλήθεος τῶν Ἀθηναίων· πρῶτον μὲν, ὅτε καὶ Μέγαρα κατοίκισαν, οὗτος ὁ ςόλος ἐπὶ Κόδρε βασιλεύοντος Ἀθηναίων, ὀρθῶς ἂν καλέοιτο· δεύτερον δὲ καὶ τρίτον, ὅτε ἐπὶ Πει-

[c] MS. παραλυομένων.

σιςρατιδέων ἐξέλασιν ὁρμηθέντες, ἐκ Σπάρτης ἀπίκοντο· τέταρτον δὲ τότε, ὅτε ἐς Ἐλευσῖνα Κλεομένης ἄγων Πελοποννησίους ἐσέβαλε. οὕτω τέταρτον τότε Δωριέες ἐσέβαλον ἐς Ἀθήνας.

οζ. Διαλυθέντος ὦν τοῦ ςόλου τούτου ἀκλεῶς, ἐνθαῦτα Ἀθηναῖοι τίννυσθαι βουλόμενοι, πρῶτα ςρατηΐην ποιεῦνται ἐπὶ Χαλκιδέας. Βοιωτοὶ δὲ τοῖσι Χαλκιδεῦσι βοηθέουσι ἐπὶ τὸν Εὔριπον. Ἀθηναίοισι δὲ ἰδοῦσι τοὺς Βοιωτοὺς, ἔδοξε πρότερον τοῖσι Βοιωτοῖσι ἢ τοῖσι Χαλκιδεῦσι ἐπιχειρέειν· συμβάλλουσί τε δὴ τοῖσι Βοιωτοῖσι οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ πολλῷ ἐκράτησαν· κάρτα δὲ πολλοὺς φονεύσαντες, ἑπτακοσίους αὐτέων ἐζώγρησαν. τῆς δὲ αὐτῆς ταύτης ἡμέρης οἱ Ἀθηναῖοι διαβάντες ἐς τὴν Εὔβοιαν, συμβάλλουσι καὶ τοῖσι Χαλκιδεῦσι. νικήσαντες δὲ καὶ τούτους, τετρακισχιλίους κληρούχους ἐπὶ τῶν ἱπποβοτέων [f] τῇ χώρῃ λείπουσι· οἱ δ' ἱπποβόται [g] ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν

[f] ἱπποβατίων. [g] ἱπποβάται.

sistratidas ex Sparta ventum est: quarta vice, quum Cleomenes Peloponnenses ducens, Eleusina invasit. Ita quarto tunc Dorienses in Athenas irruerunt.

77. Dilapso igitur inglorie hoc exercitu, ibi Athenienses volentes ultum ire injurias, primam expeditionem fecerunt adversus Chalcidenses: quibus Boeoti ad Euripum iere suppetias. His conspectis Athenienses putarunt sibi cum eis prius quam cum Chalcidensibus pugnam conferendam. itaque congressi cum illis egregie superant, permultisque eorum caesis, septingentos vivos capiunt. Eodem die transgressi in Euboeam, cum Chalcidensibus conflixere: quibus etiam victis, quatuor millia colonorum in praediis hippobotarum reliquerunt. hippobotae autem apud Chalcidenses vocabantur locu-

pletes. Horum etiam quoscunque vivos ceperunt, una cum Boeotorum captivis vinctos compedibus in carcerem conjecerunt; quos aliquanto post binis mulctatos minis solverunt : eorumque vincula quibus alligati fuerant, in arce suspenderunt, quae ad meam usque memoriam extabant, pendentia e muris a Medo ambustis, e regione penetralis ad occasum spectantis. Decimas quoque pretii redemptionis consecrarunt, facta aerea quadriga, quae ad sinistram manum intranti statim in propylaea arcis stabat, cum hac inscriptione,

Attica perdomitis acri sub marte juventus
Boeotûm populis Chalcidicaque manu,
Damna rependerunt vinclis et carcere caeco,
Quorum hae de decima stant tibi Pallas equae.

78. Et Athenienses quidem augescebant. Juris autem aequabilitatem esse rem seriam, non ex uno tantum, sed undique

Χαλκιδέων. ὅσȣς δὲ ϗ τȣτέων ἐζώγρησαν, ἅμα τοῖσι Βοιωτῶν ἐζωγρημένοισι εἶχον ἐν φυλακῇ, ἐς πέδας δήσαντες· χρόνῳ δὲ ὕστερον [a] ἔλυσάν σφεας διμνέως ἀποτιμησάμενοι. τὰς δὲ πέδας αὐτέων, ἐν τῇσι ἐδεδέατο, ἀνεκρέμασαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν, αἵπερ ἔτι ϗ ἐς ἐμὲ ἔσαν περιεȣ̃σαι, κρεμάμεναι ἐκ τειχέων περιπεφλευσμένων πυρὶ ὑπὸ τȣ̃ Μήδȣ, ἀντίον δὲ τοῦ μεγάρȣ τοῦ πρὸς ἑσπέρην τετραμμένȣ, ϗ τῶν λύτρων τὴν δεκάτην ἀνέθηκαν, ποιησάμενοι τέθριππον χάλκεον· τὸ δὲ, ἀριστερῆς χερὸς ἕστηκε πρῶτον [b] ἐσιόντι ἐς τὰ προπύλαια τὰ ἐν τῇ ἀκροπόλι. ἐπιγέγραπται δέ οἱ τάδε,

Εθνεα Βοιωτῶν ϗ Χαλκιδέων δαμάσαντες
Παῖδες Αθηναίων ἔργμασιν ἐν πολέμȣ,
Δεσμῷ ἐν ἀχλυόεντι [c] σιδηρέῳ ἔσβεσαν ὕβριν·
Τῶν ἵππȣς δεκάτην Παλλάδι τάσδ' ἔθεσαν.

οη'. Αθηναῖοι μέν νυν ηὔξηντο. δηλοῖ δὲ οὐ κατ' ἓν μοῦνον, ἀλλὰ πανταχῆ ἡ ἰ-

[a] Haec vox ὕστερον non est in MS. [b] πρῶτα. [c] ἀχνυνθέντι est in MS.

σηγορίη ὡς ἔςι χρῆμα σπϐδαῖον, εἰ ϗ Ἀθηναῖοι τυραννευόμενοι μὲν, οὐδαμῶν τῶν σφέας περιοικεόντων ἔσαν τὰ πολέμια ἀμείνϐς, ἀπαλλαχθέντες δὲ τυράννων, μακρῷ πρῶτοι ἐγένοντο. δηλοῖ ὧν ταῦτα ὅτι κατεχόμενοι μὲν, ἐθελοκάκεον, ὡς δεσπότῃ ἐργαζόμενοι· ἐλευθερωθέντων δὲ, αὐτὸς ἕκαςος ἑωϋτῷ πρϐθυμέετο κατεργάζεσθαι. ὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔπρησσον.

οθ'. Θηβαῖοι δὲ μετὰ ταῦτα ἐς θεὸν ἔπεμπον, βϐλόμενοι τίσασθαι Ἀθηναίϐς. ἡ δὲ Πυθίη ἀπό σφεων μὲν αὐτέων ὐκ ἔφη αὐτοῖσι εἶναι τίσιν, ἐς Πολύφημον δὲ ἐξενείκαντας ἐκέλευε τῶν ἄγχιςα δέεσθαι. ἀπελθόντων ὧν τῶν θεοπρόπων, ἐξέφερον τὸ χρηςήριον, ἁλίην ποιησάμενοι. ὡς ἐπυνθάνοντο δὲ λεγόντων αὐτέων τῶν ἄγχιςα δέεσθαι, εἶπαν οἱ Θηβαῖοι ἀκϐσαντες τουτέων, ‘ Οὐκ ὧν ἄγχιςα ἡμέων οἰκέουσι ‘ Ταναγραῖοί τε καὶ Κορωναῖοι καὶ Θε- ‘ σπιέες, καὶ ὗτοί γε ἅμα ἡμῖν αἰεὶ μα-

datur intelligi: ſiquidem Athenienſes etiam quamdiu tyrannis ſubjecti fuerunt, nullis finitimorum in bello praeſtantiores erant; liberati vero tyrannis, multo primi extitere. Unde liquet, eos, dum continebantur, ſegnis propoſiti fuiſſe, tanquam domino laborantes: at libertate parta, ſibiipſi quiſque rem gerere properabat. Athenienſes ita agebant.

79. Thebani autem poſt haec ulciſcendi illos cupidi, ſciſcitatum ad deum miſerunt. Quibus reſpondens Pythia, negabat per ſeſe eos poſſe illos ulciſci, ſed ad Polyphemum referentes jubebat ut rogarent proximos. Digreſſis igitur conſultoribus reſponſum vulgaverunt convocato populo Thebani. Ut vero ſciſcitati ſunt dicentibus illis a proximis peti debere, auditis his dicebant; ‘ Numquid non pro-
‘ xime nos incolunt Tanagraei Coronaei-
‘ que et Theſpienſes, qui noſtri aſſidue
‘ commilitones, alacri atque concordi in

'partes animo bella nobiſcum tolerant? 'quid hos rogari oportet? ſed potius non 'hoc eſt oraculum.'

80. Haec illis ſermocinantibus, quidam re audita, inquit, 'Ego quid nobis 'ſignificare velit oraculum videor mihi 'intelligere. Aſopi duae filiae fuiſſe tra- 'duntur, Thebe et Aegina; quae quo- 'niam ſorores ſunt, opinor deum reſpon- 'dere nobis, ut Aeginetas rogemus vi- 'cem noſtram ulciſci.' Thebani, quoniam nulla quam haec viſa eſt excogitari poſſe potior ſententia, protinus miſere ad Aeginetas orandos auxilia, tanquam proximos, ex dei oraculo. Illi petentibus his auxilia dixerunt ſe mittere cum eis Aeacidas.

81. Societate Aeacidarum freti Thebani, quum laceſſiſſent Athenienſes, aſpere ab iiſdem excepti, iterum auxilia virorum remiſſis Aeacidis oraverunt. Quo-

‘ χόμενοι, προθύμως συνδιαφέρουσι τὸν πό-‘ λεμον; τί δεῖ τούτων γε δέεσθαι; ἀλλὰ ‘ μᾶλλον μὴ οὐ τοῦτο ᾖ τὸ χρηστήριον.’

πʹ. Τοιαῦτα δὴ ἐπιλεγομένων, εἶπε δή κοτε μαθών τις, ‘ Ἐγώ μοι δοκέω συνι-‘ έναι [d] τὸ ἐθέλει λέγειν ἡμῖν τὸ χρηστή-‘ ριον [e]· Ἀσωποῦ λέγονται γενέσθαι θυγα-‘ τέρες Θήβη τε καὶ Αἴγινα· τουτέων ἀ-‘ δελφεῶν ἐουσέων, δοκέω ἡμῖν Αἰγινητέων ‘ δέεσθαι τὸν θεὸν χρῆσαι τιμωρητήρων ‘ γενέσθαι.’ καὶ, οὐ γάρ τις γνώμη ταύ-της ἀμείνων ἐδόκεε φαίνεσθαι, αὐτίκα πέμψαντες ἐδέοντο Αἰγινητέων, ἐπικαλεό-μενοι κατὰ τὸ χρηστήριόν σφι βοηθέειν, ὡς ἐόντων ἀγχιστέων. οἱ δέ σφι αἰτέουσι ἐπι-κουρίην τοὺς Αἰακίδας συμπέμπειν [f] ἔ-φασαν.

παʹ. Πειρησαμένων δὲ τῶν Θηβαίων κατὰ τὴν συμμαχίην τῶν Αἰακιδέων, καὶ τρηχέως περιεφθέντων ὑπὸ τῶν Ἀθηναί-

[d] συνεῖναι. [e] MS. λέγειν τὸ μαντήϊον, omissa etiam voce ἡμῖν.
[f] MS. συμπέμθειν.

ων, αὖθις οἱ Θηβαῖοι πέμψαντες, τοὺς μὲν Αἰακίδας σφι ἀπεδίδοσαν, τῶν δὲ ἀνδρῶν ἐδέοντο. Αἰγινῆται δὲ, εὐδαιμονίῃ τε μεγάλῃ ἐπαρθέντες, καὶ ἔχθρης παλαιῆς ἀναμνησθέντες ἐούσης πρὸς Ἀθηναίους τότε Θηβαίων δεηθέντων, πόλεμον ἀκήρυκτον Ἀθηναίοισι ἐπέφερον. ἐπικειμένων γὰρ αὐτέων Βοιωτοῖσι, ἐπιπλώσαντες μακρῆσι νηυσὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν, κατὰ μὲν ἔσυραν Φάληρον, κατὰ δὲ τῆς ἄλλης παραλίης πολλοὺς δήμους. ποιεῦντες δὲ ταῦτα, μεγάλως Ἀθηναίους ἐσινέοντο.

πβ΄. Ἡ δὲ ἔχθρη ἡ προοφειλομένη ἐς Ἀθηναίους ἐκ τῶν Αἰγινητέων, ἐγενέτο ἐξ ἀρχῆς τοιήδε [a]· Ἐπιδαυρίοισι ἡ γῆ καρπὸν οὐδένα ἐδίδου [b]. περὶ ταύτης ὦν τῆς συμφορῆς οἱ Ἐπιδαύριοι ἐχρέωντο ἐν Δελφοῖσι. ἡ δὲ Πυθίη σφέας ἐκέλευε Δαμίης τε καὶ Αὐξησίης ἀγάλματα ἱδρύσασθαι· καί σφι ἱδρυσαμένοισι ἄμεινον συνοίσεσθαι. ἐπηρώτεον ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι κότερα χαλκοῦ ποι-

[a] τοιῆσδε. [b] ἀπεδίδου.

rum prece moti Aeginetae, tum magnitudine opum inflati, tum priſtinae inimicitiae quam geſſere cum Athenienſibus memores, bellum illis haud indictum intulerunt. Nam quum Athenienſes vertiſſent omnes vires adverſus Boeotos, ipſi longis navibus in Atticam trajicientes, tum Phalerum diripuerunt, tum multos populos in cetera ora maritima, magnam ex hac re calamitatem Athenienſibus afferentes.

8 2. Inimicitia autem quae Aeginetas ſtimulabat adverſus Athenienſes, ab initio extitit talis: Epidaurii, quum ſua ipſis terra nihil fructuum efferret, de hac calamitate Delphicum conſuluere oraculum. Quos Pythia juſſit Damiae et Auxeſiae ſimulacra erigere; et poſtquam erexiſſent, melius actum iri. Sciſcitantibus igitur Epidauriis utrum ex aere facerent illa an

ex lapide, Pythia ex neutro permisit fieri, sed e ligno mitis oleae. Rogabantur ergo ab Epidauriis Athenienses ut sibi permitterent oleam caedere, oleas illas rati sacratissimas esse. Fertur etiam nusquam gentium nisi Athenis illa tempestate oleas fuisse. Athenienses se vero dixerunt concessuros, hac tamen lege, si quotannis illi sacra Minervae Urbicae et Erechtheo afferrent. Accepta conditione Epidaurii quae rogabant impetraverunt, et simulacra ex his oleis fabricata statuerunt: terraque sua fructum eis ferente, quod convenerat Atheniensibus persolvebant.

83. Eo adhuc tempore atque superiori Aeginetae Epidauriis parebant, tum in aliis, tum vero in litibus, quas Aeginetae inter se vel actores, vel rei, illuc transeuntes agebant: verum ex eo tempore fabricatis navibus, ad contumaciam versi,

έονται τὰ ἀγάλματα, ἢ λίθυ. ἡ δὲ Πυθίη ὐδετέρα τύτων ἔα, ἀλλὰ ξύλυ ἡμέρης ἐλαίης. ἐδέοντο ὦν οἱ Επιδαύριοι Αθηναίων ἐλαίην σφι δῦναι ταμέσθαι, ἱρωτάτας δὴ κείνας νομίζοντες εἶναι· λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐλαῖαι ἔσαν ἄλλοθι γῆς ὐδαμῦ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἢ Αθήνησι [c]. οἱ δὲ ἐπὶ τοῖσδε δώσειν ἔφασαν, ἐπ᾽ ᾧ ἀπάξουσι ἔτεος ἑκάστου τῇ Αθηναίῃ τε τῇ Πολιάδι ἱρὰ, καὶ τῷ Ερεχθέϊ. καταινέσαντες δ᾽ ἐπὶ τύτοισι οἱ Επιδαύριοι, τῶν τε ἐδέοντο ἔτυχον, καὶ ἀγάλματα ἐκ τῶν ἐλαιέων τυτέων ποιησάμενοι, ἱδρύσαντο. καὶ ἥ τε γῆ σφι ἔφερε [d], καὶ Αθηναίοισι ἐπετέλεον τὰ συνέθεντο.

πγ΄. Τῦτον δ᾽ ἔτι τὸν χρόνον, καὶ τὸν πρὸ τύτυ, Αἰγινῆται Επιδαυρίων ἤκουον, τά τε ἄλλα, καὶ δίκας, διαβαίνοντες ἐς Επίδαυρον, ἐδίδοσάν τε καὶ ἐλάμβανον παρ᾽ ἀλλήλων οἱ Αἰγινῆται, τότε δὲ [e] ἀπὸ τῦδε, νῆάς τε πηξάμενοι, καὶ ἀγνωμοσύνῃ χρη-

[c] ἢ ἐν Αθήναις est in MS. [d] ἔφερε καρπὸν, ξ. [e] τὸ δὲ.

σάμενοι, ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν Ἐπιδαυρίων· ἅτε δὴ ἐόντες διάφοροι, ἐδηλέοντο αὐτούς. ὥστε δὴ θαλασσοκράτορες ἐόντες, καὶ δὴ καὶ τὰ ἀγάλματα ταῦτα τῆς τε Δαμίης καὶ τῆς Αὐξησίης ὑπαιρέονται αὐτέων. καί σφεα ἐκομίσαντο [a] καὶ ἱδρύσαντο τῆς σφετέρης χώρης ἐς τὴν μεσόγαιαν, τῇ Οἴη μέν ἐστι οὔνομα, στάδια δὲ μάλιστά κη ἀπὸ τῆς πόλιος ὡς εἴκοσι [b] ἀπέχει. ἱδρυσάμενοι δὲ ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ, θυσίῃσί τέ σφεα καὶ χοροῖσι γυναικηΐοισι κερτόμοισι ἱλάσκοντο, χορηγῶν ἀποδεικνυμένων ἑκατέρῃ τῶν δαιμόνων δέκα ἀνδρῶν. κακῶς δὲ ἠγόρευον οἱ χοροὶ ἄνδρα μὲν οὐδένα, τὰς δὲ ἐπιχωρίας γυναῖκας. ἦσαν δὲ καὶ τοῖσι Ἐπιδαυρίοισι αἱ τοιαῦται ἱρουργίαι [c]. εἰσὶ δέ σφι καὶ ἄῤῥητοι ἱρουργίαι [c].

πδʹ. Κλεφθέντων δὲ τῶνδε τῶν ἀγαλμάτων, οἱ Ἐπιδαυρίοι τοῖσι Ἀθηναίοισι τὰ συνέθεντο, οὐκ ἐπετέλεον. πέμψαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐμήνυον τοῖσι Ἐπιδαυρίοισι. οἱ δὲ

[a] ἐκομίσαντό τε καὶ. [b] ἐς εἴκοσι. [c] ἱρυργίαι bis.

ab Epidauriis desciverunt: et jam potentiores vastabant eos, quippe maris imperio potiti, tum quoque simulacra ista Damiae et Auxesiae surripuerunt: eaque asportata, in regionis suae mediterraneo loco statuerunt, cui nomen est Oeae, viginti ferme procul ab urbe stadiis. Hoc in loco illis erectis supplicabant sacrificiis atque jocabundis choris mulierum, denis viris utrique daemonum assignatis, qui choris praeessent. Chori autem neminem virum jocis lacessebant, sed indigenas feminas: quae ceremoniae apud ipsos quoque Epidaurios fuerant.

84. Sunt illis etiam arcana sacra. Surreptis statuis, Epidaurii quod fuerant pacti Atheniensibus non solvebant: cujus rei quum a nunciis Atheniensium admonerentur, reddidere rationem cur injurii non

essent: se enim quamdiu apud se statuas habuissent, quod conventum erat exsolvisse, eisdem jam viduatos jure non debere exsolvere, sed Aeginetas, qui illas haberent; a quibus id exigi jubebant. Hoc responso accepto, ad eas repetendas Aeginam Athenienses misere. Aeginetae negare quicquam negotii esse sibi cum Atheniensibus.

85. Athenienses igitur ajunt, post repetitionem illam, triremi una huc navigavisse cives illos, qui ab republica missi Aeginam quum venerunt, simulacra illa, tanquam e suis lignis facta, conati sint suis sedibus emoliri ut asportarent: quumque eo pacto auferre nequirent, circumdatis funibus trahere tentasse. Sed dum trahunt, tonitrum et cum tonitru terraemotum extitisse: eaque de re illos remiges qui trahebant simulacra, in amentiam

ἀπέφαινον λόγῳ ὡς οὐκ ἀδικοῖεν. ὅσον μὲν γὰρ χρόνον εἶχον τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ χώρῃ, ἐπιτελέειν τὰ συνέθεντο. ἐπεὶ δὲ ἐστερῆσθαι αὐτέων, οὐ δίκαιον εἶναι ἀποφέρειν ἔτι, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας αὐτὰ Αἰγινήτας πρήσσεσθαι ἐκέλευον. πρὸς ταῦτα Ἀθηναῖοι, ἐς Αἴγιναν πέμψαντες, ἀπαίτεον τὰ ἀγάλματα· οἱ δὲ Αἰγινῆται ἔφασαν σφίσι τε καὶ Ἀθηναίοισι εἶναι οὐδὲν πρῆγμα.

πε'. Ἀθηναῖοι μέν νυν λέγουσι, μετὰ τὴν ἀπαίτησιν ἀποσταλῆναι τριήρεϊ μιῇ τῶν ἀστῶν τούτους, οἳ ἀποπεμφθέντες ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, καὶ ἀπικόμενοι ἐς Αἴγιναν τὰ ἀγάλματα ταῦτα, ὡς σφετέρων ξύλων ἐόντα, ἐπειρῶντο [d] ἐκ τῶν βάθρων ἐξανασπᾷν, ἵνα σφεα ἀνακομίσωνται· οὐ δυναμένους δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ αὐτέων κρατῆσαι, περιβαλόντας σχοινία ἕλκειν τὰ ἀγάλματα. καί σφι ἕλκουσι, βροντήν τε, καὶ ἅμα τῇ βροντῇ σεισμὸν ἐπιγενέσθαι· τοὺς δὲ τριηρίτας τοὺς ἕλκοντας, ὑπὸ τουτέων ἀλλο-

[d] MS. πειρᾷν.

φρονῆσαι· παθόντας δὲ τοῦτο, κτείνειν ἀλλήλους ἅτε πολεμίους· ἐς ὃ ἐκ πάντων ἕνα λειφθέντα, ἀνακομισθῆναι αὐτὸν ἐς Φάληρον.

πϛ'. Ἀθηναῖοι μὲν οὕτω [e] λέγουσι γενέσθαι· Αἰγινῆται δὲ, οὐ νηΐ μιῇ ἀπικέσθαι Ἀθηναίους, (μίην μὲν γὰρ, καὶ ὀλίγῳ πλεῦνας μιῆς, καὶ εἴ σφι μὴ ἔτυχον ἐοῦσαι νέες, ἀπαμύνεσθαι ἂν εὐπετέως) ἀλλὰ πολλῆσι νηυσὶ ἐπιπλέειν σφι ἐπὶ τὴν χώρην· αὐτοὶ δέ σφι εἶξαι, καὶ οὐ ναυμαχῆσαι. οὐκ ἔχουσι δὲ τοῦτο διασημῆναι ἀτρεκέως, οὔτε εἰ ἑσσονες συγγινωσκόμενοι εἶναι τῇ ναυμαχίῃ, κατὰ τοῦτο εἶξαν, οὔτε εἰ βουλόμενοι ποιῆσαι οἷόν τι καὶ ἐποίησαν. Ἀθηναίους μέν νυν, ἐπεί τέ σφι οὐδεὶς ἐς μάχην κατίσταλο, ἀποβάντας ἀπὸ τῶν νεῶν, τραπέσθαι πρὸς τὰ ἀγάλματα· οὐ δυναμένους δὲ ἀνασπάσαι ἐκ τῶν βάθρων αὐτὰ, οὕτω δὴ περιβαλλομένους σχοινία, ἕλκειν, ἐς οὗ ἑλκόμενα τὰ ἀγάλματα ἀμφότερα τὠυτὸ

[e] μέν νυν οὕτω.

esse conversos: et ex hoc morbo sese tanquam hostes mutuo trucidasse, donec unus ex omnibus relictus est, qui ad Phalerum se recepit.

86. Athenienses quidem ita rem gestam esse memorant: Aeginetae vero non illos una navi venisse, (facile enim se unam navim, atque etiam paulo plures unâ, etiam si sibi nullae fuissent naves, fuisse propulsaturos) sed multis navibus in ipsorum terram invasisse, se vero cessisse, nec pugna navali contendisse. Qui tamen planum facere nequeunt, an quia impares se esse ad pugnam navalem agnoscerent, cesserint; an volentes facere quod etiam fecerunt. Athenienses certe, quod nulli propugnatores obstarent, egressos e navibus ad simulacra se convertisse: et quum ea e suis basibus amoliri nequirent, circumdatis restibus trahere ita conatos, donec illic ambo simulacra, dum traherentur, fecere rem

eandem; ſed apud me fide carentem, alicui forſan alteri credibilem. ajunt enim illa procubuiſſe ſibi in genua, atque ex eo tempore ſemper in hoc geſtu permanſiſſe. Et haec quidem Athenienſes feciſſe: Se vero, quod audirent ſibi bellum ab Athenienſibus illatum iri, praeparaſſe Argivos; et quum Athenienſes in Aeginam exſcendiſſent, Argivos illis adfuiſſe auxilio, eoſque, quum latuiſſent hoſtem in trajiciendo ex Epidauro in inſulam, in Athenienſes, qui nihil praeſciſſent, a navibus diſcluſos irruiſſe: et interea tonitrum ipſis terraeque motum extitiſſe.

87. Haec ab Argivis Aeginetiſque commemorantur. Athenienſes quoque confitentur unum omnino e ſuis incolumem in Atticam revertiſſe, quem tamen Argivi ajunt ſuperſtitem fuiſſe ipſis Atticum exercitum profligantibus; Athenienſes autem daemonio: nihilo ſecius ne

ποιῆσαι· ἐμοὶ μὲν ὧ πιστὰ λέγοντες, ἄλλῳ δέ τεῳ. ἐς γόνατα γάρ σφι αὐτὰ πεσέειν, καὶ τὸν ἀπὸ τούτου χρόνον διατελέειν οὕτω ἔχοντα. Αθηναίους μὲν δὴ ταῦτα ποιέειν. σφέας δὲ Αἰγινῆται λέγουσι πυθομένους τοὺς Αθηναίους, ὡς μέλλοιεν ἐπί σφεας στρατεύεσθαι, ἑτοίμους Αργείους ποιέεσθαι· τούς τε δὴ Αθηναίους ἀποβεβάναι ἐς τὴν Αἰγιναίην [a], καὶ ἥκειν [b] βοηθέοντάς σφι τοὺς Αργείους, καὶ λαθεῖν τε ἐξ Επιδαύρου διαβάντας ἐς τὴν νῆσον, καὶ οὐ προακηκοόσι τοῖσι Αθηναίοισι ἐπιπεσέειν ὑποταμομένους τὸ ἀπὸ τῶν νεῶν· ἅμα τε ἐν τούτῳ τὴν βροντήν τε γενέσθαι καὶ τὸν σεισμὸν αὐτοῖσι.

πζ. Λέγεται μέν νυν ὑπ' Αργείων τε καὶ Αἰγινητέων τάδε· ὁμολογέεται δὲ καὶ ὑπ' Αθηναίων ἕνα μοῦνον τὸν ἀποσωθέντα αὐτέων ἐς τὴν Αττικὴν γενέσθαι. πλὴν Αργεῖοι μὲν λέγουσι, αὐτέων τὸ Αττικὸν στρατόπεδον διαφθειράντων, τὸν ἕνα τοῦτον [c] περιγενέσθαι· Αθηναῖοι δὲ, τοῦ δαιμονίου. πε-

[a] Αἰγινέην. [b] παρεῖναι. [c] τουτέων.

ϱιγενέσθαι μέντοι ȣδὲ τȣ̃τον τὸν ἕνα, ἀλλ᾽ ἀπολέσθαι τρόπῳ τοιῷδε. κομισθεὶς ἄρα [d] ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπήγγειλε τὸ πάθος· πυθομένας δὲ τὰς γυναῖκας τῶν ἐπ᾽ Αἴγιναν ςρατευσαμένων ἀνδρῶν, δεινόν τι ποιησαμένας κεῖνον μοῦνον ἐξ ἁπάντων σωθῆναι, πέριξ τὸν ἄνθρωπον τȣ̃τον λαβούσας, καὶ κεντεύσας τῇσι περόνῃσι τῶν ἱματίων, εἰρωτᾷν ἑκάςην αὐτέων ὅκȣ [e] εἴη ὁ ἑωϋτῆς ἀνήρ. κ̉ τȣ̃τον μὲν οὕτω διαφθαρῆναι. Ἀθηναίοισι δὲ ἔτι τȣ̃ πάθεος δεινότερόν τι δόξαι εἶναι τὸ τῶν γυναικῶν ἔργον· ἄλλῳ μὲν δὴ ȣ̉κ ἔχειν ὅτεῳ ζημιώσουσι τὰς γυναῖκας, τὴν δὲ ἐσθῆτα μετέβαλον αὐτέων ἐς τὴν Ἰάδα. ἐφόρεον γὰρ δὴ προτȣ̃ αἱ τῶν Ἀθηναίων γυναῖκες ἐσθῆτα Δωρίδα, τῇ Κορινθίων παραπλησιωτάτην· μετέβαλον ὦν ἐς τὸν λίνεον κιθῶνα, ἵνα δὴ περόνῃσι μὴ χρέωνται.

πή. Ἔςι δὲ, ἀληθέϊ λόγῳ χρεωμένοισι, ȣ̉κ Ἰὰς αὕτη ἡ ἐσθὴς τοπαλαιὸν, ἀλλὰ

[d] γάρ. [e] ὅκη.

hunc quidem incolumem manſiſſe, ſed periiſſe, hunc in modum: Quum Athenas ſe recepiſſet, clademque renunciaſſet, uxores eorum qui adverſus Aeginam militatum profecti fuerant, indigne ferentes unum iſtum ex omnibus eſſe reducem, circumfuſas hominem prehendiſſe, ac fibulis veſtimentorum pupugiſſe, percontantes ſingulas ubi ſuus vir eſſet, atque hoc modo hunc fuiſſe confectum. Idque factum mulierum viſum eſſe Athenienſibus ipſa clade triſtius. in quas quum alia ratione animadvertere non poſſent, veſtem illarum in Ionicam mutaverunt. nam antea Doricam veſtem gerebant Athenienſium feminae, ſimillimam Corinthiae: eam itaque mutaverunt in lineam, ne fibulis uterentur.

88. Quanquam ſi ex vero ſermocinemur, non Ionica haec olim veſtis fuit, ſed Carica: quoniam omnis priſca veſtis

feminarum Graecanica eadem erat, quam nunc Doricam appellamus. Argivos quod attinet, et Aeginetas, insuper adhuc id etiam fecisse, ut pro lege haberetur apud illorum utrosque, fibulas facere sesquialteras, quam erat mensura quae tunc obtinebat, et has praesertim ab feminis in eorum numinum templis consecrari: Atticum vero neque aliud quicquam ad templum offerre, ne urceum quidem, sed lege juberi ex ollis gentilibus in posterum ibidem potare. Eoque contentionis processere Argivorum atque Aeginetarum mulieres cum Atticis, ut ad meam usque aetatem fibulas gestaverint quam antea grandiores.

89. Inimicitiae principium ab Atheniensibus in Aeginetas ortum, hoc prout commemoratum est, extitit. Cujus rei circa statuas gestae memoriam retinentes, libenter Thebanorum rogatu auxilium tulere Boeotis Aeginetae. Qui quum ma-

Κάειρα· ἐπεὶ ἥγε Ἑλληνικὴ ἐσθὴς πᾶσα ἡ ἀρχαίη τῶν γυναικῶν, ἡ αὐτὴ ἦν, τὴν νῦν Δωρίδα καλέομεν. τοῖσι δὲ Ἀργείοισι καὶ τοῖσι Αἰγινήτῃσι, καὶ πρὸς ταῦτα ἔτι τόδε ποιῆσαι νόμον εἶναι παρὰ σφι ἑκατέροισι, τὰς περόνας ἡμιολίας ποιέεσθαι τοῦ τότε κατεστεῶτος μέτρου, καὶ ἐς τὸ ἱρὸν τῶν θεῶν τουτέων περόνας μάλιστα ἀνατιθέναι τὰς γυναῖκας· Ἀττικὸν δὲ μήτέ τι ἄλλο προσφέρειν πρὸς τὸ ἱρὸν, μήτε κέραμον, ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωριέων [f] νόμον τολοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν. Ἀργείων μέν νυν καὶ Αἰγινητέων αἱ γυναῖκες ἔκ τε τόσου κατ' ἔριν τῶν Ἀθηναίων, περόνας ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἐφόρεον μέζονας ἢ προτοῦ.

πθʹ. Τῆς δὲ ἔχθρης τῆς πρὸς Αἰγινήτας ἐξ Ἀθηναίων γενομένης [g] ἀρχὴ κατὰ τὰ εἴρηται ἐγένετο· τότε δὴ Θηβαίων ἐπικαλεομένων προθύμως τῶν περὶ τὰ ἀγάλματα γενομένων ἀναμιμνησκόμενοι οἱ Αἰγινῆται ἐβοήθεον τοῖσι Βοιωτοῖσι. Αἰγι-

[f] ἐπιχωρίων. [g] Αἰγινήτας Ἀθηναίοισι γενομένης.

νῆται δὴ ἐδήουν τῆς Ἀτλικῆς τὰ παραθαλάσια· καὶ Ἀθηναίοισι ὁρμεωμένοισι ἐπ' Αἰγινήτας ϛρατεύεσθαι, ἦλθε μαντήϊον ἐκ Δελφῶν, ἐπισχόντας ἀπὸ τῦ Αἰγινητέων ἀδικίῦ [a] τριήκονλα ἔτεα, τῷ ἑνὶ καὶ τριηκοϛῷ, Αἰακῷ τέμενος ἀποδέξαντας, ἄρχεσθαι τῦ πρὸς Αἰγινήτας πολέμῦ· καί σφι χωρήσειν τὰ βέλονλαι. ἢν δὲ αὐτίκα ἐπιϛρατεύωνλαι, πολλὰ μέν σφεας ἐν τῷ μεταξὺ τῦ χρόνῦ πείσεσθαι, πολλὰ δὲ καὶ ποιήσειν· τέλος μέντοι καταϛρέψασθαι. ταῦτα ὡς ἀπενειχθένλα ἤκῦσαν [b] οἱ Ἀθηναῖοι, τῷ μὲν Αἰακῷ τέμενος ἀπεδέξαντο τῦτο τὸ νῦν ἐπὶ τῆς ἀγορῆς ἵδρυλαι· τριήκονλα δὲ ἔτεα οὐκ ἀνέσχονλο, ἀκῦσανλες ὅκως χρεὼν εἴη ἐπισχεῖν πεπονθότας ὑπ' Αἰγινηλέων ἀνάρσια.

ϟ' Ἐς τιμωρίην δὲ παρασκευαζομένοισι αὐτοῖσι, ἐκ Λακεδαιμονίων πρῆγμα ἐγειρόμενον, ἐμπόδιον ἐγένετο. πυθόμενοι γὰρ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐκ τῶν Ἀλκμαιωνιδέων

[a] αἰκίῦ. [b] ἄκῦσαν.

ritima Atticae vastarent, Atheniensesque adversus Aeginetas expeditionem inirent, advenit e Delphis oraculum, ut ab Aeginetis laedendis triginta annos abstinerent; tricesimo anno, quum fanum Aeaco dicassent, bellum cum Aeginetis inchoarent, ad votum eis re successura. Sin bellum continuo inferrent, fore ut interea multa ipsi detrimenta acciperent, sed et multa inferrent; sed ad extremum subigerent. Hoc oraculum ad se Athenienses allatum ubi audiere, Aeaco quidem fanum dicaverunt, id quod nunc in foro extructum visitur, sed triginta annos non abstinuerunt, quod videlicet audissent fieri debere ut multa paterentur indigna ab Aeginetis, si bello abstinerent.

90. His tamen ad ulciscendum se parantibus, Lacedaemonium factum extitit impedimento. Siquidem Lacedaemonii, audito commento Alcmaeonidarum erga

Pythiam, et quae egiſſet Pythia in ipſos atque Piſiſtratidas, duplicem ſe jacturam feciſſe animadvertebant: quod et ſuos hoſpites e patria ejeciſſent, et nulla ſibi ex hoc facto gratia ab Athenienſibus haberetur. Praeterea oraculis urgebantur, denunciantibus multa ipſis et atrocia ex Athenienſibus futura, quorum antehac ignari fuiſſent, tunc autem Cleomene Spartam ferente didicerant. Etenim Cleomenes potitus eſt ex arce Athenienſium oraculis quae a Piſiſtratidis prius poſſeſſa, ab iiſdem expulſis relicta fuerant in templo, et relicta Cleomenes ſumpſerat.

91. Ea Lacedaemonii oracula ubi per Cleomenem accepere, et videbant Athenienſes augeſcentes, nec ad ipſis obtemperandum ullo modo eſſe animatos: praeterea animadvertentes genus Atticum quod ſub tyrannide manſurum eſſet in-

ἐς τὴν Πυθίην μεμηχανημένα, καὶ τὰ ἐκ τῆς Πυθίης ἐπὶ σφέας τε καὶ τοὺς Πεισιστρατίδας, συμφορὴν ἐποιεῦντο διπλῆν, ὅτι τε ἄνδρας ξείνους σφι ἐόντας ἐξεληλάκεσαν ἐκ τῆς ἐκείνων, καὶ ὅτι ταῦτα ποιήσασι χάρις οὐδεμίη ἐφαίνετο πρὸς τῶν Ἀθηναίων. ἔτι τε πρὸς τούτοισι ἐνῆγόν σφεας οἱ χρησμοὶ, λέγοντες πολλά τε καὶ ἀνάρσια ἔσεσθαι αὐτοῖσι ἐξ Ἀθηναίων, τῶν πρότερον μὲν ἔσαν ἀδαέες, τότε δὲ, Κλεομένεος κομίσαντος ἐς Σπάρτην, ἐξέμαθον. ἐκτήσατο δὲ ὁ Κλεομένης ἐκ τῆς Ἀθηναίων ἀκροπόλιος τοὺς χρησμοὺς, τοὺς ἐκέκτηντο [c] πρότερον μὲν οἱ Πεισιστρατίδαι, ἐξελαυνόμενοι δὲ ἔλιπον ἐν τῷ ἱρῷ· καταλειφθέντας δὲ ὁ Κλεομένης ἀνέλαβε.

ϟα΄. Τότε δὲ ὡς ἀνέλαβον οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς χρησμοὺς, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἑώρων αὐξομένους, καὶ οὐδαμῶς ἑτοίμους ἐόντας πείθεσθαί σφι, νόῳ λαβόντες ὡς ἐλεύθερον μὲν ἐὸν τὸ γένος τὸ Ἀττικὸν, ἰσόῤῥοπον τῷ

[c] ἔκτηντο.

ἑωϋτῶν γίνοιτο [d], κατεχόμενον δὲ ὑπὸ τυραννίδος, ἀσθενὲς, καὶ πειθαρχέεσθαι ἑτοῖμον· μαθόντες δὲ τουτέων [e] ἕκαστα, μετεπέμποντο Ἱππίην τὸν Πεισιστράτου ἀπὸ Σιγείου τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐς ὃ καταφεύγουσι οἱ Πεισιστρατίδαι. ἐπεί τε δέ σφι Ἱππίης καλεόμενος ἧκε, μεταπεμψάμενοι καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ἀγγέλους, ἔλεγόν σφι Σπαρτιῆται τάδε, ‘ Ἄνδρες σύμ-
‘ μαχοι, συγγινώσκομεν αὐτοῖσι ἡμῖν οὐ
‘ ποιήσασι ὀρθῶς. ἐπαρθέντες γὰρ κιβδή-
‘ λοισι μαντηΐοισι, ἄνδρας ξείνους ἐόντας ἡ-
‘ μῖν τὰ μάλιστα, καὶ ἀναδεκομένους ὑποχει-
‘ ρίας παρέξειν τὰς Ἀθήνας, τούτους ἐκ
‘ τῆς πατρίδος ἐξηλάσαμεν, καὶ ἔπειτα ποι-
‘ ήσαντες ταῦτα, δήμῳ ἀχαρίστῳ παρεδώ-
‘ καμεν τὴν πόλιν· ὃς ἐπεί τε δι’ ἡμέας
‘ ἐλευθερωθεὶς ἀνέκυψε, ἡμέας μὲν καὶ τὸν
‘ βασιλῆα ἡμέων περιϋβρίσας ἐξέβαλε, δό-
‘ ξαν δὲ φύσας αὐξάνεται· ὥστε ἐκμεμα-
‘ θήκασι μάλιστα μὲν οἱ περίοικοι αὐτέων

[d] ἑωϋτῶν ἂν γίνοιτο. [e] μαθόντες τουτέων.

ſirmum, et parendo promptum, nunc parta libertate vel ſuo par exſtiturum: haec ſingula conſiderantes, arceſſiverunt Hippiam Piſiſtrati a Sigeo Helleſponti, quo Piſiſtratidae confugerant. Poſtquam Hippias arceſſitus adfuit, accitis etiam aliorum ſociorum nunciis, ita Spartiatae apud eos verba fecere, ‘ Agnoſcimus, viri ſocii, nos ‘ haud recte egiſſe, qui ementitis ora- ‘ culis inducti, viros qui erant noſtri in ‘ primis hoſpites, quique receperant prae- ‘ bere nobis Athenas obnoxias, illos e ‘ patria ejecimus, et poſt id peractum in- ‘ grato populo urbem tradidimus: qui ‘ poſteaquam per nos liberatus caput e- ‘ rexit, nos pariter ac regem noſtrum per ‘ dedecus ejecit; inflatuſque ſuperbe, fa- ‘ mam auget, ut praecipue quidem Boe- ‘ oti illorum finitimi atque Chalcidenſes ‘ didicerunt, fortaſſis et alius quis, ſi pec-

'caverit, idem discet. Quare, quoniam in 'illis agendis peccavimus, nunc dabimus 'operam ut illuc euntes una vobiscum, 'illos puniamus. Hac enim de caussa et 'Hippiam et vos e sua quosque urbe ar- 'cessivimus, ut publico consensu et com- 'muni exercitu introducentes hunc A- 'thenas, reddamus quae abstulimus.'

92. Haec Spartiatae. Quae quum alii plerique socii non probarent, attamen silentium tenerent, Corinthius Sosicles ita loquutus est: 'Certe quo tempore et hoc 'coelum infra terram, ac terra sublimis 'supra coelum erit, hominesque domici- 'lium in mari habebunt, et pisces, quod 'antea homines; quando vos, Lacedae- 'monii, rebus publicis eversis, tyrannides 'in urbes introducere conabimini. qui- 'bus nihil est in rebus humanis neque in- 'justius, neque magis pollutum caedibus.

‘ Βοιωτοὶ καὶ Χαλκιδέες, τάχα δέ τις καὶ ἄλ-
‘ λος ἐκμαθήσεται ἁμαρτών. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνα
‘ ποιήσαντες ἡμάρτομεν, νῦν πειρησόμεθά
‘ σφεας ἅμα ὑμῖν ἀπικόμενοι τίσασθαι.
‘ αὐτοῦ γὰρ δὴ τοῦδε εἵνεκε τόνδε τε Ἱπ-
‘ πίην μετεπεμψάμεθα καὶ ὑμέας ἀπὸ τῶν
‘ πολίων, ἵνα κοινῷ τε λόγῳ καὶ κοινῷ στό-
‘ λῳ ἐσαγαγόντες αὐτὸν ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀ-
‘ ποδῶμεν τὰ καὶ ἀπειλόμεθα [a].’

ϞΒʹ. Οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον· τῶν δὲ συμμάχων τὸ πλῆθος οὐκ ἐνεδέκετο τοὺς λόγους· οἱ μέν νυν ἄλλοι ἡσυχίην ἦγον· Κορίνθιος δὲ Σωσικλέης [b] ἔλεξε τάδε, ‘ Ἡ δὴ
‘ ὅτε ὁ οὐρανὸς ἔσται ἔνερθε τῆς γῆς, καὶ ἡ
‘ γῆ μετέωρος ὑπὲρ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ ἄν-
‘ θρωποι νομὸν ἐν θαλάσσῃ ἕξουσι, καὶ οἱ
‘ ἰχθύες τὸν πρότερον ἄνθρωποι, ὅτε γε ὑ-
‘ μεῖς [c] ὦ Λακεδαιμόνιοι ἰσοκρατίας καταλύοντες, τυραννίδας ἐς τὰς πόλιας κατάγειν παρασκευάζεσθε· τοῦ οὔτε ἀδικώτερον οὐδέν ἐστι κατ' ἀνθρώπους, οὔτε μιαιφο-

[a] τὰ ἀπειλόμεθα. [b] MS. habet continue Σωκλῆς. [c] ὅτι ὑμεῖς.

' νώτερον. εἰ γὰρ δὴ τῦτό γε δοκέοι ὑμῖν εἶ-
' ναι χρηςὸν, ὥστε τυραννεύεσθαι τὰς πό-
' λιας, αὐτοὶ πρῶτοι τύραννον καταςησά-
' μενοι παρὰ σφίσι αὐτοῖσι, οὕτω κ̀ τοῖσι
' ἄλλοισι δίζεσθε καΐςάναι· νῦν δὲ, αὐτοὶ
' ἄπειροι ἐόντες τυράννων, κ̀ φυλάσσοντες
' δεινότατα τοῦτο ἐν τῇ Σπάρτῃ μὴ γενέ-
' σθαι, παραχρᾶσθε ἐς τοὺς συμμάχους.
' εἰ δὲ αὐτῦ ἔμπειροι ἔατε, κατάπερ ἡμεῖς,
' εἴχετε ἂν περὶ αὐτῦ γνώμας ἀμείνονας
' συμβάλλεσθαι ἤπερ νῦν. Κορινθίοισι γὰρ
' ἦν πόλιος κατάςασις τοιήδε. ἦν ὀλιγαρ-
' χίη, κ̀ ῦτοι Βακχιάδαι καλεόμενοι ἔνε-
' μον τὴν πόλιν· ἐδίδοσαν δὲ κ̀ ἤγοντο ἐξ
' ἀλλήλων. Αμφίονι δὲ ἐόντι τῦτέων τῶν
' ἀνδρῶν, γίνεται θυγάτηρ χωλή· ὔνομά
' δέ οἱ ἦν Λάβδα. ταύτην, Βακχιαδέων
' γὰρ ὐδεὶς ἤθελε γῆμαι, ἴσχει Ηετίων ὁ
' Εχεκράτεος· δήμυ μὲν ἐκ Πέτρης ἐὼν,
' ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν Λαπίθης τε κ̀ Καινί-
' δης. ἐκ δέ οἱ ταύτης τῆς γυναικὸς, οὐδ'

'Quod si bonum vobis videtur civitates
'subesse tyrannidi, ipsi vobis primi tyran-
'num constituite, atque ita ut aliis con-
'stituatis operam date. At nunc ipsi ty-
'rannorum expertes, et ne id in Sparta
'contingat vehementissime caventes, hoc
'in socios studetis efficere: qui si essetis, ut
'nos sumus, experti, meliorem quam nunc
'facitis, de hac re sententiam conferre
'possetis. Nam iste apud Corinthios civi-
'tatis status fuit. Erat paucorum regimen:
'et ii qui Bacchiadae vocabantur, urbem
'gubernabant; ultro citroque inter eos
'matrimonia contrahebantur. Horum u-
'ni nomine Amphioni nata est filia clau-
'da, cui nomen erat Labda: quam quo-
'niam nemo Bacchiadarum ducere vole-
'bat, duxit Eetion Echecratis filius, e
'Petra quidem populo, sed ab prima ori-
'gine Lapitha ac Caenides. Qui quum
'neque ex hac muliere, neque ex alia tol-

'leret liberos, profectus est Delphos ad 'consulendum de prole. eum introeun- 'tem statim Pythia his versibus compel- 'lavit,

'Eetion, te nemo (licet sis tantus) honorat.
'Conceptum pariet saxum grave Labda, monarchos
'Quod cadet in cives, emendabitque Corinthum.

'Hoc oraculum Eetioni redditum, enun- 'ciatur casu Bacchiadis, quibus prius de 'Corintho editum oraculum erat obscu- 'rum et ignotum, eodem respiciens, quo 'etiam istud Eetionis et in haec verba,

'Concipit in petris aquila, enixura leonem
'Robustum, saevum, genua et qui multa resolvet.
'Haec bene nunc animis versate Corinthia proles,
'Quae colis ad pulchram Pirenem, altumque Corin-
'thum.

'Id quidem antea Bacchiadis datum non 'erat intellectum; tunc autem Eetioni da- 'tum quum percepissent, statim etiam i- 'stud prius intellexerunt, quippe conci- 'nens oraculo Eetionis. Hoc quum ani-

‘ ἐξ ἄλλης, παῖδες ἐγένοντο· ἐστάλη ὦν ἐς
‘ Δελφοὺς περὶ γόνου. ἐσιόντα δὲ αὐτὸν, ἰ-
‘ θέως ἡ Πυθίη προσαγορεύει τοῖσιδε τοῖσι
‘ ἔπεσι,

‘ Ἠετίων, οὔτις σε τίει πολύτιτον ἐόντα.
‘ Λάβδα κύει, τέξει δὲ ὀλοίτροχον· ἐν δὲ πεσεῖται
‘ Ἀνδράσι μουνάρχοισι, δικαιώσει δὲ Κόρινθον.

‘ ταῦτα χρησθέντα τῷ Ἠετίωνι, ἐξαγ-
‘ γέλλεταί κως τοῖσι Βακχιάδῃσι, τοῖσι
‘ τὸ μὲν πρότερον γενόμενον χρηστήριον ἐς
‘ Κόρινθον ἦν ἄσημον, φέρον τε ἐς τὠϋτὸ
‘ καὶ τὸ τοῦ Ἠετίωνος, καὶ λέγον ὧδε,

‘ Αἰετὸς ἐν πέτρῃσι κύει. τέξει δὲ λέοντα
‘ Καρτερὸν, ὠμηστήν· πολλῶν δ' ὑπὸ γούνατα λύσει.
‘ Ταῦτά νυν εὖ φράζεσθε Κορίνθιοι, οἳ περὶ καλὴν
‘ Πειρήνην οἰκεῖτε καὶ ὀφρυόεντα Κόρινθον.

‘ τοῦτο μὲν δὴ τοῖσι Βακχιάδῃσι πρότερον
‘ γενόμενον, ἦν ἀτέκμαρτον· τότε δὲ τῷ
‘ Ἠετίωνι γενόμενον ὡς ἐπύθοντο, αὐτίκα
‘ καὶ τοπρότερον συνῆκαν, ἐὸν συνῳδὸν τῷ
‘ Ἠετίωνος. συνέντες δὲ καὶ τοῦτο, εἶχον ἐν

• ἡσυχίῃ, ἐθέλοντες τὸν μέλλοντα Ἠετίωνι
• γενέσθαι γόνον διαφθεῖραι. ὡς δ' ἔτεκε
• ἡ γυνὴ, τάχιστα πέμπουσι σφέων αὐτέ-
• ων δέκα ἐς τὸν δῆμον ἐν τῷ κατοίκητο
• Ἠετίων, ἀποκτενέοντας τὸ παιδίον. ἀπι-
• κόμενοι δὲ οὗτοι ἐς τὴν Πέτρην, καὶ παρελ-
• θόντες ἐς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἠετίωνος, αἴτε-
• ον τὸ παιδίον· ἡ δὲ Λάβδα, εἰδυῖά τε οὐ-
• δὲν τῶν εἵνεκα ἐκεῖνοι ἀπικοίατο, καὶ δο-
• κέουσά σφεας φιλοφροσύνης τοῦ πατρὸς
• εἵνεκα αἰτέειν, φέρουσα ἐνεχείριζε αὐτέ-
• ων ἑνί. τοῖσι δὲ ἄρα ἐβεβούλευτο κατ' ὁ-
• δὸν, τὸν πρῶτον αὐτέων λαβόντα τὸ παι-
• δίον προσουδίσαι. ἐπεί τε ὦν ἔδωκε φέρου-
• σα ἡ Λάβδα, τὸν λαβόντα τῶν ἀνδρῶν
• θείῃ τύχῃ προσεγέλασε τὸ παιδίον. καὶ
• τὸν, φρασθέντα τοῦτο, οἶκτός τις ἴσχει
• ἀποκτεῖναι. καταικτείρας δὲ παραδιδοῖ τῷ
• δευτέρῳ· ὁ δὲ, τῷ τρίτῳ. οὕτω δὴ διε-
• ξῆλθε διὰ πάντων τῶν δέκα παραδιδόμε-
• νον, οὐδενὸς βουλομένου διεργάσασθαι. ἀπο-

'madvertiſſent, ſilentio ſuppreſſere, animo futurum Eetionis filium extinguendi. Et ut primum mulier enixa eſt, miſerunt e ſuo numero decem viros ad populum, in quo habitabat Eetion, qui puerulum extinguerent. Iſti, poſtquam ad Petram pervenere, et ad Eetionis atrium acceſſere, puerum petunt. Labda cur veniſſent ignara, paternaeque amicitiae officio veniſſe eos rata, affert filium, et in unius eorum manum porrigit. erat autem inter viam illis conſtitutum, ut qui primus eorum puerulum cepiſſet, is humi illum allideret. Verum divina quadam fortuna puerulus ei viro cui a Labda traditus erat, arriſit. quam rem illi conſideranti miſeratio ſubiit ejus occidendi. Sic miſertus alteri tradidit, et ille tertio, atque ita deinceps per manus traditus infans, per omnes decem tranſiit: ac nemine interimere volente, rurſus

' matri eſt redditus. Illi egreſſi atque an-
' te januam ſtantes, alius alium incuſa-
' bant caſtigabantque, ſed primum prae-
' cipue, qui eum nactus ex convento non
' feciſſet; donec interjecto temporis ſpa-
' tio placitum eſt, ut rurſus introgreſſi om-
' nes fierent participes caedis. Sed erat
' neceſſe ex Eetionis prole germinari Co-
' rintho perniciem. nam Labda ſtans ad
' eaſdem fores, haec omnia exaudiebat:
' eoque metuens ne illi immutata volun-
' tate acceptum rurſus puerulum interime-
' rent, aſportavit, et occuluit in eo, ubi
' minime cogitari poterat, nempe in men-
' ſura frumentaria: quum ſciret, illos, ſi
' redirent ad inveſtigandum, ſcrutaturos
' omnia: ut et contigit. nam introgreſſis
' et ſcrutantibus ubi non apparuit, viſum
' eſt eis abeundum, atque iis a quibus
' miſſi eſſent, dicendum ſe cuncta quae
' illi mandaſſent perpetraſſe: atque ita re-

' δόντες ὦν ὀπίσω τῇ τεκούσῃ τὸ παιδίον,
' καὶ ἐξελθόντες ἔξω, ἑστεῶτες ἐπὶ τῶν θυ-
' ρέων, ἀλλήλων ἅπτοντο, καταιτιώμενοι·
' καὶ μάλιστα τοῦ πρώτου λαβόντος, ὅτι οὐκ
' ἐποίησε κατὰ τὰ δεδογμένα· ἐς ὃ δή σφι
' χρόνου ἐγγινομένου, ἔδοξε αὖτις παρελθόντας
' πάντας τοῦ φόνου μετίσχειν. ἔδει δὲ ἐκ τοῦ
' Ἠετίωνος γόνου Κορίνθῳ κακὰ ἀναβλα-
' στεῖν· ἡ Λάβδα γὰρ πάντα ταῦτα ἤκουε
' ἑστεῶσα πρὸς αὐτῇσι τῇσι[a] θύρῃσι· δεί-
' σασα δὲ μή σφι μεταδόξῃ, καὶ τὸ δεύτερον
' λαβόντες τὸ παιδίον ἀποκτείνωσι, φέρου-
' σα κατακρύπτει[b] ἐς τὸ ἀφραστότατόν οἱ
' ἐφαίνετο εἶναι, ἐς κυψέλην· ἐπισταμένη
' ὡς εἰ ὑποστρέψαντες ἐς ζήτησιν ἀπικνέ-
' οιντο[c], πάντα ἐρευνήσειν μέλλοιεν. τὰ δὲ
' καὶ ἐγίνετο. ἐλθοῦσι δὲ καὶ[d] διζημένοισι αὐ-
' τοῖσι ὡς οὐκ ἐφαίνετο, ἐδόκεε ἀπαλλάσ-
' σεσθαι, καὶ λέγειν πρὸς τοὺς ἀποπέμψαν-
' τας, ὡς πάντα ποιήσειαν τὰ ἐκεῖνοι ἐνε-
' τείλαντο. οἱ μὲν δὴ ἀπελθόντες, ἔλεγον

[a] πρὸς τῇσι. [b] κατακρύπτει. [c] ἀπικοίατο. [d] ἐσελθοῦσι γὰρ καί.

ταῦτα. Ηετίωνι δὲ μετὰ ταῦτα ὁ παῖς ηὐξάνετο· καί οἱ διαφυγόντι τοῦτον τὸν κίνδυνον, ἀπὸ τῆς κυψέλης ἐπωνυμίην Κύψελος οὔνομα ἐτέθη. ἀνδρωθέντι δὲ καὶ μαντευομένῳ Κυψέλῳ ἐγένετο ἀμφιδέξιον χρηστήριον ἐν Δελφοῖσι, τῷ πίσυνος γενόμενος ἐπεχείρησέ τε καὶ ἔσχε Κόρινθον. ὁ δὲ χρησμὸς, ὅδε ἦν·

Ὀλβιος οὗτος ἀνὴρ ὃς ἐμὸν δόμον ἐσκαταβαίνει,
Κύψελος Ηετίδης, βασιλεὺς κλειτοῖο Κορίνθου·
Αὐτὸς, καὶ παῖδες, παίδων γε μὲν οὐκέτι παῖδες.

τὸ μὲν δὴ χρηστήριον τοῦτο ἦν. τυραννεύσας δὲ ὁ Κύψελος, τοιοῦτος δή τις ἀνὴρ ἐγένετο· πολλοὺς [c] μὲν Κορινθίων ἐδίωξε, πολλοὺς δὲ χρημάτων ἀπεστέρησε, πολλῷ δ' ἔτι πλείστους τῆς ψυχῆς. ἄρξαντος δὲ τούτου ἐπὶ τριήκοντα ἔτεα, καὶ διαπλεύσαντος τὸν βίον εὖ, διάδοχός οἱ τῆς τυραννίδος ὁ παῖς Περίανδρος γίνεται. ὁ τοίνυν Περίανδρος κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν ἠπιώτερος τοῦ πατρός· ἐπεί τε δὲ ὡμίλησε δι' ἀγγέλων Θρασυβούλῳ

[c] δή τις ἦν ἀνήρ. πολλούς. Ita exstat hic locus in MS.

'versi dixerunt. Post haec Eetionis filio 'crescenti impositum est nomen Cypselo, 'ob periculum hoc quod devitaverat in 'cypsela, *vel mensura frumentaria.* Ubi 'autem in virilem adolevit aetatem, con-'sulenti oraculum Delphis, anceps red-'ditum, quo fretus Corinthum aggressus 'occupavit. oraculum autem hoc erat,

' Vir locuples nostras hic qui descendit ad aedes
' Cypselus Eetides, clarae rex ille Corinthi,
' Ipse, et eo nati, sed nulli deinde nepotes.

'Et oraculum quidem hoc erat. Cypse-'lus vero tyrannide potitus, talis extitit, 'ut Corinthiorum multos insequutus sit, 'multos pecunia, longe plurimos anima 'privaverit. Cui, quum triginta regnasset 'annos, bene vita defuncto successit in 'tyrannide filius Periander, qui intra ini-'tia mitius agebat quam pater: sed ubi 'per nuncios consuetudinem habuit cum

' Thrafybulo Mileti tyranno, multo ma-
' gis quam pater cruentus effectus eft.
' Miffo enim legato, Thrafybulum inter-
' rogavit qua ratione ipfe rebus tutius con-
' ftitutis, civitatem pulcherrime guberna-
' ret. Thrafybulus, eo qui a Periandro
' miffus erat, extra oppidum educto, in-
' greffus eft arvum quoddam fatum, et u-
' na cum eo fegetem interambulans, fcifci-
' tabatur et repetebat hominem de fuo ad-
' ventu e Corintho, detruncans identidem
' ut quamque videbat fpicam fupra alias
' extantem, donec fegetem formofiffimam
' atque profundiffimam hunc in modum
' corrupit: praediumque illud pervaga-
' tus, nullo verbo reddito legatum remi-
' fit. Reverfus Corinthum legatus, avido
' praeceptionis audiendae Periandro, ne-
' gavit fibi quippiam refpondiffe Thra-
' fybulum, et mirari quod fe ad virum ve-

‘ τῷ Μιλήτου τυράννῳ, πολλῷ ἔτι ἐγέ-
‘ νετο Κυψέλου μιαιφονώτερος. πέμψας
‘ γὰρ παρὰ Θρασύβουλον κήρυκα, ἐπυν-
‘ θάνετο ὅντινα ἂν τρόπον [a] ἀσφαλέστερον
‘ καταστησάμενος τῶν πρηγμάτων, κάλ-
‘ λιστα τὴν πόλιν ἐπιτροπεύοι· Θρασύβου-
‘ λος δὲ τὸν ἐλθόντα παρὰ τοῦ Περιάνδρου
‘ ἐξῆγε ἔξω τοῦ ἄστεος. ἐσβὰς δὲ ἐς ἄρουραν
‘ ἐσπαρμένην, ἅμα τε διεξήιε τὸ λήϊον,
‘ ἐπειρωτῶν τε καὶ ἀναποδίζων τὸν κήρυκα
‘ κατὰ τὴν ἀπὸ Κορίνθου ἄπιξιν· καὶ ἐκό-
‘ λουε αἰεὶ ὅκως τινὰ ἴδοι [b] τῶν ἀσταχύων
‘ ὑπερέχοντα· κολούων [c] δὲ, ἔῤῥιπτε· ἐς οὗ
‘ τοῦ λήϊου τὸ κάλλιστόν τε καὶ βαθύτατον
‘ διέφθειρε τρόπῳ τοιούτῳ. διεξελθὼν δὲ τὸ
‘ χωρίον, καὶ ὑποθέμενος ἔπος οὐδὲν, ἀπο-
‘ πέμπει τὸν κήρυκα. νοστήσαντος δὲ τοῦ
‘ κήρυκος ἐς τὴν Κόρινθον, ἦν πρόθυμος πυν-
‘ θάνεσθαι τὴν ὑποθήκην ὁ Περίανδρος· ὁ
‘ δὲ οὐδέν οἱ ἔφη Θρασύβουλον ὑποθέσθαι·
‘ θωϋμάζειν τε αὐτοῦ, παρ' οἷόν μιν ἀν-

[a] ὅντινα τρόπον. [b] τινὰς ἤδη. [c] ὑπερέχοντας τῶν ἄλλων κολούων.

‘ δρα ἀποπέμψειε, ὡς παραπλῆγά τε ϗ
‘ τῶν ἑωϋτοῦ συνάμορον· ἀπηγεόμενος τά-
‘ περ πρὸς Θρασυβούλου ὀπώπεε. Περίαν-
‘ δρος δὲ, συνιεὶς τὸ ποιηθὲν, ϗ νόῳ ἴσχων
‘ ὡς οἱ ὑπετίθετο Θρασύβουλος τοὺς ὑπει-
‘ ρόχους [d] τῶν ἀςῶν φονεύειν, ἐνθαῦτα δὴ
‘ πᾶσαν κακότητα ἐξέφαινε ἐς τοὺς πολι-
‘ ήτας. ὅσα γὰρ Κύψελος ἀπέλιπε, κτεί-
‘ νων τε ϗ διώκων Περίανδρός σφεα ἀπε-
‘ τέλεσε· μιῇ δὲ ἡμέρῃ ἀπέδυσε πάσας τὰς
‘ Κορινθίων γυναῖκας, διὰ τὴν ἑωϋτοῦ γυ-
‘ ναῖκα Μέλισσαν. πέμψαντι γάρ οἱ ἐς
‘ Θεσπρωτοὺς ἐπ' Ἀχέροντα ποταμὸν ἀγ-
‘ γέλους ἐπὶ τὸ νεκυομαντήϊον παρακατα-
‘ θήκης πέρι ξεινικῆς, οὔτε σημανέειν ἔφη
‘ ἡ Μέλισσα ἐπιφανεῖσα, οὔτε κατερέειν
‘ ἐν τῷ κέεται χώρῳ ἡ παρακαταθήκη·
‘ ῥιγοῦν τε γάρ, ϗ εἶναι γυμνή· τῶν γάρ
‘ οἱ συγκατέθαψε ἱματίων ὄφελος εἶναι οὐ-
‘ δὲν, οὐ κατακαυθέντων. μαρτύριόν δέ οἱ
‘ εἶναι ὡς ἀληθέα ταῦτα λέγει, ὅτι ἐπὶ

[d] ὑπερόχους.

'sanum Periander misisset,et sua ipsius de-' struentem: exponitque quae ex Thra-' sybulo vidisset. Periander id quod a' Thrasybulo actum erat intelligens, at-' que interpretans sibi ab illo praeceptum' ut eminentissimos quosque popularium' interimeret, tunc vero omnem in cives' malitiam exercuit, interficiendo ac per-' sequendo consummans id quod a Cy-' pselo fuerat omissum. Atque adeo die' uno universas mulieres Corinthias exuit,' propter Melissam uxorem suam. nam' quum ad Thesprotos ad flumen Ache-' rontem misisset nuncios sciscitatum ne-' cyomantium de hospitis deposito, Me-' lissa apparens negavit se indicaturam aut' dicturam ubinam depositum esset collo-' catum; algere enim se et nudam esse.' nihil enim sibi prodesse vestes cum qui-' bus sepulta fuisset, utpote non concre-' matas. Cujus rei, quod vera loqueretur,

'testimonio foret, quod Periander in fri-
'gidum furnum panes ingessisset. Haec
'Periandro renunciata, ob illud argumen-
'tum fidem fecere, quod ipse cum Melissa
'jam cadavere coierat. Itaque statim post id
'nuncium per praeconium edixit, ut om-
'nes Corinthiorum mulieres ad Junonis
'templum prodirent. Eo, tanquam ad
'festum, quam ornatissime poterant quum
'issent mulieres istae, positis clam satelli-
'tibus, omnes sine discrimine, ingenuas
'pariter et ancillas, exuit atque ad fove-
'am comportatas vestes Melissam precan-
'do cremavit. Haec ubi fecit, et nuncios
'iterum eosdem misit, tunc ei Melissae
'idolum exposuit ubinam depositum ho-
'spitis collocasset. Hujusmodi quidem
'vobis, Lacedaemonii, est tyrannis, et ta-
'le opus; eoque nos Corinthios cum
'magna admiratio cepit, simulatque vidi-
'mus vos arcessere Hippiam, tum vero

‘ ψυχρὸν τὸν ἰπνὸν Περίανδρος τοὺς ἄρτους
‘ ἐπέβαλε. ταῦτα δὲ ὡς ὀπίσω ἀπηγγέλ-
‘ θη τῷ Περιάνδρῳ, πιστὸν γάρ οἱ ἦν τὸ
‘ συμβόλαιον, ὃς νεκρῷ [e] ἐούσῃ Μελίσσῃ
‘ ἐμίγη, ἰθέως δὴ μετὰ τὴν ἀγγελίην, κή-
‘ ρυγμα ἐποιήσατο, ἐς τὸ Ἡραῖον ἐξιέναι
‘ πάσας τὰς Κορινθίων γυναῖκας. αἱ μὲν
‘ δὴ, ὡς ἐς ὁρτὴν ἤισαν κόσμῳ τῷ καλλίστῳ
‘ χρεώμεναι· ὁ δ' ὑποστήσας τοὺς δορυφό-
‘ ρους, ἀπέδυσέ σφεας, πάσας ὁμοίως τάς
‘ τ' ἐλευθέρας καὶ τὰς ἀμφιπόλους. συμφο-
‘ ρήσας δὲ ἐς ὄρυγμα, Μελίσσῃ ἐπευχόμε-
‘ νος κατέκαιε. ταῦτα δέ οἱ ποιήσαντι, καὶ
‘ τοδεύτερον πέμψαντι, ἔφραζε τὸ εἴδωλον
‘ τὸ Μελίσσης ἐς τὸν κατέθηκε χῶρον τοῦ
‘ ξείνου τὴν παρακαταθήκην. τοιοῦτο μέν
‘ ἐστι ὑμῖν ἡ τυραννὶς ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ
‘ τοιούτων ἔργων. ἡμέας δὲ τοὺς [f] Κορινθίους
‘ τότε αὐτίκα θῶυμα μέγα εἶχε, ὅτι
‘ ὑμέας εἴδομεν μεταπεμπομένους Ἱππίην·
‘ νῦν τε δὴ καὶ μεζόνως θωϋμάζομεν λέγον-

[e] νεκρῇ. [f] διαυτοὺς τούς.

‘ τας ταῦτα· ἐπιμαρτυρόμεθά τε ἐπικα-
‘ λεόμενοι ὑμῖν θεὺς τὺς Ἑλληνίους, μὴ
‘ κατιστάναι τυραννίδας ἐς τὰς πόλιας.
‘ ὐκῶν ἢν μὴ παύσησθε, ἀλλὰ πειρήση-
‘ σθε παρὰ τὸ δίκαιον κατάγοντες Ἱππί-
‘ ην, ἴστε ὑμῖν Κορινθίυς γε ὐ συναινέοντας.’

Ϟγ΄. Σωσικλέης μὲν ἀπὸ Κορίνθυ πρεσβεύων ἔλεξε τάδε. Ἱππίης δὲ αὐτὸν ἀμείβετο, τὺς αὐτὺς ἐπικαλέσας θεοὺς κείνῳ, ἦ μὲν Κορινθίυς μάλιστα πάντων ἐπιποθήσειν Πεισιστρατίδας, ὅταν σφι ἥκωσι ἡμέραι αἱ κύριαι ἀνιᾶσθαι ὑπ᾽ Ἀθηναίων. Ἱππίης μὲν τύτοισι ἀμείψατο, οἷα τὺς χρησμὺς ἀτρεκέστατα ἀνδρῶν ἐξεπιστάμενος. οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ξυμμάχων τέως μὲν εἶχον ἐν ἡσυχίῃ σφέας αὐτύς· ἐπεί τε δὲ Σωσικλέος ἤκυσαν εἴπαντος ἐλευθερῶσαι, πᾶς [a] τις αὐτέων φωνὴν ῥήξας, αἱρέετο τοῦ Κορινθίυ τὴν γνώμην· Λακεδαιμονίοισί τε ἐπεμαρτυρέοντο, μὴ ποιέειν μηδὲν νεώτερον περὶ πόλιν Ἑλλάδα [b]. ὕτω μὲν τῦτο [c] ἐπαύσθε.

[a] ἐλευθέρως ἅπας. [b] Ἑλληνίδα. [c] ταῦτα.

'major nunc dum ista dicitis. Propterea 'deos Graecorum invocantes obtestamur 'vos, ne velitis tyrannides in civitatibus 'constituere; quod si non omittitis, sed 'tentabitis praeter aequum reducere Hip- 'piam, scitote Corinthios vobis non assen- 'suros.'

93. Haec quidem Sosicles ab Corintho legatus dixit; quem excipiens Hippias eosdem illi deos invocando dixit, Certe Corinthios maxime omnium desideraturos Pisistratidas, quum ipsis venissent dies statuti vexationibus quas ab Atheniensibus passuri forent. Hactenus respondit Hippias, quoniam oracula ipse accuratissime nota haberet. Ceteri socii, qui antea silentium tenuerant, audito Sosicle statuente liberare, pro se quisque vocem rumpentes, accedere sententiae Corinthii, obtestarique Lacedaemonios, nequid agerent novi circa Graecam civitatem. Ita ab ea re cessatum est.

94. Hippias illinc profectus, offerente ſibi Amynta Macedonum rege Anthemuntem, et Theſſalis Iolcon, neutrum accipere voluit, ſed rurſus ad Sigeum conceſſit, quod armis Piſiſtratus Mitylenaeis eripuerat. Eoque capto, tyrannum ibi conſtituerat Hegeſiſtratum, filium nothum ex muliere Argiva, qui tamen, quae a Piſiſtrato acceperat, non tenuit ſine proeliis. nam diu inter Mitylenaeos ac Athenienſes pugnatum eſt, hos ex oppido Achilleo, illos e Sigeo prodeuntes: hos repetentes regionem, illos non conſentientes, et refellentes hac ratione, quod dicerent nihilo magis juris eſſe Aeolenſibus in agrum Ilienſem, quam ſibi ac ceteris Graecis qui Menelao in raptu Helenes operam navaſſent.

95. His aſſidue bellantibus, cum alia in proeliis geſta ſunt, tum illud, quod Al-

ϟδʹ. Ἱππίῃ δὲ ἐνθεῦτεν ἀπελαυνομένῳ, ἐδίδου μὲν Ἀμύντης ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς Ἀνθεμοῦντα, ἐδίδοσαν δὲ Θεσσαλοὶ Ἰωλκόν. ὁ δὲ τουτέων μὲν οὐδέτερα αἱρέετο, ἀνεχώρεε δὲ ὀπίσω ἐς Σίγειον, τὸ εἷλε Πεισίστρατος αἰχμῇ παρὰ Μιτυληναίων. κρατήσας δὲ αὐτοῦ, κατέστησε τύραννον εἶναι παῖδα τὸν ἑωϋτοῦ νόθον Ἡγησίστρατον, γεγονότα [a] ἐξ Ἀργείης γυναικός· ὃς οὐκ ἀμαχητὶ εἶχε τὰ παρέλαβε παρὰ Πεισιστράτου. ἐπολέμεον γὰρ, ἔκ τε Ἀχιλληΐου πόλιος ὁρμεώμενοι καὶ Σιγείου, χρόνον ἐπὶ συχνὸν, Μιτυληναῖοί τε καὶ Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν, ἀπαιτέοντες τὴν χώρην· Ἀθηναῖοι δὲ, οὔτε συγγινωσκόμενοι, ἀποδεικνῦντές τε λόγῳ οὐδὲν μᾶλλον Αἰολεῦσι μετεὸν τῆς Ἰλιάδος χώρης, ἢ οὐ καὶ σφίσι καὶ τοῖσι ἄλλοισι, ὅσοι Ἑλλήνων συνεπρήξαντο Μενέλεῳ [b] τὰς Ἑλένης ἁρπαγάς.

ϟεʹ. Πολεμεόντων δέ σφεων, καὶ ἄλλα πολλὰ παντοῖα ἐγίνετο ἐν τῇσι [c] μάχῃσι

[a] ἔνια. [b] τοῖσι Ἕλλησι, ὅσοι συνεπράξαντο Μενελάῳ. [c] ἐγίνετο τῇσι.

ἐν δὲ δὴ καὶ Ἀλκαῖος ὁ ποιητὴς, συμβολῆς γενομένης, καὶ νικώντων Ἀθηναίων, αὐτὸς μὲν φεύγων ἐκφεύγει, τὰ δέ οἱ ὅπλα ἴσχουσι Ἀθηναῖοι, καί σφε ἀνεκρέμασαν πρὸς τὸ Ἀθήναιον τὸ ἐν Σιγείῳ. ταῦτα δὲ Ἀλκαῖος ἐν μέλεϊ ποιήσας, ἐπιτιθεῖ ἐς Μιτυλήνην, ἐξαγγελλόμενος τὸ ἑωϋτοῦ πάθος Μελανίππῳ ἀνδρὶ ἑταίρῳ. Μιτυληναίους δὲ καὶ Ἀθηναίους κατήλλαξε Περίανδρος ὁ Κυψέλου. τούτῳ γὰρ διαιτητῇ ἐπετράποντο. κατήλλαξε δὲ ὧδε· νέμεσθαι ἑκατέρους[d] τὴν ἔχουσι. Σίγειον μέν νυν οὕτω ἐγένετο ὑπ' Ἀθηναίοισι.

Ϟϛʹ. Ἱππίης δὲ ἐπεί τε ἀπίκετο ἐκ Λακεδαίμονος ἐς τὴν Ἀσίην, πᾶν χρῆμα ἐκίνεε, διαβάλλων τούς τε Ἀθηναίους πρὸς τὸν Ἀρταφέρνεα, καὶ ποιέων ἅπαντα ὅκως αἱ Ἀθῆναι γενοίατο ὑπ' ἑωϋτῷ καὶ Δαρείῳ. Ἱππίης τε δὴ ταῦτα ἔπρησσε, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πυθόμενοι ταῦτα, πέμπουσι ἐς Σάρδις ἀγγέλους, οὐκ ἐῶντας τοὺς Πέρσας πεί-

[d] ἀμφοτέρους.

caeus poeta in proelio quod collatis ſignis gerebatur, vincentibus Athenienſibus, ipſe quidem fugae ſe mandans evaſit: ſed armis ejus potiti ſunt Athenienſes, quae apud templum Minervae in Sigeo ſuſpenderunt. Hanc rem Alcaeus carmine conſcribens, in Mitylenem repoſuit, indicans Melanippo viro ſodali ſuam calamitatem. Mitylenaeos tamen atque Athenienſes reduxit in gratiam Periander Cypſeli filius, qui delectus arbiter, ita eos reconciliavit, ut utrique ea colerent quae haberent. Atque ita Sigeum factum eſt Athenienſium.

96. Hippias, poſteaquam Lacedaemone in Aſiam abiit, cuncta agitabat, inſimulando Athenienſes apud Artaphernem, atque omnem operam dando, ut Athenae in illius ac Darii venirent poteſtatem. Quae agitare Hippiam quum accepiſſent Athenienſes, mittunt Sardes

nuncios non paſſuros, ut Perſae fidem habeant exulibus Athenienſium. Sed Artaphernes jubere Athenienſes ſi ſalvi eſſe vellent, rurſus Hippiam recipere: Athenienſes eam conditionem recuſare, et malle profeſſi eſſe Perſarum hoſtes.

97. Dum ita animati ſunt atque apud Perſas inſimulantur, hoc interim tempore Mileſius Ariſtagoras a Cleomene Lacedaemonio rejectus e Sparta Athenas venit. nam ea civitas inter ceteras praepollebat. ubi ad concionem venit Ariſtagoras, eadem quae in Sparta commemoravit de commodis quae eſſent in Aſia, deque Perſico bello, quod neque ſcutum neque haſtam in uſu haberent, facileſque eſſent ad ſubjugandum. Haec ille referens, ea quoque addebat, Mileſios eſſe Athenienſium colonos, quos aequum eſſet ab eis liberari qui multum pollerent.

θεσθαι Ἀθηναίων τοῖσι Φυγάσι. ὁ δὲ Ἀρταφέρνης ἐκέλευέ σφεας, εἰ βȣλοίατο σῶοι εἶναι, καταδέκεσθαι ὀπίσω Ἱππίην. οὔκων δὴ ἐνεδέκοντο τȣ̀ς λόγȣς ἀποφερομένους Ἀθηναῖοι· οὐκ ἐνδεκομένοισι δέ σφι, ἐδέδοκτο ἐκ τȣ̃ φανερȣ̃ τοῖσι Πέρσῃσι πολεμίȣς εἶναι.

ϞΖ. Νομίζȣσι δὴ ταῦτα, καὶ διαβεβλημένοισι ἐς τοὺς Πέρσας, ἐν τούτῳ δὴ τῷ καιρῷ ὁ Μιλήσιος Ἀρισαγόρης ὑπὸ Κλεομένεος τȣ̃ Λακεδαιμονίȣ ἐξελαθεὶς ἐκ τῆς Σπάρτης, ἀπίκετο ἐς Ἀθήνας. αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστον. ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισαγόρης, ταῦτα ἔλεγε τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ, περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ, καὶ τȣ̃ Περσικȣ̃ πολέμȣ, ὡς ὔτε ἀσπίδα ὔτε δόρυ νομίζουσι, εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἴησαν. ταῦτά τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι, τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ οἰκός σφεας εἴη [e] ῥύεσθαι δυναμένους μέ-

[e] οἰκός σφι εἴη.

γα. καὶ ὐδὲν ὅ, τι ὐκ ὑπίσχετο, οἷα κάρτα δεόμενος· ἐς ὃ ἀνέπεισέ σφεας. πολλοὺς γὰρ οἶκε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἕνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μῦνον οὐκ οἷός τε ἐγένετο μεταβαλέειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Αθηναίων ἐποίησε τῦτο. Αθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ιωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτέων εἶναι Μηλάνθιον, ἄνδρα τῶν ἀστῶν ἐόντα τὰ πάντα δόκιμον· αὗται δὲ αἱ νέες, ἀρχὴ [f] κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροισι.

Ϟη'. Ἀρισταγόρης δὲ προπλώσας, καὶ ἀπικόμενος ἐς τὴν Μίλητον, ἐξευρὼν βύλευμα ἀπ' οὗ Ιωσι μὲν ἔμελλε ὐδεμίη ὠφέλεια ἔσεσθαι, οὐδ' ὧν ὐδὲ τούτυ εἵνεκα ἐποίεε, ἀλλ' ὅκως βασιλῆα Δαρεῖον λυπήσειε, ἔπεμψε ἐς τὴν Φρυγίην ἄνδρα ἐπὶ τὺς Παίονας τὺς ἀπὸ Στρυμόνος ποταμῦ αἰχμαλώτυς γενομένυς ὑπὸ Μεγαβάζυ, οἰκέοντας

[f] ἀρχαί.

Denique nihil non pollicebatur, omnibus precibus obſecrans, donec eos induxit. Facilius enim ei viſum eſt multos decipere quam unum: qui ſi Cleomenem ſolum fallere non potuit, id tamen in triginta millibus Athenienſium effecit. Itaque Athenienſes perſuaſi, decrevere viginti naves Ionibus auxilio mittendas, Melanthio illis praefecto, viro inter populares per omnia ſpectato. Hae naves initium malorum extiterunt Graecis pariter et barbaris.

98. Ante harum egreſſum Ariſtagoras revectus Miletum, excogitavit conſilium, quod in nullam Ionum utilitatem erat redundaturum. quamquam ne ille quidem hac ratione faciebat, ſed ut regi Dario moleſtiam afferret. Etenim miſit quendam in Phrygiam ad Paeones a flumine Strymone in captivitatem abductos

per Megabazum, incolentes locum atque vicum feorfum, ad quos ut pervenit nuncius, ita verba fecit, ' Viri Paeones, mifit ' me Ariftagoras Mileti tyrannus ad o- ' ftendendam vobis, fi obtemperare veli- ' tis, falutem. Nunc enim cuncta Ionia ' ab rege defecit, vobifque praeftat, ut ' falvi redeatis ad patriam veftram; per ' vos quidem folos ufque ad mare, dein- ' ceps nobis jam curae erit.' His auditis Paeones et magnam fane voluptatem acceperunt, et fumptis liberis atque uxoribus, ad mare fuga fe proripuerunt: nonnullis eorum prae metu illic remanentibus. Ubi ad mare pervenere, illinc in Chium tranfmifere. quo poftquam applicuere, eorum veftigia infequutus adfuit ingens equitatus Perfarum: et quia eos affequi non potuit, mifit in Chium ad illos ut eodem redirent. Cujus oratione repu-

δὲ τῆς Φρυγίης χῶρόν τε καὶ κώμην ἐπ' ἑωϋτῶν· ὃς ἐπειδὴ ἀπίκετο ἐς τὺς Παίονας, ἔλεγε τάδε, ‘ Ἄνδρες Παίονες, ἔπεμ-‘ ψέ με Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτυ τύραννος, ‘ σωτηρίην ὑμῖν ὑποθησόμενον, ἤνπερ βύ-‘ λησθε πείθεσθαι. νῦν γὰρ Ἰωνίη πᾶσα ‘ ἀπέστηκε ἀπὸ βασιλῆος, καὶ ὑμῖν παρέχει ‘ σώζεσθαι ἐπὶ τὴν ὑμετέρην αὐτέων· μέ-‘ χρι μὲν θαλάσσης, αὐτοῖσι ὑμῖν· τὸ ‘ δὲ ἀπὸ τύτυ, ἡμῖν ἤδη μελήσει.’ ταῦτα δὲ ἀκύσαντες οἱ Παίονες, κάρτα τε ἀσπαστὸν ἐποιήσαντο, καὶ ἀναλαβόντες παῖδάς τε καὶ γυναῖκας, ἀπεδίδρησκον ἐπὶ θάλασσαν· οἱ δέ τινες αὐτέων καὶ κατέμειναν, ἀῤῥωδήσαντες, αὐτῦ. ἐπεί τε δὲ οἱ Παίονες ἀπικέατο ἐπὶ θάλασσαν, ἐνθεῦτεν ἐς Χίον διέβησαν. ἐόντων δὲ ἤδη ἐν Χίῳ, κατὰ πόδας ἐληλύθεε Περσέων ἵππος πολλὴ, διώκυσα τὺς Παίονας. ὡς δὲ ὐ κατέλαβον, ἐπηγγέλλοντο ἐς τὴν Χίον τοῖσι Παίοσι, ὅκως ἂν ὀπίσω ἀπέλθοιεν. οἱ δὲ Παίονες

τὺς λόγυς ὐκ ἐνεδέκοντο· ἀλλ' ἐκ Χίυ μὲν Χῖοί σφεας ἐς Λέσβον ἤγαγον, Λέσβιοι δὲ ἐς Δορίσκον ἐκόμισαν. ἐνθεῦτεν δὲ πεζῇ κομιζόμενοι, ἀπικέατο ἐς Παιονίην.

Ϟθ'. Αρισταγόρης δὲ, ἐπειδὴ οἵ τε Αθηναῖοι ἀπίκατο[g] εἴκοσι νηυσὶ, ἅμα ἀγόμενοι Ερετριέων πέντε τριήρεας, οἳ οὐ τὴν Αθηναίων χάριν ἐστρατεύοντο, ἀλλὰ τὴν αὐτέων Μιλησίων, ὀφειλόμενά σφι ἀποδιδόντες. οἱ γὰρ δὴ Μιλήσιοι πρότερον τοῖσι Ερετριεῦσι τὸν πρὸς Χαλκιδέας πόλεμον συνδιένειχαν, ὅτε περ καὶ Χαλκιδεῦσι ἀντία Ερετριέων καὶ Μιλησίων Σάμιοι ἐβοήθεον. ὗτοι ὦν ἐπεί τέ σφι ἀπικοίατο, καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρῆσαν, ἐποιέετο στρατηίην ὁ Αρισταγόρης ἐς Σάρδις· αὐτὸς μὲν δὴ ὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ' ἔμενε ἐν Μιλήτῳ· στρατηγὺς δὲ ἄλλυς ἀπέδεξε Μιλησίων εἶναι, τὸν ἑωϋτοῦ ἀδελφεὸν Χαροπῖνον, καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν, Ἑρμόφαντον.

ρ'. Απικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ιω-

[g] ἀπικέατο.

diata, a Chiis ſunt ex inſula iſta in Lesbum tranſportati, mox a Leſbiis in Doriſcum, unde terreſtri itinere ſe in Paeoniam receperunt.

99. Poſt haec ad Ariſtagoram Athenienſes viginti cum navibus venere, ducentes una quinque triremes Eretrienſium, qui non Athenienſium gratia militabant, ſed ipſorum Mileſiorum, vicem debitam illis reddentes. Nam Mileſii antehac pro Eretrienſibus in bello contra Chalcidenſes praeſtiterant auxilia, quum Samii contra Eretrienſes atque Mileſios Chalcidenſibus opem tuliſſent. Ariſtagoras, ubi iſti atque alii ſocii adfuere, expeditionem fecit adverſus Sardes, non tamen ipſe proficiſcens, ſed Mileti remanens, praefectis aliis ducibus Mileſiorum, fratre ſuo Charopino, et ceterorum civium Hermophanto.

100. Hac claſſe Iones ubi pervenere

Ephesum, relictis navibus apud Coressum agri Ephesii; ipsi cum ingenti manu, sumptis viae ducibus Ephesiis, ad superiora tendebant, secundum flumen Caystrum tenentes iter. Illinc superato Tmolo Sardes adveniunt, easque obsistente nemine capiunt, omniaque ejus urbis, praeter arcem, quam Artaphernes ipse tutabatur, habens non exiguas virorum copias.

101. Quod autem impedivit, quominus qui ceperant urbem, diriperent, hoc fuit. Erant Sardibus domus pleraeque arundineae: quae autem istarum etiam latericiae erant, tamen ex arundinibus tabulata habebant. harum unam quidam e militibus quum incendisset, repente ignis ab domo in domum progressus totam urbem absumpsit. Ardente urbe, Lydi et Persarum quicunque in urbe erant, undique circumventi, utpote vastante jam extrema incendio, nec praebente regressum,

νες ἐς Ἔφεσον, πλοῖα μὲν κατέλιπον ἐν Κορήσῳ τῆς Ἐφεσίης· αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιεύμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. πορευόμενοι δὲ παρὰ ποταμὸν Καΰστριον, ἐνθεῦτεν ἐπεί τε ὑπερβάντες τὸν Τμῶλον ἀπίκοντο, αἱρέουσι Σάρδις, οὐδενός σφι ἀντιωθέντος. αἱρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τἆλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφέρνης, ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

ρα΄. Τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἑλόντας σφεας τὴν πόλιν, ἔσχε τόδε. ἔσαν ἐν τῇσι Σάρδισι οἰκίαι, αἱ μὲν πλεῦνες, καλάμιναι· ὅσαι δ᾽ αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἔσαν, καλάμου εἶχον τὰς ὀροφάς· τουτέων δὴ μίην τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ᾽ οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ, ἐπενέμετο τὸ ἄστυ ἅπαν. καιομένου δὲ τοῦ ἄστεος, οἱ Λυδοί τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλι, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρὸς, καὶ οὐκ ἔ-

χονίος ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος, συνέῤῥεον ἔς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν, ὅς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τμώλου, διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει, καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἕρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, ὁ δὲ ἐς θάλασσαν· ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν, καὶ [a] ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζόμενοι οἵ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι, ἠναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. οἱ δὲ Ἴωνες ὁρέωντες τοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀμυνομένους, τοὺς δὲ, σὺν πλήθεϊ πολλῷ προσφερομένους, ἐξανεχώρησαν δείσαντες πρὸς τὸ ὄρος τὸ Τμῶλον καλεόμενον· ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

ρβ'. Αἱ δὲ Σάρδις ἐνεπρήσθησαν [b], ἐν δὲ αὐτῇσι καὶ ἱρὸν ἐπιχωρίης θεοῦ Κυβήβης· τὸ σκηπτόμενοι οἱ Πέρσαι, ὕστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἕλλησι ἱρά. τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυνθανόμενοι ταῦτα, συνηλίζοντο καὶ ἐβοήθεον τοῖσι Λυδοῖσι· καί κως ἐν

[a] τὸν ποταμὸν, καὶ. [b] νέας. Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν.

ex urbe in forum confluunt, et ad amnem Pactolum, qui medium forum interfluens, ramenta auri e Tmolo illis deferens, medium forum interfluit, ac deinde flumini Hermo immiſcetur, et ille mari. Ad hunc amnem et in forum conglobati Lydi pariter et Perſae ſeſe defendere adigebantur. Iones videntes hoſtium alios ſeſe tutantes, alios magna multitudine ſe obviam ferentes, metu perculſi, ad montem qui dicitur Tmolus ſeſe recipiunt, atque illinc noctu ad naves diſcedunt.

102. Crematis Sardibus, deflagravit una templum Cybebes indigenae deae: cujus praetextu poſtea Perſae templa in Graecis cremaverunt. Hoc ubi Perſae qui intra Halyn domicilia habebant, reſciverunt, tunc vero ad ferendam Lydis opem convenerunt: nec adepti Sardibus

Iones jam illinc profectos, eadem via insequuti, comperiunt Ephesi: congressique cum illis ex adverso instructis, in fugam eos vertunt, multosque occidunt, et in his cum alios illustres viros, tum Eualcidem Eretriensium ducem, qui in certaminibus quorum praemia erant coronae, illas adeptus fuerat, et a Simonide Ceo majorem in modum celebratus. Ex ea pugna qui evasere, per urbes fuere dissipati.

103. Et tunc quidem ita dimicatum est. Athenienses autem, post haec desertis prorsus Ionibus, etsi per nuncios Aristagoras magnopere rogaret, negaverunt se auxilio futuros. Quorum societate fraudati Iones, tamen quoniam ista adversus Darium egerant, nihilo segnius bellum adversus regem parabant: Hellespontumque invecti, Byzantium ac ceteras circa

μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἴωνας εὑρίσκουσι, ἑπόμενοι δὲ κατὰ στίβον, αἱρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἴωνες, συμβαλόντες δὲ, πολλὸν ἑσσώθησαν. καὶ πολλοὺς αὐτέων οἱ Πέρσαι φονεύουσι, ὀνομαστούς τε ἄλλους· ἐν δὲ δὴ, καὶ Εὐαλκίδεα [a] στρατηγέοντα Ἐρετριέων, στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναραιρηκότα, καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ Κηΐου πολλὰ αἰνεθέντα. οἳ δὲ αὐτέων αὐτίκα [b] ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλιας.

ργ'. Τότε μὲν δὴ οὕτω ἠγωνίσαντο. μετὰ δὲ, Ἀθηναῖοι μὲν τοπαράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἴωνας ἐπικαλεομένους σφέας πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγόρεω, οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφίσι. Ἴωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίης στερηθέντες, (οὕτω γάρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον) οὐδὲν δὴ ἧσσον [c] τὸν πρὸς τὸν βασιλῆα πόλεμον ἐσκευάζοντο. πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, Βυζάντιόν τε καὶ τὰς ἄλλας πόλι-

[a] MS. Εὐαλκίδην. [b] Haec vox αὐτίκα non est in MS. [c] οὐδὲν ἧσσον.

ας ἁπάσας τὰς ταύτῃ, ὑπ' ἑωϋτοῖσι ἐποιήσαντο· ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον, Καρίης τὴν πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι. καὶ γὰρ τὴν Καῦνον πρότερον οὐ βυλομένην συμμαχέειν, ὡς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδις, τότε σφι καὶ αὕτη προσεγένετο.

ρδ΄. Κύπριοι δὲ ἐθελονταί σφι πάντες προσεγένοντο, πλὴν Ἀμαθυσίων. ἀπέστησαν γὰρ καὶ ὗτοι ὧδε ἀπὸ Μήδων· ἦν Ονήσιλος, Γόργου μὲν τοῦ Σαλαμινίων βασιλῆος ἀδελφεὸς νεώτερος, Χέρσιος δὲ τῦ Σιρώμυ τῦ Εὐέλθοντος παῖς. ὗτος ὡνὴρ πολλάκις μὲν καὶ πρότερον τὸν Γόργον παρηγορέετο ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλῆος, τότε δὴ ὡς καὶ τὺς Ιωνας ἐπύθετο ἀπεστάναι, πάγχυ ἐπικείμενος ἐνῆγε. ὡς δὲ ὐκ ἔπειθε τὸν Γόργον, ἐνθαῦτά μιν φυλάξας ἐξελθόντα τὸ ἄστυ τὸ Σαλαμινίων ὁ Ονήσιλος, ἅμα τοῖσι ἑωϋτῦ στασιώτῃσι, ἀπεκλήϊσε τῶν πυλέων. Γόργος μὲν δὴ στερηθεὶς τῆς πόλιος, ἔφευγε

urbes in ſuam poteſtatem redegerunt. Inde eundem evecti, magnam Cariae partem in belli ſocietatem adſciverunt. nam Caunus, quae prius ſocietatem facere recuſaverat, ubi Sardes conflagrarunt, et ipſa Ionibus acceſſit.

104. Cyprii quoque omnes ultro, exceptis Amathuſiis, acceſſerunt. Defecerunt autem Cyprii a Medis in hunc modum: Erat Oneſilus, Gorgi Salaminiorum regis frater minor, Cherſis filius, Siromi nepos, Euelthontis pronepos. Hic vir,quum ſaepenumero antea Gorgum ſolicitaſſet ad rebellandum ab rege, tunc audiens etiam Ionas rebellaſſe, vehementius urgere hominem inſtitit. In quo quia nihil proficiebat Oneſilus, obſervato tempore dum oppidum Salaminiorum egreſſus foret, una cum ſuae factionis hominibus, eum portis excluſit. Gorgus oppi-

do exutus, ad Medos fugit: eo potitus Onesilus Cypriis omnibus ut rebellarent suadebat: persuasis ceteris, Amathusios rebellare abnuentes obsidione circumdedit.

105. Dum hic Amathuntem obsidet, Darius, ut ei nunciatum est Sardes captas incensasque ab Atheniensibus atque Ionibus, et hujus coetus ducem fuisse, ut talia contexerentur, Aristagoram Milesium, fertur primo, ut haec audivit, Iones nihili fecisse, probe sciens non fuisse illos prae contemptu sui rebellaturos; interrogasse quinam essent Athenienses: dein id quum audisset, tum arcum poposcisse, eoque sumpto, sagittam quam imposuerat, in coelum emisisse: et ea in aërem emissa, dixisse, 'O Jupiter, contingat mihi Athenienses ulcisci!' Atque haec loquutus, cuidam famulorum praecepisse, ut

ἐς Μήδους· Ονήσιλος δὲ ἦρχε Σαλαμῖνος, καὶ ἀνέπειθε πάντας Κυπρίους συναπίστασθαι. τοὺς μὲν δὴ ἄλλους ἀνέπεισε· Αμαθουσίους δὲ οὐ βουλομένους οἱ πείθεσθαι, ἐπολιόρκεε προσκατήμενος.

ρέ. Ονήσιλος μέν νυν ἐπολιόρκεε Αμαθοῦντα. βασιλέϊ δὲ Δαρείῳ, ὡς ἐξαγγέλθη Σάρδις ἁλούσας ἐμπεπρῆσθαι [d] ὑπό τε Αθηναίων καὶ Ιώνων, τὸν δὲ ἡγεμόνα γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Αρισταγόρην, πρῶτα μὲν λέγεται αὐτὸν, ὡς ἐπύθετο ταῦτα, Ιώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα ὡς οὗτοί γε οὐ καταπροΐξονται ἀποστάντες, εἴρεσθαι οἵ τινες εἶεν οἱ Αθηναῖοι. μετὰ δὲ πυθόμενον, αἰτῆσαι τὸ τόξον. λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα ὀϊστὸν, ἄνω πρὸς τὸν [e] οὐρανὸν ἀπεῖναι· καί μιν ἐς τὸν ἠέρα βαλόντα, εἰπεῖν, ‘ Ω Ζεῦ, ἐκγενέσθαι [f] μοι Αθη‘ ναίους τίσασθαι.’ εἴπαντα δὲ ταῦτα, προστάξαι ἑνὶ τῶν θεραπόντων, δείπνου

[d] ἐμπρησθῆναι. [e] ἄνω ἐς τὸν. [f] ἐκγενέσθω.

προκειμένε αὐτῷ, ἐς τρὶς ἑκάστοτε εἰπεῖν, ‛ Δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων.’

ϱϛ΄. Προστάξας δὲ ταῦτα, εἶπε, καλέσας ἐς ὄψιν Ἱστιαῖον τὸν Μιλήσιον, τὸν ὁ Δαρεῖος κατεῖχε χρόνον ἤδη πολλὸν, ‛ Πυνθάνομαι Ἱστιαῖε ἐπίτροπον τὸν σὸν, ‛ τῷ σὺ Μίλητον ἐπέτρεψας, νεώτερα ‛ ἐς ἐμὲ πεποιηκέναι πρήγματα. ἄνδρας ‛ γάρ μοι ἐκ τῆς ἑτέρης ἠπείρου ἐπαγαγὼν, καὶ Ἴωνας σὺν αὐτοῖσι, τοὺς δώσοντας ἐμοὶ δίκην τῶν ἐποίησαν, τούτους ἀναγνώσας ἅμα ἐκείνοισι ἕπεσθαι, Σαρδίων με ἀπεστέρησε. νῦν ὦν κῶς τοι φαίνεται ταῦτα ἔχειν καλῶς; κῶς δ’ ἄνευ ‛ τῶν σῶν βουλευμάτων τοιοῦτόν τι ἐπρήχθη; ὅρα μὴ ἐξ ὑστέρης σεωϋτὸν ἐν αἰτίῃ σχῇς.’ εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ Ἱστιαῖος, ‛ Βασιλεῦ κοῖον ἐφθέγξαο ἔπος, ἐμὲ βουλεῦσαι πρῆγμα, ἐκ τοῦ σοί τι ἢ μέγα ἢ ‛ σμικρὸν ἔμελλε λυπηρὸν ἀνασχήσειν; τί ‛ δ’ ἂν ἐπιδιζήμενος, ποιέοιμι ταῦτα; τεῦ δὲ

ſibi ſemper appoſita coena ter diceret, 'Here, memento Athenienſium.'

106. Et quum hoc praecepiſſet, accito ad ſuum conſpectum Hiſtiaeo Mileſio, quem Darius jam diu detinebat, ita eum fuiſſe alloquutus, 'Audio, Hiſtiaee, 'procuratorem tuum, cui tu Miletum de'mandaſti, novas adverſum me res eſſe 'molitum. viros enim ex altera continen'te adductos et cum illis Iones (qui mi'hi commiſſorum poenas dabunt) eos 'quum commoviſſet cum illis alteris me 'Sardibus privavit. Nunc igitur quomo'do videntur haec tibi bene habere? quo'modo tale quid ſine tuis conſiliis actum 'eſt? Proinde vide ne rurſus teipſum in 'culpam induas.' Ad haec Hiſtiaeus, 'Quodnam, inquit, rex protuliſti verbum? 'mene conſulere rem, quae tibi ſit quip'piam ſive multum ſive parum moleſtiae 'allatura? Quid mihi quaerens iſta face'rem? aut cujus rei indigens? cui omnia

‘ adſunt quae tibi? quem tu omnium con-
‘ ſiliorum tuorum communione dignaris?
‘ Quod ſi iſtud quod ais egit procurator
‘ meus, ſic habeto, id eum feciſſe ſuo
‘ conſilio. Sed prorſus ſermonem iſtum
‘ non admitto, quaſi Mileſii ac meus pro-
‘ curator quippiam rerum novarum fece-
‘ rint circa imperium tuum: ſiquid tamen
‘ hujuſmodi faciunt, et tu id quod eſt au-
‘ diſti, rex, intellige quid rei egeris, dum
‘ me a mari ablegandum putaſti. nam I-
‘ ones id agere aggreſſi videntur, poſt-
‘ quam ego ex ipſorum conſpectu ſum a-
‘ motus, cujus aggrediendi jam pridem li-
‘ bidine tenebantur: quum me manen-
‘ te in Ionia, nulla civitas vel minimum
‘ commoverit. Proinde nunc propere di-
‘ mitte me ut in Ioniam contendam, il-
‘ lic omnia negotia tibi in integrum reſti-
‘ tuturus, et hunc Mileti procuratorem,
‘ talium rerum machinatorem, in tuam
‘ poteſtatem redacturus. Haec, quum ex

‘ ἐνδεὴς ἐών; τῷ πάρα μὲν πάντα ὅσαπερ
‘ σοὶ, πάντων δὲ πρὸς σέο βουλευμάτων
‘ ἐπακούειν ἀξιεῦμαι; ἀλλ’ εἴπερ τι τοι-
‘ οῦτον οἷον σὺ εἴρηκας πρήσσει ὁ ἐμὸς ἐπί-
‘ τροπος, ἴσθι αὐτὸν ἐπ’ ἑωϋτοῦ βαλλό-
‘ μενον πεποιηκέναι [a]. ἀρχὴν δὲ ἔγωγε οὐ-
‘ δὲ ἐνδέχομαι τὸν λόγον, ὅκως τι Μιλή-
‘ σιοι καὶ ὁ ἐμὸς ἐπίτροπος νεώτερον πρήσ-
‘ σουσι περὶ πρήγματα τὰ σά· εἰ δὴ ἄρα
‘ τὶ τοιοῦτο ποιεῦσι, καὶ σὺ τὸ ἐὸν ἀκήκοας
‘ ὦ βασιλεῦ, μάθε οἷον πρῆγμα ἐργάσαο,
‘ ἐμὲ ἀπὸ θαλάσσης ἀνάσπαστον ποιήσας.
‘ Ἴωνες γὰρ οἴκασι, ἐμεῦ ἐξ ὀφθαλμῶν σφι
‘ γενομένου, ποιῆσαι τῶν πάλαι ἵμερον εἶ-
‘ χον· ἐμέο δὴ ἂν ἐόντος ἐν Ἰωνίῃ, οὐδε-
‘ μίη πόλις ὑπεκίνησε. νῦν ὦν ὡς τάχος
‘ με ἄφες πορευθῆναι ἐς Ἰωνίην, ἵνα τοι κεῖ-
‘ νά τε πάντα καταρτήσω ἐς τὠυτὸ, καὶ
‘ τὸν Μιλήτου ἐπίτροπον τοῦτον τὸν ταῦ-
‘ τα μηχανησάμενον, ἐγχειρίθετον παρα-
‘ δῶ. ταῦτα δὲ κατὰ νόον τὸν σὸν ποιή-

[a] πεπρηχέναι.

‘ σας, Θεὺς ἐπόμνυμι τὺς βασιληΐυς, μὴ ‘ μὲν πρότερον ἐκδύσασθαι, τὸν ἔχων κι‑ ‘ θῶνα [b] καταβήσομαι ἐς Ἰωνίην, πρὶν ἄν ‘ τοι Σαρδῶ νῆσον τὴν μεγίστην, δασμοφό‑ ‘ ρον ποιήσω.’

ρζ. Ἱστιαῖος μὲν λέγων ταῦτα, διέβαλε· Δαρεῖος δὲ, ἐπείθετο· καί μιν ἀπίει, ἐντειλάμενος, ἐπεὰν τὰ ὑπέσχετό οἱ ἐπιτελέα ποιήσῃ, παραγίνεσθαί οἱ ὀπίσω ἐς τὰ Σῦσα.

ρη'. Εν ᾧ δὲ ἡ ἀγγελίη τε περὶ τῶν Σαρδίων [c] παρὰ βασιλῆα ἀνήϊε, καὶ Δαρεῖος τὰ περὶ τὸ τόξον ποιήσας, Ἱστιαίῳ ἐς λόγους ἦλθε, καὶ Ἱστιαῖος μεμετιμένος ὑπὸ Δαρείυ, ἐκομίζετο ἐπὶ θάλασσαν· ἐν τύτῳ παντὶ τῷ χρόνῳ ἐγίνετο τάδε. πολιορκέοντι τῷ Σαλαμινίῳ Ονησίλῳ Αμαθουσίους ἐξαγγέλλεται, νηυσὶ στρατιὴν πολλὴν ἄγοντα Περσικὴν Αρτύβιον, ἄνδρα Πέρσην, προσδόκιμον ἐς τὴν Κύπρον εἶναι. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ονήσιλος, κή‑

[b] ἔχω κιθῶνα. [c] ἀγγελίη τῶν Σαρδίων. Ita ſolum habet MS.

'animi tui ſententia confecero, juro per 'deos regios me non prius exuturum hanc 'veſtem, qua indutus in Ioniam deſcen-'dam, quam Sardiniam inſulam maxi-'mam tibi tributariam reddam.'

107. Haec Hiſtiaeus fallendi gratia dicebat, quibus perſuaſus Darius hominem dimiſit, praecipiens ut poſteaquam ea quae ſpoponderat praeſtitiſſet, ad ſe Suſa reverteretur.

108. Dum nuncius de Sardibus ad regem venit, Dariuſque illud circa arcum fecit, et Hiſtiaeum eſt alloquutus, Hiſtiaeuſque ab eo dimiſſus ad mare ſe contulit, iſto interea omni tempore haec geſta ſunt: Oneſilo Salaminio Amathuſios obſidenti nuncius affertur, Artybium virum Perſam navibus magnam vim Perſarum vehentibus curſum tenere in Cyprum. Quo accepto, Oneſilus legatos paſ-

ſim in Ioniam dimittit ad Iones evocandos: qui non diu in deliberando cunctati, cum magna claſſe ad eum ſe contulerunt. Et quum Cyprum tenuiſſent, Perſae navibus e Cilicia trajecerunt, terreſtrique itinere Salaminem contenderunt, Phoenicibus claſſe circumeuntibus promontorium quae Claves Cypri vocantur.

109. His ea facientibus, Cyprii tyranni convocatis Ionum ducibus dixere, 'Viri Iones, vobis nos Cyprii optionem da-'mus cum utris dimicare velitis, cum Per-'ſis an cum Phoenicibus. Si terra ma-'vultis cum Perſis acie confligere, jam 'tempus eſt e navibus egrediendi, et in 'acie ſtandi, ut nos veſtras ingreſſi naves, 'cum Phoenicibus dimicemus: ſin cum 'Phoenicibus fortunam tentare mavultis, 'facere vos opus eſt. Eligite horum al-'terutrum, ut quantum in nobis ſitum

ρυκας διέπεμπε ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐπικαλεύμενός σφεας. Ἴωνες δὲ ἐκ ἐς μακρὴν βελευσάμενοι, ἧκον πολλῷ ϛόλῳ. Ἴωνές τε δὴ παρῆσαν ἐς τὴν Κύπρον, καὶ οἱ Πέρσαι νηυσὶ διαβάντες ἐκ τῆς Κιλικίης, ἤϊσαν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα πεζῇ· τῇσι δὲ νηυσὶ οἱ Φοίνικες περιέπλωον τὴν ἄκρην, αἳ καλέονται Κληΐδες τῆς Κύπρε.

ρθ΄. Τέτε δὲ τοιέτε γινομένε, ἔλεξαν οἱ τύραννοι τῆς Κύπρου, συγκαλέσαντες τῶν Ἰώνων τὲς ϛρατηγὲς, ‘ Ἄνδρες Ἴωνες, ‘ αἵρεσιν ὑμῖν δίδομεν ἡμεῖς οἱ Κύπριοι, ὁκοτέροισι βέλεσθε προσφέρεσθαι, ἢ Πέρσησι [d], ἢ Φοίνιξι. εἰ μὲν γὰρ πεζῇ βέλεσθε ταχθέντες Περσέων διαπειρᾶσθαι, ‘ ὥρη ἂν εἴη ὑμῖν, ἐκβάντας ἐκ τῶν νεῶν ‘ τάσσεσθαι πεζῇ, ἡμέας δὲ ἐς τὰς νέας ‘ ἐμβαίνειν τὰς ὑμετέρας, Φοίνιξι ἀνταγωνιεμένες· εἰ δὲ Φοινίκων μᾶλλον βέλεσθε διαπειρᾶσθαι, ποιέειν χρεών ἐϛι ‘ ὑμέας. ὁκότερ᾽ ἂν δὴ τετέων ἕλοισθε,

[d] προσφέρεσθαι, Πέρσησι.

‘ ὅκως τὸ κατ’ ἡμέας ἔϛαι ἥ τε Ιωνίη καὶ ‘ ἡ Κύπρος ἐλευθέρη.’ εἶπαν οἱ Ιωνες πρὸς ταῦτα, ‘ Ἡμέας ἀπέπεμψε τὸ κοινὸν ‘ τῶν Ιώνων, φυλάσσοντας τὴν θάλασσαν, ἀλλ’ οὐκ ἵνα Κυπρίοισι τὰς νέας ‘ παραδόντες, αὐτοὶ Πέρσησι πεζῇ προσφερώμεθα. ἡμεῖς μέν νυν ἐπ’ οὗ [e] ἐτάχθημεν, ταύτῃ πειρησόμεθα εἶναι χρηϛοί [f]· ὑμέας δὲ χρεών ἐϛι ἀναμνησθέντας οἷα ἐπάσχετε δουλεύοντες πρὸς τῶν ‘ Μήδων, γίνεσθαι ἄνδρας ἀγαθούς.’ Ιωνες μὲν τούτοισι ἀμείψαντο.

ρί. Μετὰ δὲ, ἡκόντων ἐς τὸ πεδίον τὸ Σαλαμινίων τῶν Περσέων, διέτασσον οἱ βασιλῆες τῶν Κυπρίων, τοὺς μὲν ἄλλους Κυπρίους κατὰ τοὺς ἄλλους ϛρατιώτας ἀντιτάσσοντες· Σαλαμινίων δὲ καὶ Σολίων ἀπολέξαντες τὸ ἄριϛον, ἀντέτασσον Πέρσῃσι. Αρτυβίῳ δὲ τῷ ϛρατηγῷ τῶν Περσέων ἐθελοντὴς ἀντετάσσετο Ονήσιλος.

ρια΄. Ηλαυνε δὲ ἵππον ὁ Αρτύβιος δεδι-

[e] μέν νυν ὄκν. [f] χρηϛοὶ γενέσθαι.

' eſt, Ionia atque Cyprus ſint liberae.' Ad haec Iones, ' Commune, inquiunt, Io- ' niae nos miſit ad mare tutandum, non ' ut naves Cypriis tradentes, ipſi cum Per- ' ſis in terra confligeremus. Nos quidem ' igitur ubicunque collocati fuerimus, ut ' operam navemus enitemur: vos vero de- ' betis qualia ſervientes fueritis paſſi ab ' Medis reminiſcentes, viros egregios vos ' oſtendere.' Haec Iones reſponderunt.

110. Poſt haec Perſis in campum Salaminiorum tendentibus, Cyprii reges adverſus alios milites conſtituerunt alios Cyprios; adverſus Perſas optimum quodque Salaminiorum ac Solenſium. adverſus Artybium Perſarum ducem Oneſilus ultro conſtitit.

111. Inſidebat Artybius equo in ar-

matum erigere ſe docto. Quod audiens Oneſilus, (erat enim ei ſatelles genere Car, ſanequam peritus rei bellicae, et alioqui audaciae plenus) ad hunc, ‘ Audio, ‘ inquit, Artybii equum ſtantem et erec- ‘ tum, et pedibus ſimul atque ore pug- ‘ nam adjuvare adverſus adverſarium; pro- ‘ inde tu propere inita ratione dicito u- ‘ trum malis obſervare, equumne tibi fe- ‘ riendum,an ipſum Artybium.’ Ad quem ſervus ſuus, ‘ Ego vero, inquit, rex, pa- ‘ ratus ſum et utrumque et alterutrum et ‘ omnino quicquid imperaveris, facere. ‘ promam tamen quod rebus tuis eſſe con- ‘ ducibilius ſentiam, regem ac ducem o- ‘ portere cum rege ac duce certare. ſive ‘ enim talem occidas, decori tibi fore: ſi- ‘ ve (quod ſecundum eſt) ille te, (quod

δαγμένον πρὸς ὁπλίτην ἀντιτάσσεσθαι ὀρθόν. πυθόμενος ὦν ταῦτα ὁ Ονήσιλος, ἦν γάρ οἱ ὑπασπιςὴς γένος μὲν Κάρ, τὰ δὲ πολέμια κάρτα δόκιμος [a], καὶ ἄλλως λήματος πλέος, εἶπε πρὸς τοῦτον, ‘ Πυνθάνομαι τὸν Αρτυβίου ἵππον ἱςάμενον ὀρθὸν, καὶ ποσὶ καὶ ςόματι κατεργάζεσθαι πρὸς τὸν ἂν προσενεχθῇ· σὺ ὦν βουλευσάμενος, αὐτίκα εἶπε ὁκότερον βούλεαι φυλάξας πλῆξαι, εἴτε τὸν ἵππον, εἴτε αὐτὸν Αρτύβιον.’ εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ ὀπάων αὐτοῦ, ‘ Ω βασιλεῦ, ἑτοῖμος μὲν ἐγώ εἰμι ποιέειν καὶ ἀμφότερα, καὶ τὸ ἕτερον αὐτῶν, καὶ πάντως τὸ ἂν ἐπιτάσσῃς σύ. ὡς μέντοι ἔμοιγε δοκέει εἶναι τοῖσι σοῖσι πρήγμασι προσφερέςατον, φράσω. βασιλῆα μὲν καὶ ςρατηγὸν χρεὼν εἶναί φημι βασιλέϊ τε καὶ ςρατηγῷ προσφέρεσθαι. ἤντε γὰρ κατέλῃς ἄνδρα ςρατηγὸν, μέγα τοι γίνεται· καὶ δεύτερον [b], ἢν σε ἐκεῖνος (τὸ μὴ γένοιτο) ὑπ’ ἀξιόχρεω

[a] γενόμενος μὲν καὶ τὰ πολέμια κάρτα δόκιμος. [b] δεύτερα.

‘ καὶ ἀποθανεῖν, ἡμίσεα συμφορή. ἡμέας
‘ δὲ τοὺς ὑπηρέτας ἑτέροισί τε ὑπηρέτῃσι
‘ προσφέρεσθαι· καὶ πρὸς ἵππον, τοῦ σὺ τὰς
‘ μηχανὰς μηδὲν φοβηθῇς· ἐγὼ γάρ δή
‘ τοι ὑποδέκομαι μή μιν ἀνδρὸς ἔτι γε μη-
‘ δενὸς στήσεσθαι ἐναντίον.’

ριβ′. Ταῦτα εἶπε, καὶ μεταυτίκα συνέμισγε τὰ στρατόπεδα πεζῇ, καὶ νηυσί. νηυσὶ μέν νυν Ιωνες ἄκροι γενόμενοι, ταύτην τὴν ἡμέρην ὑπερεβάλοντο τοὺς Φοίνικας, καὶ τουτέων Σάμιοι ἠρίστευσαν· πεζῇ δὲ, ὡς συνῆλθε τὰ στρατόπεδα, συμπεσόντα ἐμάχοντο. κατὰ δὲ τοὺς στρατηγοὺς ἀμφοτέρους τάδε ἐγίνετο. ὡς προσεφέρετο πρὸς τὸν Ονήσιλον ὁ Αρτύβιος ἐπὶ τοῦ ἵππου κατήμενος, ὁ Ονήσιλος, κατὰ ξυνεθήκατο τῷ ὑπασπιστῇ, παίει προσφερόμενον αὐτὸν τὸν Αρτύβιον· ἐπιβαλόντος δὲ τοῦ ἵππου τοὺς πόδας ἐπὶ τὴν Ονησίλου ἀσπίδα, ἐνθαῦτα ὁ Κὰρ δρεπάνῳ πλήξας, ἀπαράσσει τοῦ ἵππου τοὺς πόδας. Αρτύβιος μὲν δὴ ὁ στρα-

'abſit!) ab digno occidi dimidiata calamitas; nos vero famulos cum famulis 'aliis confligere: et quod ad equum attinet, non eſt cauſſa cur ejus artificium 'extimeſcas. recipio enim tibi eum poſthac adverſus neminem ſe erecturum.'

112. Haec illo loquuto, mox exercitus conflixere terreſtres navaleſque: et claſſe quidem Iones eo die ſtrenue pugnantes ſuperavere Phoenices: Samiorum tamen praecipua virtus extitit. In terra autem, ubi concurſum eſt, dum acies dimicant, circa ambos imperatores hoc actum eſt. Ubi Artybius equo cui inſidebat in Oneſilum invectus eſt, Oneſilus (uti convenerat cum ſatellite) ipſe invadentem Artybium ferit, mox equo pedes injiciente in ſcutum Oneſili, ibi Car falce percutiens equi pedes abſcidit. Quo ictu Arty-

bius Persarum imperator illic una cum equo corruit.

113. Ceteris autem pugnando occupatis, Stesenor Curii tyrannus, non parum circa se copiarum habens, prodidit socios. Curienses hi Argivorum coloni dicuntur esse. Post horum proditionem, statim Salaminiorum bellici currus idem Curiensibus fecere. quo ex facto Persae Cypriis superiores extitere. Horum acie in fugam versa, cum alii multi occubuere, tum vero Onesilus Chersis filius, qui Cyprios ad defectionem induxerat, et Soliorum rex Aristocyprus Philocypri filius, ejus, inquam, Philocypri, quem Solon Atheniensis Cyprum profectus inter tyrannos maxime versibus celebravit.

114. Onesili quidem caput Amathusii, quoniam ipsos obsederat, abcisum in oppidum retulerunt ac supra portas suspenderunt. Quod suspensum quum jam

τηγὸς τῶν Περσέων ὁμοῦ τῷ ἵππῳ πίπτει αὐτοῦ ταύτη.

ριγ΄. Μαχομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων Στησήνωρ, τύραννος ἐὼν Κουρίου, προδιδοῖ ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν περὶ ἑωϋτὸν οὐ μικρήν. οἱ δὲ Κουριέες οὗτοι λέγονται εἶναι Ἀργείων ἄποικοι. Προδόντων δὲ Κουριέων, αὐτίκα καὶ τὰ Σαλαμινίων πολεμιστήρια ἅρματα τὠυτὸ τοῖσι Κουριεῦσι ἐποίεε. γινομένων δὲ τουτέων, κατυπέρτεροι ἔσαν οἱ Πέρσαι τῶν Κυπρίων. τετραμμένου δὲ τοῦ στρατοπέδου, ἄλλοι τε ἔπεσον πολλοὶ, καὶ δὴ καὶ Ὀνήσιλός τε ὁ Χέρσιος, ὅσπερ τὴν Κυπρίων ἀπόστασιν ἔπρηξε, καὶ ὁ Σολίων βασιλεὺς Ἀριστόκυπρος, ὁ Φιλοκύπρου· Φιλοκύπρου δὲ τούτου τὸν Σόλων ὁ Ἀθηναῖος ἀπικόμενος ἐς Κύπρον, ἐν ἔπεσι αἴνεσε τυράννων μάλιστα.

ριδ΄. Ὀνησίλου μέν νυν Ἀμαθούσιοι, ὅτι σφέας ἐπολιόρκησε, ἀποταμόντες τὴν κεφαλὴν, ἐκόμισαν ἐς Ἀμαθοῦντα· καί μιν ἀνεκρέμασαν [c] ὑπὲρ τῶν πυλέων. κρεμαμέ-

[c] ἀπεκρέμασαν.

νης δὲ τῆς κεφαλῆς, καὶ οὔσης ἤδη κοίλης, ἑσμὸς μελισσέων ἐσδὺς ἐς αὐτὴν, κηρίων μιν ἐνέπλησε. τούτου δὲ γενομένου τοιούτου, ἐχρέωντο γὰρ περὶ αὐτῆς οἱ Ἀμαθούσιοι, ἐμαντεύθη σφι, τὴν μὲν κεφαλὴν κατελόντας θάψαι, Ὀνησίλεῳ δὲ θύειν ὡς ἥρωϊ ἀνὰ πᾶν ἔτος· καί σφι ποιεῦσι ταῦτα, ἄμεινον συνοίσεσθαι. Ἀμαθούσιοι μὲν ἐποίευν [d] ταῦτα καὶ τὸ μέχρις ἐμεῦ.

ριε΄. Ἴωνες δὲ οἱ ἐν Κύπρῳ ναυμαχήσαντες, ἐπεί τε ἔμαθον τὰ πρήγματα τὰ Ὀνησίλου διεφθαρμένα, καὶ τὰς πόλιας τῶν Κυπρίων πολιορκευμένας τὰς ἄλλας, πλὴν Σαλαμῖνος, ταύτην δὲ Γόργῳ τῷ προτέρῳ βασιλέϊ τοὺς Σαλαμινίους παραδιδόντας, αὐτίκα μαθόντες οἱ Ἴωνες ταῦτα, ἀπέπλωον ἐς τὴν Ἰωνίην. τῶν δὲ ἐν Κύπρῳ πολίων ἀντέσχε χρόνον ἐπιπλεῖστον πολιορκευμένη Σόλοι, τὴν πέριξ ὑπορύσσοντες τὸ τεῖχος, πέμπτῳ μηνὶ εἷλον οἱ Πέρσαι.

ρις΄. Κύπριοι μὲν δὴ ἐνιαυτὸν ἐλεύθεροι

[d] μέν νυν ἐποίευν.

exinanitum esset, ingressum apum examen favo refersit. Quod quum tale contigisset, oraculum Amathusiis (nam oraculum consuluere) redditum est, ut tollentes caput humarent, Onesiloque quotannis tanquam heroi sacrificarent. hoc facientibus, melius cum eis actum iri. quod Amathusii ad meam usque memoriam faciebant.

1 1 5. Iones, qui in Cypro navali pugna dimicaverant, ubi didicere res Onesili perditas, et ceteras Cypriorum urbes obsideri praeter Salaminem, eam autem Gorgo pristino regi Salaminios restituisse, in Ioniam redire maturaverunt. Civitatem autem Cypriarum diutissime obsidionem Soli urbs pertulit, sed eam Persae quinto mense circum suffosso muro expugnaverunt.

1 1 6. Ita Cyprii, quum annum liberi

ſuiſſent, denuo in ſervitutem ſunt redacti. At Dauriſes, qui filiam Darii uxorem habebat, Hymaeeſque et Otanes, atque alii Perſarum duces, et ipſi filias Darii in matrimonio habentes perſequuti eos Iones qui adverſus Sardes expeditionem fecerant, poſtquam in naves repulerunt proelio victos, dehinc partiti urbes expugnarunt.

117. Dauriſes quidem converſus ad urbes in Helleſponto ſitas, cepit Dardanum, cepit et Abydum, et Percoten, et Lampſacum, et Paeſon, ſingulas diebus ſingulis. Cui a Paeſo ad urbem Parion contendenti nuncius adfertur, Cares cum Ionibus ſentientes, a Perſis defeciſſe. igitur converſo itinere ex Helleſponto adverſus Cariam copias duxit.

118. Sed antequam Dauriſes perveniret, de ejus adventu certiores facti Ca-

γενόμενοι, αὖτις ἐκ νέης κατεδεδούλωντο· Δαυρίσης δὲ ἔχων Δαρείου θυγατέρα, καὶ Ὑμαίης τε [a] καὶ Οτάνης, καὶ ἄλλοι Πέρσαι στρατηγοὶ ἔχοντες καὶ οὗτοι Δαρείου θυγατέρας, ἐπιδιώξαντες τοὺς ἐς Σάρδις [b] στρατευσαμένους Ἰώνων, καὶ ἐσαράξαντές σφεας ἐς τὰς νέας, τῇ μάχῃ ὡς ἐπεκράτησαν, τοενθεῦτεν ἐπιδιελόμενοι τὰς πόλιας ἐπόρθεον.

ριζ. Δαυρίσης μὲν τραπόμενος πρὸς τὰς ἐν Ἑλλησπόντῳ πόλιας, εἷλε μὲν Δάρδανον, εἷλε δὲ Ἄβυδόν τε καὶ Περκώτην, καὶ Λάμψακον καὶ Παισόν. ταύτας μὲν ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ [c] αἵρεε. ἀπὸ δὲ Παισοῦ ἐλαύνοντί οἱ ἐπὶ Πάριον πόλιν, ἦλθε οἱ ἀγγελίη [d], τοὺς Κᾶρας τὠυτὸ Ἴωσι φρονήσαντας, ἀπεστάναι ἀπὸ Περσέων. ἀποστρέψας ὦν ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἤλαυνε τὸν στρατὸν ἐπὶ τὴν Καρίην.

ριη΄. Καί κως ταῦτα τοῖσι Καρσὶ ἐξαγγέλθη πρότερον πρὶν [e] ἢ τὸν Δαυρίσην

[a] Ὑμέης τε, sic MS. et infra. [b] MS. τοὺς ἐν Σάρδισι. [c] ἐπ' ἡμέρης ἑκάστης. [d] ἦλθε ἀγγελίη. [e] Haec vocula πρὶν abest a MS.

ἀπικέσθαι. πυθόμενοι δὲ οἱ Κᾶρες συνελέγοντο ἐπὶ Λευκάς τε Στήλας καλεομένας, καὶ ποταμὸν Μαρσύην· ὃς ῥέων ἐκ τῆς Ἰδρυάδος χώρης, ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδοῖ. συλλεχθέντων δὲ τῶν Καρῶν ἐνθαῦτα, ἐγένοντο βουλαὶ ἄλλαι τε πολλαὶ, καὶ ἀρίστη γε δοκέουσα εἶναι ἐμοὶ, Πιξωδάρου τοῦ Μαυσώλου, ἀνδρὸς Κινδυέος, ὃς τοῦ Κιλίκων βασιλῆος Συεννέσιος εἶχε θυγατέρα. τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἡ γνώμη ἔφερε, διαβάντας τὸν Μαίανδρον τοὺς Κᾶρας, καὶ κατὰ νώτου ἔχοντας τὸν ποταμὸν, οὕτω ξυμβάλλειν· ἵνα μὴ ἔχοντες ὀπίσω φεύγειν οἱ Κᾶρες, αὐτοῦ τε μένειν ἀναγκαζόμενοι, γενοίατο ἔτι ἀμείνονες τῆς φύσιος. αὕτη μέν νυν οὐκ ἐνίκα ἡ γνώμη, ἀλλὰ τοῖσι Πέρσῃσι κατὰ νώτου γίνεσθαι τὸν Μαίανδρον μᾶλλον ἢ σφίσι. δηλαδὴ ἢν [f] φυγὴ τῶν Περσέων γένηται, καὶ ἑσσωθέωσι τῇ συμβολῇ, ὡς οὐκ ἀπονοστήσουσι ἐς τὸν ποταμὸν ἐσπίπτοντες.

ριθ΄. Μετὰ δὲ, παρεόντων, καὶ διαβάντων

[f] δηλαδὴ ἵνα ἢν.

res conveniunt ad Columnas Albas quae dicuntur atque amnem Marſyam, qui ex Hidryade regione defluit in Maeandrum. Ibi coactis Caribus, multae ſunt aliae dictae ſententiae: ſed optima omnium, meo judicio, a Pixodaro Mauſoli filio, viro Cindyenſi, qui Syenneſis Cilicum regis filiam in matrimonio habebat. Ab hoc ſententia dicebatur, ut tranſmiſſo Maeandro Cares flumen a tergo habentes, ita cum hoſte congrederentur, ut ſublata ſpe retro fugiendi, atque ibidem manere coacti, redderentur meliores quam natura eſſent. Verum haec ſententia non vicit, ſed illa, ut Perſis potius a tergo Maeander eſſet, quam ſibi, ut ſi Perſarum fuga accideret, et acie vincerentur, ne redirent in flumen incidentes.

119. Poſt haec quum adeſſent Per-

ſae, ac Maeandrum tranſiſſent, ibi ſuper amnem Marſyam Cares proelium conſeruere cum Perſis acre atque diuturnum: ad poſtremum prae multitudine hoſtium terga vertunt. Quo in proelio, Perſarum cecidere duo millia, Carum decem millia: ex quibus qui effugerunt, ad Labraunda in Jovis Militaris templum, et magnum atque ſanctum lucum platanorum compulſi ſunt. Soli autem ex iis quos novimus, Cares ſunt, qui Jovi Militari ſacrificia offerant. Huc igitur compulſi Cares de ſalute conſultabant, utrum ſeſe Perſis dedere, an Aſiam penitus relinquere ſatius eſſet.

120. De hac re conſultantibus, ſubſidio venere Mileſii cum horum ſociis. Ibi Cares immutata priori voluntate, rurſus ad bellum inſtaurandum animantur:

τὸν Μαίανδρον τῶν Περσέων, ἐνθαῦτα ἐπὶ τῷ Μαρσύῃ ποταμῷ συνέβαλόν τε [a] τοῖσι Πέρσῃσι οἱ Κᾶρες, καὶ μάχην ἐμαχέσαντο ἰσχυρὴν, καὶ ἐπὶ χρονόν πολλόν. τέλος δὲ ἑσσώθησαν διὰ πλῆθος. Περσέων μὲν δὴ ἔπεσον ἄνδρες ἐς δισχιλίους, Καρῶν δὲ, ἐς μυρίους. ἐνθεῦτεν δὲ οἱ διαφυγόντες αὐτέων κατειλήθησαν ἐς Λάβραυνδα [b], ἐς Διὸς Στρατίου ἱρὸν, μέγα τε καὶ ἅγιον ἄλσος πλατανίστων. μοῦνοι δὲ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Κᾶρές εἰσι οἳ Διῒ Στρατίῳ θυσίας ἀνάγουσι. κατειληθέντες δὲ ὦν [c] οὗτοι ἐνθαῦτα, ἐβουλεύοντο περὶ σωτηρίης, ὁκότερα ἢ παραδόντες [d] σφέας ἑωϋτοὺς Πέρσῃσι, ἢ ἐκλιπόντες τοπαράπαν τὴν Ἀσίην, ἄμεινον πρήξουσι.

ρχ'. Βουλευομένοισι δέ σφι ταῦτα παραγίνονται βοηθέοντες Μιλήσιοί τε καὶ οἱ τούτων ξύμμαχοι. ἐνθαῦτα δὲ, τὰ μὲν πρότερον οἱ Κᾶρες ἐβουλεύοντο, μετῆκαν, οἱ δὲ αὖτις πολεμεῖν ἐξ ἀρχῆς ἀρτέοντο. καὶ

[a] συνεβάλοντό τε. [b] Λάβρανδα. [c] κατειληθέντες ὦν. [d] ὁκότερα οἱ παραδόντες.

ἐπιοῦσι τε τοῖσι Πέρσῃσι συμβάλλουσι, καὶ μαχεσάμενοι ἐπὶ πλέον ἢ πρότερον, ἑσσώθησαν. πεσόντων δὲ πολλῶν, Μιλήσιοι μάλιστα ἐπλήγησαν.

ρκα'. Μετὰ δὲ τοῦτο τὸ τρῶμα, ἀνέλαβόν τε καὶ ἀνεμαχέσαντο οἱ Κᾶρες. πυθόμενοι γὰρ ὡς στρατεύεσθαι ὁρμέαται οἱ Πέρσαι ἐπὶ τὰς πόλιας σφέων, ἐλοχήσαντο τὴν ἐν Πιδάσῳ ὁδόν [e]· ἐς τὴν ἐμπεσόντες οἱ Πέρσαι νυκτὸς, διεφθάρησαν, καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ στρατηγοὶ αὐτέων, Δαυρίσης καὶ Ἀμόργης καὶ Σισιμάκης [f]. σὺν δέ σφι ἀπέθανε καὶ Μύρσης ὁ Γύγεω.

ρκβ'. Τοῦ δὲ λόχου τούτου ἡγεμὼν ἦν Ἡρακλείδης Ἰβανώλιος, ἀνὴρ Μυλασσεύς. οὗτοι μέν νυν τῶν Περσέων οὕτω διεφθάρησαν. Ὑμέης δὲ καὶ αὐτὸς ἐὼν τῶν ἐπιδιωξάντων τοὺς ἐς Σάρδις στρατευσαμένους Ἰώνων, τραπόμενος ἐς τὴν Προποντίδα, εἷλε Κῖον τὴν Μυσίην. ταύτην δὲ ἐξελὼν, ὡς ἐπύθετο τὸν Ἑλλήσποντον ἐκλελοιπέναι

[e] τὴν ἐπὶ Δάσῳ ὁδόν. [f] Σισαμάκης.

et cum invadentibus Perfis concurrunt; et quum diutius quam prius dimicatum effet, fugantur, multis caefis, Milefiorum praecipue.

121. Poft acceptam calamitatem hanc Cares copiis reparatis denuo pugnaverunt. Audientes enim urbes fuas invafum iri a Perfis, infidias illis in via quae in Pidafo eft collocaverunt. In eas infidias Perfae noctu incidentes, obtruncati funt cum ducibus fuis Daurife et Amorge et Sifimace. Periit cum iftis etiam Myrfes Gygis filius.

122. Harum vero infidiarum praefectus erat Heraclides Ibanolis filius, vir Mylaffenfis. Hunc in modum interiere hi Perfae. Hymees autem (qui et ipfe erat ex infequentibus Iones qui adverfus Sardes militaverant) ad Propontidem converfus cepit Cion Myfiam. Hac expugnata, audiens Daurifem relicto Hellefponto

tendere adversus Cariam, omissa Propontide, in Hellespontum duxit exercitum, cepitque Aeolenses omnes qui oram Iliadem incolunt. cepit item Gergithas, qui ex priscis Teucris reliqui fuerant. Et ipse quidem Hymees, quum has gentes caperet, morbo decessit Troade: et hic quidem ita mortem obiit.

123. Artaphernes autem Sardium praefectus, et Otanes tertius dux, adversus Ioniam confinemque Aeolidem delecti ad ducendum exercitum, cepere ex Ionia quidem Clazomenas, ex Aeolide vero Cymam.

124. Quibus oppidis captis, Aristagoras Milesius, ut declaravit, non erat compos mentis, ut qui perturbasset Ioniam, et magna negotia confudisset. Itaque cernens haec, atque insuper ubi constitit non posse Darium regem superari, de fugiendo deliberabat, convocatisque

Δαυρίσην, καὶ στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίης, καταλιπὼν τὴν Προποντίδα, ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἦγε τὸν στρατόν· καὶ εἷλε μὲν Αἰολέας πάντας, ὅσοι τὴν Ιλιάδα νέμονται, εἷλε δὲ Γέργιθας τοὺς ὑπολειφθέντας τῶν ἀρχαίων Τευκρῶν. αὐτός τε Ὑμέης [a] αἱρέων ταῦτα τὰ ἔθνεα, νούσῳ τελευτᾷ ἐν τῇ Τρωάδι. οὗτος μὲν δὴ οὕτω ἐτελεύτησε.

ρκγ΄. Αρταφέρνης δὲ ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, καὶ Οτάνης ὁ τρίτος στρατηγὸς, ἐτάχθησαν ἐπὶ τὴν Ιωνίην, καὶ τὴν προσεχέα Αἰολίδα στρατεύεσθαι. Ιωνίης μέν νυν, Κλαζομενὰς αἱρέουσι· Αἰολέων δὲ, Κύμην.

ρκδ΄. Ἁλισκομένεων [b] δὲ τῶν πολίων, ἦν γὰρ δὴ ὡς διέδεξε [c], Αρισταγόρης ὁ Μιλήσιος ψυχὴν οὐκ ἄκρος, ὃς ταράξας τὴν Ιωνίην, καὶ ἐγκερασάμενος πρήγματα μεγάλα, δρησμὸν ἐβούλευε, ὁρέων ταῦτα. πρὸς δέ οἱ καὶ ἀδύνατα ἐφαίνετο βασιλῆα Δαρεῖον ὑπερβαλέεσθαι. πρὸς ταῦτα δὴ ὦν συγκα-

[a] αὐτὸς μὲν Ὑμέης. [b] Ἁλισκομένων. [c] διέδεξε.

λέσας τὰς συςασιώτας, ἐβουλεύετο, λέγων ὡς ἄμεινόν σφι εἴη κρησφύγετόν τι ὑπάρχον εἶναι, ἢν ἄρα ἐξωθέωνται ἐκ τῆς Μιλήτου. εἴτε δὴ ὦν ἐς Σαρδὼ ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἄγει ἐς ἀποικίην, εἴτε ἐς Μύρκινον τὴν Ἠδωνῶν, τὴν Ἱςιαῖος ἐτείχεε παρὰ Δαρείου δωρεὴν λαβών. ταῦτα ἐπηρώτα ὁ Ἀριςαγόρης.

ρκέ. Ἑκαταίου μέν νυν τοῦ Ἡγησάνδρου, ἀνδρὸς λογοποιοῦ, τουτέων μὲν ἐς οὐδετέρην ςέλλειν ἔφερε ἡ γνώμη, ἐν Λέρῳ δὲ τῇ νήσῳ τεῖχος οἰκοδομησάμενον ἡσυχίην ἄγειν, ἢν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς Μιλήτου· ἔπειτα δὲ ἐκ ταύτης ὁρμεώμενον, κατελεύσεσθαι ἐς τὴν Μίλητον. ταῦτα μὲν δὴ Ἑκαταῖος συνεβούλευε.

ρκς´. Αὐτῷ δὲ Ἀριςαγόρῃ ἡ πλείςη γνώμη ἦν ἐς τὴν Μύρκινον ἀπάγειν. τὴν μὲν δὴ Μίλητον ἐπιτρέπει Πυθαγόρῃ, ἀνδρὶ τῶν ἀςῶν δοκίμῳ. αὐτὸς δὲ παραλαβὼν πάντα τὸν βουλόμενον, ἔπλεε ἐς τὴν

ſuae factionis hominibus, conſultabat, dicens ſatius fore eis, ſi Mileto expellerentur, aliquod perfugium in promptu habere, ſive ex hoc loco ducat coloniam vel in Sardiniam, vel in Myrcinum Edonorum, quam Hiſtiaeus, a Dario eo donatus, moenibus ſepſerat. Haec Ariſtagoras percontabatur.

125. Verum Hecataeus Hegeſandri filius, vir hiſtoricus, negabat coloniam alterutro ducendam: ſed, ſi Mileto ejiceretur, caſtellum in Lero inſula exſtruendum, atque illic quieſcendum: deinde illinc Miletum remeaturum. Hoc conſulebat Hecataeus.

126. Sed Ariſtagorae ſententia praecipue erat abeundi in Myrcinum. Itaque demandata Mileto Pythagorae, viro inter populares probato, ipſe ſumptis ſecum omnibus ita volentibus in Thraciam na-

vigavit, regionemque obtinuit ad quam concesserat. Ex ea profectus, dum urbem obsidet, tam ipse quam ejus exercitus a Thracibus, tametsi illinc accepta fide excedere volentibus, interemptus est.

TERPSICHORES,
SIVE
QUINTI LIBRORUM HERODOTI
FINIS.

Θρηΐκην· καὶ ἔσχε τὴν χώρην ἐπ' ἣν ἐστάλη. ἐκ δὲ ταύτης ὁρμεώμενος, ἀπόλλυται ὑπὸ Θρηΐκων αὐτός τε ὁ Ἀρισταγόρης, καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ πόλιν περικατήμενος, καὶ βουλομένων τῶν Θρηΐκων ὑποσπόνδων ἐξιέναι.

ΤΟ ΤΗΣ
ΤΕΡΨΙΧΟΡΗΣ,
Ἡ
ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΤΩΝ ἩΡΟΔΟΤΟΥ
ΤΕΛΟΣ.

GB